

ΔΙΕΘΝΕΣ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ & ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ

Διπλωματική Εργασία

**ΑΝΤΙΛΗΨΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΡΟΛΟ ΤΗΣ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΡΑΞΗ**

ΦΩΤΕΙΝΗ ΜΟΥΡΕΛΑΤΟΥ

Επιβλέπουσα Καθηγήτρια

Ασπασία Οικονόμου

Υποβλήθηκε ως απαιτούμενο για την απόκτηση του μεταπτυχιακού διπλώματος ειδίκευσης στη
διοίκηση & οργάνωση εκπαιδευτικών μονάδων

Θεσσαλονίκη, Ιανουάριος 2020

Η παρούσα Διπλωματική Εργασία καλύπτεται στο σύνολό της νομικά από δημόσια
άδεια πνευματικών δικαιωμάτων CreativeCommons:

Αναφορά Δημιουργού - Μη Εμπορική Χρήση - Παρόμοια Διανομή

Μπορείτε να:

- **Μοιραστείτε:** αντιγράψετε και αναδιανέμετε το παρόν υλικό με κάθε μέσο και τρόπο
- **Προσαρμόστε:** αναμείξτε, τροποποιήστε και δημιουργήστε πάνω στο παρόν υλικό

Υπό τους ακόλουθους όρους:

- **Αναφορά Δημιουργού:** Θα πρέπει να καταχωρίσετε αναφορά στο δημιουργό, με σύνδεσμο της άδειας, και με αναφορά αν έχουν γίνει αλλαγές. Μπορείτε να το κάνετε αυτό με οποιονδήποτε εύλογο τρόπο, αλλά όχι με τρόπο που να υπονοεί ότι ο δημιουργός αποδέχεται το έργο σας ή τη χρήση που εσείς κάνετε.
- **Μη Εμπορική Χρήση:** Δε μπορείτε να χρησιμοποιήσετε το υλικό για εμπορικούς σκοπούς.
- **Παρόμοια Διανομή:** Αν αναμείξετε, τροποποιήσετε, ή δημιουργήσετε πάνω στο παρόν υλικό, πρέπει να διανείμετε τις δικές σας συνεισφορές υπό την ίδια άδεια CreativeCommonsόπως και το πρωτότυπο.

Αναλυτικές πληροφορίες νομικού κώδικα στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/legalcode>

Υπεύθυνη Δήλωση

Με ατομική μου ευθύνη και γνωρίζοντας τις κυρώσεις που προβλέπονται από τον Κανονισμό Σπουδών του Μεταπτυχιακού Προγράμματος στη Διοίκηση & Οργάνωση Εκπαιδευτικών Μονάδων του Διεθνούς Πανεπιστημίου της Ελλάδος, δηλώνω υπεύθυνα ότι:

- Η παρούσα Διπλωματική Εργασία αποτελεί έργο αποκλειστικά δικής μου δημιουργίας, έρευνας, μελέτης και συγγραφής.
- Για τη συγγραφή της Διπλωματικής μου Εργασίας δεν χρησιμοποίησα ολόκληρο ή μέρος έργου άλλου δημιουργού ή τις ιδέες και αντιλήψεις άλλου δημιουργού χωρίς να γίνεται σαφής αναφορά στην πηγή προέλευσης(βιβλίο, άρθρο από επιστημονικό περιοδικό, ιστοσελίδα κλπ.).

Θεσσαλονίκη, 11, Ιανουάριος, 2020

Η Δηλούσα: Φωτεινή Μουρελάτου

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα διπλωματική εργασία έχει στόχο τη διερεύνηση των αντιλήψεων των εκπαιδευτικών ειδικής αγωγής Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης για το ρόλο της επιμόρφωσης στην εκπαιδευτική πράξη. Είναι γεγονός ότι στις μέρες μας κυριαρχεί η επιμόρφωση και οργανώνονται πολλά επιμορφωτικά προγράμματα από διάφορους φορείς με σκοπό την πληρέστερη κατάρτιση των εκπαιδευτικών και τη βελτίωση του εκπαιδευτικού τους έργου. Τέτοιου είδους επιμορφωτικά προγράμματα υπάρχουν για την ειδική αγωγή. Επομένως είναι χρήσιμο να καταγραφούν οι αντιλήψεις των εκπαιδευτικών που εργάζονται στο χώρο της ειδικής αγωγής για θέματα που αφορούν στην επιμόρφωσή τους.

Η παρούσα έρευνα είναι ποσοτική και διεξάγεται μέσω ενός ερωτηματολογίου που στόχο έχει την καταγραφή των στάσεων των εκπαιδευτικών για το συγκεκριμένο θέμα που μελετάται. Το δείγμα της έρευνας αποτελείται από 100 εκπαιδευτικούς ειδικής αγωγής Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και η ανάλυση των ερευνητικών δεδομένων έγινε με τη χρήση του στατιστικού πακέτου SPSS 21.0. Η ανάλυση βασίζεται στον έλεγχο ερευνητικών υποθέσεων και πιο συγκεκριμένα στην επιβεβαίωση ή στην απόρριψή τους.

Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι οι αντιλήψεις των εκπαιδευτικών για την επιμόρφωση στην ειδική αγωγή επηρεάζονται από το φύλο των εκπαιδευτικών, την ηλικία τους, τα έτη υπηρεσίας τους σε Σχολικές Μονάδες Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης και την παρακολούθηση σεμιναρίου επιμόρφωσης στην Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση τουλάχιστον 400 ωρών.

Λέξεις κλειδιά: Επιμόρφωση, Ειδική Αγωγή, Αντιλήψεις Εκπαιδευτικών, Διδακτική Πράξη

ABSTRACT

The present thesis aims to explore the perceptions of Secondary Education special education teachers regarding the role of teacher training in educational practice. It is a fact that, nowadays, teacher training is predominant and many educational training programs are organized by different institutions in order to better equip teachers and improve their educational work. Such training programs exist for special education as well. It is, therefore, useful to record the perceptions of teachers working in the field of special education on issues related to their training.

The present study is quantitative and is conducted through a questionnaire aimed at recording teachers' attitudes on the specific subject. The research sample consisted of 100 secondary education special education teachers and the analysis of the research data was done using SPSS 21.0 statistical package. The analysis is based on the verification of research hypotheses and, more specifically, on their confirmation or rejection.

The results showed that teachers' perceptions of special education training are influenced by the gender of teachers, their age, years of service in Special Education and Training Units, and attendance of a Special Education and Training seminar lasting at least 400 hours.

Keywords: Training, Special Education, Teacher Perceptions, Teaching Practice

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ	5
ABSTRACT	6
ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ	8
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	9
1° ΚΕΦΑΛΑΙΟ	
Η Επιμόρφωση	11
1.1 Ο όρος “επιμόρφωση”	11
1.2 Οφέλη επιμόρφωσης – Αναγκαιότητα επιμόρφωσης	14
1.3 Μορφές επιμόρφωσης	15
1.4 Είδη επιμόρφωσης	18
2° ΚΕΦΑΛΑΙΟ	
Νομοθεσία Ειδικής Αγωγής	19
2.1 Νόμος 3699/2008 Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση ατόμων με αναπηρία ή με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες	19
2.2 Νόμος 4547/2018 Αναδιοργάνωση των δομών υποστήριξης της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις	45
2.3 Βιβλιογραφική ανασκόπηση	59
3° ΚΕΦΑΛΑΙΟ	
Μεθοδολογία Έρευνας	63
3.1 Σκοπός της έρευνας	63
3.2 Ερευνητικά ερωτήματα	63
3.3 Ερευνητικές υποθέσεις	64
3.4 Δείγμα της έρευνας	64
3.5 Μέσο συλλογής δεδομένων – Περιγραφή ερωτηματολογίου	75
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	76
ΣΥΖΗΤΗΣΗ	119
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	122
Περιορισμοί της έρευνας – Προτάσεις για περαιτέρω έρευνα	123
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	125
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	129

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Ευχαριστώ θερμά την επιβλέπουσα καθηγήτρια κ. Ασπασία Οικονόμου για την πολύτιμη βοήθεια και ενθάρρυνση που μου παρείχε σε όλη τη διάρκεια της διπλωματικής εργασίας. Η συμβολή της ήταν πολύ σημαντική.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Τα τελευταία χρόνια η επιμόρφωση κυριαρχεί όλο και περισσότερο στο χώρο της εκπαίδευσης. Ένας ορισμός της επιμόρφωσης είναι οι οργανωμένες διαδικασίες που έχουν στόχο την ανανέωση και τη συμπλήρωση της αρχικής εκπαίδευσης και κατάρτισης του εκπαιδευτικού (Φώκιαλη, Ράπτης, 2008). Επομένως η επιμόρφωση συνδέεται άμεσα με τη βελτίωση, την ανανέωση και την αποδοτικότητα του εκπαιδευτικού (Μπουζάκης, 2000). Η επιμόρφωση δεν είναι μια στατική διαδικασία, αλλά διαρκώς μεταβαλλόμενη (Κωστίκα, 2004). Η Παπαναούμ (χ.χ) αναφέρει ότι «Η επιμόρφωση, σε οποιαδήποτε μορφή της, αφορά τις γνώσεις, τις δεξιότητες και τις αντιλήψεις των εκπαιδευτικών και έχει ως απώτερο στόχο τη βελτίωση του έργου τους». Γίνεται φανερό ότι με την επιμόρφωση προάγεται το εκπαιδευτικό έργο, εμπλουτίζονται οι γνώσεις των εκπαιδευτικών και βελτιώνονται οι ικανότητές τους.

Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να επιμορφώνονται για διάφορα θέματα σχετικά με το επάγγελμά τους. Ένα από αυτά είναι η ειδική αγωγή και εκπαίδευση. Από τη στιγμή που αυξάνεται όλο και περισσότερο ο αριθμός των εκπαιδευτικών που εργάζονται στο χώρο της ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης, είναι απαραίτητη η επιμόρφωσή τους με σκοπό τον εμπλουτισμό των γνώσεών τους και τη βελτίωση του εκπαιδευτικού τους έργου.

Στην παρούσα εργασία γίνεται προσπάθεια να καταγραφούν οι αντιλήψεις των εκπαιδευτικών ειδικής αγωγής Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης για το ρόλο της επιμόρφωσης στην εκπαιδευτική πράξη.

Στο πρώτο κεφάλαιο γίνεται λόγος για την επιμόρφωση γενικότερα. Διασαφηνίζεται ο όρος “επιμόρφωση” και γίνεται λόγος για τα οφέλη και την αναγκαιότητα της επιμόρφωσης, καθώς και για τις μορφές και τα είδη της. Το δεύτερο κεφάλαιο αναφέρεται στη νομοθεσία της Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης. Παρουσιάζεται ο Νόμος 3699/2008 για την Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση ατόμων με αναπηρία ή με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Ακόμη παρουσιάζεται και ο Νόμος 4547/2018 για την Αναδιοργάνωση των δομών υποστήριξης της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Επιχειρείται έτσι μια σφαιρική πληροφόρηση για το χώρο της Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης. Ακολουθεί η βιβλιογραφική

ανασκόπηση προκειμένου να καταγραφούν έρευνες που έχουν διενεργηθεί στο παρελθόν και που είναι σχετικές με το θέμα που μελετάται. Το τρίτο κεφάλαιο αναφέρεται στη μεθοδολογία της έρευνας που εκπονήθηκε. Γίνεται λόγος για το σκοπό της έρευνας, τα ερευνητικά ερωτήματα και τις ερευνητικές υποθέσεις, το δείγμα της έρευνας και το ερωτηματολόγιο που χρησιμοποιήθηκε ως μέσο συλλογής των δεδομένων. Στη συνέχεια ακολουθούν τα αποτελέσματα, η συζήτηση και τα συμπεράσματα που εξάγονται από την παρούσα έρευνα. Το κεφάλαιο κλείνει με τους περιορισμούς της έρευνας και τις προτάσεις για περαιτέρω έρευνα.

1^ο Κεφάλαιο

Η Επιμόρφωση

1.1 Ο όρος “επιμόρφωση”

Στην αρχή της παρούσας εργασίας είναι χρήσιμο να αποσαφηνιστεί ο όρος “επιμόρφωση”. Κάτι τέτοιο είναι απαραίτητο ώστε να γίνει ξεκάθαρη η σημασία του με σκοπό την καλύτερη κατανόηση του κειμένου και την αποφυγή παρερμηνείας του. Για το λόγο αυτό είναι σημαντική η συμβολή των λεξικών. Σύμφωνα με το Λεξικό της Νέας Ελληνικής Γλώσσας του Γεώργιου Μπαμπινιώτη η λέξη “επιμόρφωση” ορίζεται ως η παροχή πρόσθετων γνώσεων, επιστημονικής ή και επαγγελματικής κατάρτισης. Σύμφωνα με το λεξικό της ιστοσελίδας “Πύλη για την ελληνική γλώσσα” η λέξη “επιμόρφωση” ορίζεται ως επιπλέον μόρφωση και ιδίως εκπαίδευση που παρέχεται σε εργαζόμενο, με στόχο τη βελτίωση της επαγγελματικής του ικανότητας. Μας παραπέμπει στη λέξη μετεκπαίδευση, την οποία ορίζει ως εκπαίδευση, συνήθως ειδική, που ακολουθεί χρονικά την κανονική και τη συμπληρώνει. Και οι δύο αυτοί ορισμοί συγκλίνουν στο ότι η επιμόρφωση είναι οι επιπλέον γνώσεις που λαμβάνει ένας εργαζόμενος με σκοπό τη βελτίωση της απόδοσής του.

Το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (2009) δίνει συναφείς πληροφορίες μέσα από μια πρόταση που κάνει για την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών. Πιο συγκεκριμένα αναφέρει ότι:

Η επιμόρφωση αποτελεί συνεχή διαδικασία η οποία συνδέει τη βασική κατάρτιση με την επαγγελματική δραστηριότητα, με στόχο την απόκτηση γνώσεων, την ανάπτυξη δεξιοτήτων και την υιοθέτηση στάσεων που θα επιτρέψουν στους εκπαιδευτικούς και στα στελέχη της εκπαίδευσης να αξιοποιούν ποιοτικά τις επιστημονικές και παιδαγωγικές εξελίξεις, να αναπτύσσουν ικανότητα αναστοχασμού της εκπαιδευτικής τους δράσης και να ανταποκρίνονται με επιτυχία στις προκλήσεις της κοινωνίας της γνώσης.

Σκοπός της επιμόρφωσης είναι αφενός η αναβάθμιση της ποιότητας της εκπαίδευσης και κατ’ επέκταση, του εκπαιδευτικού συστήματος, αφετέρου η

ενίσχυση της αποτελεσματικότητας του έργου των εκπαιδευτικών στο πλαίσιο της προσωπικής και επαγγελματικής τους ανάπτυξης μέσω της δια βίου εκπαίδευσης.

Ένας ακόμη ορισμός της επιμόρφωσης είναι οι οργανωμένες διαδικασίες που έχουν στόχο την ανανέωση και τη συμπλήρωση της αρχικής εκπαίδευσης και κατάρτισης του εκπαιδευτικού. Έτσι ο εκπαιδευτικός θα μπορεί να βελτιώνει τις γνώσεις του για το διδακτικό του έργο, τις στάσεις και τις δεξιότητές του, καθώς και να εξελίσσεται ο ίδιος ως άτομο. Με τον τρόπο αυτό η επιμόρφωση συμβάλλει στην επαγγελματική ανέλιξη των εκπαιδευτικών και στην αναβάθμιση του έργου της σχολικής μονάδας και του εκπαιδευτικού συστήματος (Φώκιαλη, Ράπτης, 2008).

Παρόμοιες ιδέες εκφράζονται και από τον Μπουζάκη (2000), ο οποίος παρατηρεί ότι η επιμόρφωση έχει σχέση με τη συμπλήρωση της βασικής κατάρτισης αλλά και με τη βελτίωση, την ανανέωση και την αποδοτικότητα του εκπαιδευτικού.

Κατά το Μαυρογιώργο (1999) η επιμόρφωση ορίζεται ως «το σύνολο των δραστηριοτήτων και διαδικασιών που συνδέονται με τη σύλληψη, το σχεδιασμό και την εφαρμογή ειδικών προγραμμάτων, που έχουν ως πρωταρχικό σκοπό τη βελτίωση, την αναβάθμιση και την περαιτέρω ανάπτυξη των ακαδημαϊκών- θεωρητικών ή πρακτικών, επαγγελματικών και προσωπικών ενδιαφερόντων, ικανοτήτων γνώσεων και δεξιοτήτων των εκπαιδευτικών, κατά τη διάρκεια της θητείας τους».

Η Χατζηπαναγιώτου (2001) επισημαίνει ότι η επαγγελματική ανάπτυξη και ειδικότερα η επιμόρφωση είναι αρωγός στην εξέλιξη του εκπαιδευτικού. Αυτό συμβαίνει αφενός γιατί του δίνει τη δυνατότητα να παρακολουθεί τις εξελίξεις στον τομέα των Επιστημών της Αγωγής και αφετέρου στην ειδικότητά του, ανανεώνοντας το γνωστικό του υπόβαθρο και αναπτύσσοντας τις ικανότητές του.

Η Παπαναούμ (χ.χ) αναφέρει ότι «Η επιμόρφωση, σε οποιαδήποτε μορφή της, αφορά τις γνώσεις, τις δεξιότητες και τις αντιλήψεις των εκπαιδευτικών και έχει ως απώτερο στόχο τη βελτίωση του έργου τους. Απαραίτητη προϋπόθεση για την επιτυχία της είναι να σχεδιάζεται με όρους επιστημονικούς, με βάση σύγχρονα δεδομένα της εκπαίδευσης ενηλίκων και της θεωρίας προγραμμάτων».

Μία ακόμη προσέγγιση της επιμόρφωσης την ορίζει ως το σύνολο των προγραμματισμένων ή όχι δραστηριοτήτων που αποσκοπούν στην προσαρμογή της υπάρχουσας γνώσης στις καινούριες οικονομικές, πολιτικές, κοινωνικές και τεχνολογικές απαιτήσεις. Σκοπό έχει να εμπλουτίσει το γνωστικό υπόβαθρο των εκπαιδευτικών και να το καταστήσει ωφέλιμο. Επομένως η επιμόρφωση δεν είναι μια στατική διαδικασία, αλλά διαρκώς μεταβαλλόμενη (Κωστίκα, 2004).

Προκειμένου να βελτιωθεί η ποιότητα και η αποτελεσματικότητα της εκπαίδευσης είναι χρήσιμο να βελτιωθεί η κατάρτιση των εκπαιδευτικών. Η επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών είναι μια διαδικασία που οι εκπαιδευτικοί μετασχηματίζουν την πρακτική τους μέσα από την εμπειρία καθώς και τη συμμετοχή τους σε τυπικές και άτυπες μορφές επιμόρφωσης. Αυτός είναι ένας καθοριστικός παράγοντας ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου (Δούκας, Βαβουράκη, Θωμοπούλου, Kalantzis, Κούτρα, Σμυρνιωτοπούλου, 2008).

Η Νικολακάκη (2003) αναφέρει ότι η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών συνδέεται με την αποτελεσματικότητα του εκπαιδευτικού συστήματος. Σπουδαίο ρόλο στην εκπαίδευση παίζουν από τη μια πλευρά οι εξελίξεις στην παιδαγωγική θεωρία και η ανάπτυξη των Νέων Τεχνολογιών που παρέχουν νέες δυνατότητες και από την άλλη πλευρά η παγκοσμιοποίηση στην εποχή της ύστερης νεωτερικότητας. Αυτές οι αλλαγές κάνουν επιτακτική την ανάγκη της επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών στις εξελιγμένες διδακτικές μεθόδους και στους προβληματισμούς που αναδύονται.

Ο εκπαιδευτικός κατέχει την πιο καίρια θέση στη διαδικασία για την επιτυχία της εκπαίδευσης παρόλο που συμβαίνουν ραγδαίες αλλαγές στο περιεχόμενο, τα υλικά και τους εκπαιδευτικούς στόχους. Ο μόνος τρόπος για να αποκτήσουν νέες γνώσεις και να βελτιώσουν τις ικανότητές τους και τις δεξιότητές τους είναι μέσα από την επιμόρφωση και τη δια βίου εκπαίδευση, είτε είναι οργανωμένη από ειδικούς είτε είναι αυτό-καθοδηγούμενη (Γοροζίδης, Παπαϊωάννου, 2011).

Σύμφωνα με τη μελέτη “Διερεύνηση, Καταγραφή και Αποτύπωση της Ευρωπαϊκής Διάστασης της Επιμόρφωσης σε σχέση με την Ελληνική Εκπαιδευτική Πραγματικότητα” (2007) αναφέρεται ότι:

Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών όλων των βαθμίδων και των τύπων εκπαίδευσης αποτελεί σήμερα μια από τις σημαντικότερες παραμέτρους στην άσκηση της εκπαιδευτικής πολιτικής διεθνώς.

Η διαρκής επιμόρφωση των εκπαιδευτικών θεωρείται σήμερα (...) αυτονόητο και αναπόσπαστο μέρος της επαγγελματικής σταδιοδρομίας τους.

Λαμβάνοντας υπόψη τους παραπάνω ορισμούς για την επιμόρφωση καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι οι περισσότεροι ορισμοί επικαλύπτονται και κάνουν λόγο για την προαγωγή του εκπαιδευτικού έργου και τη βελτίωση των ικανοτήτων των εκπαιδευτικών. Γίνεται λόγος για την αποτελεσματικότητα του εκπαιδευτικού συστήματος, καθώς και για τον εμπλουτισμό των γνώσεων των εκπαιδευτικών. Σε κάθε περίπτωση όμως μιλάμε για οργανωμένες διαδικασίες που στόχο έχουν τον εμπλουτισμό των αρχικών γνώσεων. Επομένως η επιμόρφωση αποτελεί παράμετρο της εκπαιδευτικής πολιτικής και συνδέεται με τη δια βίου εκπαίδευση.

1.2 Οφέλη επιμόρφωσης – Αναγκαιότητα επιμόρφωσης

Λόγω του ότι αλλάζουν οι κοινωνικές και εκπαιδευτικές συνθήκες προκύπτουν νέες γνώσεις μέσα από την εκπαιδευτική έρευνα, καθώς επίσης και αλλάζουν η ίδια η γνώση, οι πρακτικές και οι νοηματοδοτήσεις των εκπαιδευτικών στην εκπαιδευτική τους σταδιοδρομία. Έτσι η συνεχής επιμόρφωση των εκπαιδευτικών είναι απαραίτητη. Η αποτελεσματική διδασκαλία αποτελεί ουσιαστικά μια διαδικασία που ξετυλίγεται, όταν οι εκπαιδευτικοί έχουν την ανάλογη υποστήριξη και τις ευκαιρίες να μάθουν (Whitcomb, Borko&Liston, 2009).

Κάτι ανάλογο επισημαίνεται και σε άλλη πηγή. Εξαιτίας των γρήγορων αλλαγών που επέρχονται στις γνώσεις, στα μέσα και τους τρόπους παραγωγής, στις κοινωνικές συνθήκες και τις κοινωνικές απαιτήσεις, οι εκπαιδευτικοί θεσμοί αποκτούν μια έντονη δυναμική. Έτσι η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών δεν είναι μόνο αναγκαία αλλά και σύμφυτη με την όλη υπαλληλική και εκπαιδευτική σταδιοδρομία τους (Μπουζάκης, Τζήκας&Ανθόπουλος, 2000).

Η Χατζηπαναγιώτου (2001) επισημαίνει ότι η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών είναι επιτακτική ανάγκη γιατί αποτελεί στοιχείο της εύρυθμης λειτουργίας του εκπαιδευτικού συστήματος. Επειδή η εποχή μας χαρακτηρίζεται από ραγδαία επιστημονική πρόοδο και

συνεχείς κοινωνικοοικονομικές μεταβολές, απαιτείται ένα εκπαιδευτικό σύστημα που να μπορεί να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις της. Λόγω του ότι καμία προϋπηρεσιακή εκπαίδευση, όσο ιδανική και αν είναι, δεν μπορεί να προβλέψει τις επιστημονικές και τις κοινωνικές αλλαγές, κάθε επιμορφωτική διαδικασία στοχεύει στη μετάδοση νέων γνώσεων στους εκπαιδευτικούς, στη βελτίωση των διδακτικών ικανοτήτων τους και στην καλλιέργεια των παιδαγωγικών δεξιοτήτων τους. Επίσης η επιμόρφωση μπορεί να θεωρηθεί ως συμπλήρωση, βελτίωση και είναι αναγκαία, γιατί δίνει τη δυνατότητα στον εκπαιδευτικό να αξιοποιεί τα νεότερα δεδομένα, που περιέχει η παιδαγωγική θεωρία και έρευνα, και τη νεότερη γνώση σε θέματα ειδικότητας, τη στιγμή που η αρχική εκπαίδευση δεν μπορεί να παρέχει στον εκπαιδευτικό όλες τις γνώσεις που θα χρειαστεί σε όλη του τη σταδιοδρομία. Ακόμη η αναγκαιότητα της επιμόρφωσης φαίνεται και από το ότι εξασφαλίζει τη συστηματική πληροφόρηση των εκπαιδευτικών σε περιπτώσεις εισαγωγής εκπαιδευτικών καινοτομιών ή μεταρρυθμίσεων στην εκπαίδευση (Χατζηπαναγιώτου, 2001).

Μία άλλη προσέγγιση της αναγκαιότητας της επιμόρφωσης αφορά στο διάστημα που μεσολαβεί από τις σπουδές μέχρι την έναρξη της άσκησης του επαγγέλματος. Η επιμόρφωση συμπληρώνει το κενό που δημιουργείται στον εκπαιδευτικό και τον καθιστά ακατάρτιστο από το διάστημα ανάμεσα στο χρόνο εκπαίδευσης και το χρόνο της διδακτικής πράξης. Επίσης η επιμόρφωση αντισταθμίζει την παιδαγωγική κατάρτιση και την πρακτική άσκηση με την επιστημονική κατάρτιση. Έτσι ο εκπαιδευτικός έχει την ανάγκη για εμπλουτισμό, αναβάθμιση και ανανέωση των περιεχομένων της αρχικής εκπαίδευσης (Κωστίκα, 2004).

1.3 Μορφές επιμόρφωσης

Το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (2009) δίνει πληροφορίες για τις μορφές της επιμόρφωσης μέσα από μια πρόταση που κάνει για την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών. Πιο συγκεκριμένα αναφέρει ότι:

Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών διακρίνεται σε υποχρεωτική και προαιρετική. Οι προβλεπόμενες μορφές υποχρεωτικής επιμόρφωσης (άρθρο 1 του Π.Δ. 250/92) είναι οι εξής:

- Εισαγωγική επιμόρφωση (έως τέσσερις μήνες) για τους υποψηφίους προς διορισμό εκπαιδευτικούς της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης·

- Περιοδική επιμόρφωση σε δύο επιμορφωτικούς κύκλους κάθε ακαδημαϊκό έτος (έως τρεις μήνες) για τους μόνιμους εκπαιδευτικούς·
- Ειδικά επιμορφωτικά προγράμματα βραχείας διάρκειας, από 10 ως 100 ώρες, για όλους τους υπηρετούντες εκπαιδευτικούς και ως 200 ώρες για εκπαιδευτικούς που υπηρετούν σε μονάδες Ειδικής Αγωγής·
- Επιμορφωτικά προγράμματα για την κάλυψη ειδικών αναγκών των μελών της εκπαιδευτικής κοινότητας που αφορούν στην επιμόρφωση των στελεχών της εκπαίδευσης (Ν. 2986/02), των ιδιωτικών εκπαιδευτικών (άρθρο 7 του Π.Δ. 250/92), των ομογενών που υπηρετούν ως αποσπασμένοι εκπαιδευτικοί σε ελληνικά σχολεία του εξωτερικού (άρθρο 8 του παραπάνω Π.Δ.), των εκπαιδευτικών της εκκλησιαστικής εκπαίδευσης (άρθρο 9) και των εκπαιδευτικών στο πλαίσιο των Ευρωπαϊκών προγραμμάτων Comenius, Lingua, Arion, Ε.Π.Ε.Α.Ε.Κ., Κοινωνία της Πληροφορίας·
- Μετεκπαίδευση εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης (Διδασκαλεία Δ.Ε. και Νηπιαγωγών στα Π.Τ.Δ.Ε. και Π.Τ.Ν.).

Στο πλαίσιο της προαιρετικής επιμόρφωσης πραγματοποιούνται σεμινάρια που αφορούν σε θέματα καινοτόμων δράσεων όπως: Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, Αγωγή Υγείας, Αγωγή του Καταναλωτή, Κυκλοφοριακή Αγωγή, Ειδική Αγωγή, Ισότητα των Φύλων, Σχολικός Επαγγελματικός Προσανατολισμός κ.ά.

Επισημαίνεται ότι, από όλες τις προαναφερθείσες μορφές επιμόρφωσης, τα τελευταία χρόνια υλοποιούνται μόνο η Εισαγωγική Επιμόρφωση (για ορισμένους κλάδους εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας ή Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης) και κάποια προαιρετικά επιμορφωτικά σεμινάρια.

Παρακάτω το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (2009) δίνει περισσότερες πληροφορίες για τις μορφές της επιμόρφωσης. Κάνει λόγο για την εισαγωγική επιμόρφωση, δηλαδή την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών πριν την εισαγωγή τους στο επάγγελμα και για την ενδοϋπηρεσιακή επιμόρφωση, δηλαδή για την επιμόρφωση καθ' όλη τη διάρκεια του επαγγελματικού τους βίου. Πιο συγκεκριμένα αναφέρει ότι:

Εισαγωγική επιμόρφωση (pre-servicetraining)

Απευθύνεται σε νεοδιόριστους και αναπληρωτές εκπαιδευτικούς και πραγματοποιείται πριν από την ανάληψη των διδακτικών τους καθηκόντων. Βασικός σκοπός της εισαγωγικής επιμόρφωσης είναι να διευκολύνει την ομαλή ένταξη των εκπαιδευτικών στη δημόσια εκπαίδευση, προσφέροντάς τους τα απαραίτητα εφόδια που αφορούν στο επιστημονικό αντικείμενο, στη διδακτική μεθοδολογία των επιμέρους γνωστικών αντικειμένων (πρώτης και δεύτερης ανάθεσης), στην αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών και στις οργανωτικές δομές του εκπαιδευτικού συστήματος. Εν προκειμένω αξίζει να διερευνηθεί η δυνατότητα επιμήκυνσης του χρόνου επιμόρφωσης καθώς και η δυνατότητα πιστοποίησής της (βλ. και Πρόταση του Π.Ι. για την Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου, μέρος Β΄).

Ενδοϋπηρεσιακή επιμόρφωση (in-servicetraining)

Απευθύνεται στους υπηρετούντες εκπαιδευτικούς και τα στελέχη της εκπαίδευσης και στοχεύει στη διεύρυνση των επαγγελματικών και προσωπικών τους ενδιαφερόντων, στην ανανέωση των ακαδημαϊκών-θεωρητικών γνώσεών τους αλλά και στην ανάπτυξη δεξιοτήτων κατά τη διάρκεια της υπηρεσίας τους. Διακρίνεται σε **υποχρεωτική** και **προαιρετική**. Η υποχρεωτική επιμόρφωση απευθύνεται σε όλους τους υπηρετούντες εκπαιδευτικούς και διακρίνεται σε **περιοδική** και **ταχύρρυθμη**. Όσον αφορά στην υποχρεωτική επιμόρφωση θα πρέπει να διερευνηθεί και η δυνατότητα απαλλαγής των συμμετεχόντων εκπαιδευτικών από τα διδακτικά τους καθήκοντα.

Η **υποχρεωτική περιοδική** επιμόρφωση επαναλαμβάνεται κατά διαστήματα για κάθε εκπαιδευτικό στη διάρκεια της υπηρεσίας του. Η θεματολογία της μπορεί να περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

- i. Ενημέρωση σε διάφορα αντικείμενα (π.χ. εξελίξεις σε θέματα της παιδαγωγικής επιστήμης και των επιμέρους γνωστικών αντικειμένων, σε θέματα διδακτικής μεθοδολογίας, Προγραμμάτων Σπουδών, διδακτικών βιβλίων και υποστηρικτικού υλικού, καινοτομιών που εισάγονται στην εκπαίδευση κ.λπ.)·
- ii. Ανάπτυξη ποικίλων δεξιοτήτων σε σχέση με τη διδακτική πρακτική των επιμέρους αντικειμένων, τη διαχείριση μαθησιακών δυσκολιών, τη στήριξη των μαθητών, την αξιοποίηση των Τ.Π.Ε. ή άλλου τύπου καινοτόμων δράσεων·
- iii. Ενίσχυση της δυνατότητας ανταπόκρισης των εκπαιδευτικών στις ανάγκες και τις ραγδαίες μεταβολές της σύγχρονης πολυπολιτισμικής κοινωνίας κ.ά.

Η **υποχρεωτική ταχύρρυθμη επιμόρφωση** περιλαμβάνει προγράμματα βραχείας διάρκειας που υλοποιούνται σε έκτακτες περιπτώσεις και απευθύνονται είτε στο σύνολο των εκπαιδευτικών είτε σε συγκεκριμένες ομάδες, όταν διαπιστώνεται από την Πολιτεία η ανάγκη για επιμόρφωση σε συγκεκριμένα θέματα (π.χ. στην εφαρμογή νέων Προγραμμάτων Σπουδών, στην εισαγωγή νέων βιβλίων, καινοτομιών κ.λπ.).

Γενικά, ο σχεδιασμός των προγραμμάτων της υποχρεωτικής ενδοϋπηρεσιακής επιμόρφωσης γίνεται πάντα σε συνεργασία με τους επιμορφούμενους εκπαιδευτικούς ή τα στελέχη της εκπαίδευσης, με γνώμονα τις ανάγκες των εκπαιδευτικών. Τα προγράμματα της υποχρεωτικής επιμόρφωσης θα πρέπει να ανανεώνονται ώστε να παρέχουν περισσότερες ευκαιρίες στους εκπαιδευτικούς, προκειμένου να εμπλουτίσουν τις γνώσεις και τις εμπειρίες τους και να βελτιώνουν τις πρακτικές τους.

Είναι σαφές ότι ένα πρόγραμμα υποχρεωτικής επιμόρφωσης θα πρέπει να επαναλαμβάνεται ώστε να καλύπτει τις ανάγκες όλων των υπηρετούντων εκπαιδευτικών.

Η **προαιρετική** ενδοϋπηρεσιακή επιμόρφωση απευθύνεται σε όσους εκπαιδευτικούς επιθυμούν να συμμετάσχουν σε σχετικά προγράμματα. Αφορά αφενός σε **προγράμματα μακράς διάρκειας** (π.χ. μετεκπαίδευση με απαλλαγή των

επιμορφούμενων εκπαιδευτικών από τα διδακτικά τους καθήκοντα), αφετέρου σε **προγράμματα βραχείας διάρκειας**, τα οποία παρακολουθούν οι ενδιαφερόμενοι εκπαιδευτικοί στον ελεύθερο χρόνο τους.

Στα **μακράς διάρκειας** επιμορφωτικά προγράμματα θα μπορούσαν να συμπεριληφθούν η επιμόρφωση εκπαιδευτικών σε ετήσια βάση με την αξιοποίηση της δυνατότητας της ενδοσχολικής επιμόρφωσης και της εξ αποστάσεως συγχρονικής και ασύγχρονης εκπαίδευσης, η παρακολούθηση προγράμματος μετεκπαίδευσης μακράς διάρκειας σε συνδυασμό με την αναδιάρθρωση του θεσμού των Διδασκαλείων, η παρακολούθηση μεταπτυχιακών προγραμμάτων, σχετικών με εκπαιδευτικά θέματα ή με το γνωστικό αντικείμενο, σε ιδρύματα της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης κ.λπ.

Στα **βραχείας διάρκειας** επιμορφωτικά προγράμματα θα μπορούσαν να συμπεριληφθούν σεμινάρια για ειδικά θέματα που απασχολούν τους εκπαιδευτικούς (π.χ. νέες τεχνολογίες, διαχείριση της σχολικής τάξης κ.λπ.).

1.4 Είδη επιμόρφωσης

Είναι χρήσιμο να γίνει αναφορά στα είδη της επιμόρφωσης. Σύμφωνα με το Σαλτερή (χ.χ.) υπάρχει η άτυπη επιμόρφωση, η μη τυπική επιμόρφωση και η τυπική επιμόρφωση. α) Η άτυπη επιμόρφωση περιλαμβάνει ό,τι μαθαίνει ο εκπαιδευτικός καθημερινά μέσα από τις επιδράσεις που δέχεται στο επαγγελματικό του περιβάλλον. Με τον τρόπο αυτό αποκτά ικανότητες και δεξιότητες που ανανεώνουν τις διδακτικές του πρακτικές και να διαφοροποιεί τις στάσεις του και τις αξίες του σχετικά με την εκπαίδευση. Αυτή η διαδικασία είναι πολύ σημαντική, διαρκής και οικεία στους εκπαιδευτικούς. Αποτελεί τη διδακτική κουλτούρα που μεταβιβάζεται από τις προηγούμενες στις νεότερες γενιές εκπαιδευτικών και διαφέρει από τη μαθητεία και τη μεντορική σχέση, επειδή είναι διάχυτη και μη θεσμικά προσδιορισμένη. β) Η μη τυπική επιμόρφωση περιλαμβάνει οποιαδήποτε οργανωμένη μορφή επιμόρφωσης που παρέχεται έξω από το τυπικό εκπαιδευτικό σύστημα, με επιμέρους θεματική, στόχο και συγκεκριμένο κοινό εκπαιδευτικών. Παράδειγμα της μη τυπικής επιμόρφωσης αποτελούν οι ενώσεις ή οι σύλλογοι, που έχουν κοινό σκοπό τη διάδοση και την προώθηση στην εκπαίδευση της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, των ΤΠΕ, του Σκακιού, των Καλών Τεχνών, της Κλασικής Μουσικής ή του Θεάτρου, και που μπορούν να οργανώνουν επιμορφωτικές δράσεις εκτός εκπαιδευτικού συστήματος και εργασιακού ωραρίου των εκπαιδευτικών. Σε αυτά τα επιμορφωτικά σεμινάρια μπορούν να συμμετέχουν προαιρετικά όσοι επιθυμούν να αποκτήσουν ανάλογες διδακτικές δεξιότητες. γ) Η τυπική επιμόρφωση περιλαμβάνει κάθε

μορφή επιμόρφωσης που παρέχεται στους εκπαιδευτικούς οι οποίοι εργάζονται στο πλήρως θεσμοθετημένο και ιεραρχικά δομημένο εκπαιδευτικό σύστημα και στοχεύει στη συνολική ή επιμέρους και ανά γνωστικό αντικείμενο στήριξή τους ως επαγγελματιών, με βάση ανάγκες που ιεραρχούνται πρωτίστως από το σύστημα και δευτερευόντως από τους ίδιους τους εκπαιδευτικούς.

2° Κεφάλαιο

Νομοθεσία Ειδικής Αγωγής

2.1 Νόμος 3699/2008 Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση ατόμων με αναπηρία ή με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες

Είναι χρήσιμο να γίνει αναφορά στο νόμο υπ' αριθ. 3699/2008 για την Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση ατόμων με αναπηρία ή με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, καθώς και στις αλλαγές που έγιναν με το νόμο υπ' αριθ. 4589/2019 για τις Συνέργειες Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών, Πανεπιστημίου Θεσσαλίας με τα Τ.Ε.Ι. Θεσσαλίας και Στερεάς Ελλάδας, Παλλημνιακό Ταμείο και άλλες διατάξεις. Ο νόμος υπ' αριθ. 3699/2008 πραγματεύεται θέματα που αφορούν στην έννοια και το σκοπό της Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης (ΕΑΕ), στην οργάνωση και στους στόχους της ΕΑΕ, στον ορισμό των μαθητών με αναπηρία και με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, στη φοίτηση των μαθητών με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, στην αποσαφήνιση θεμάτων κωφών, τυφλών και αυτιστικών μαθητών, στις σχολικές μονάδες, στο εκπαιδευτικό προσωπικό, στο ειδικό εκπαιδευτικό προσωπικό, στο

ειδικό βοηθητικό προσωπικό, στα τυπικά προσόντα και στη μετεκπαίδευση – επιμόρφωση.
Πιο συγκεκριμένα αναφέρει ότι:

Άρθρο 1

Έννοιες – Σκοπός

1. Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση (ΕΑΕ) είναι το σύνολο των παρεχόμενων εκπαιδευτικών υπηρεσιών στους μαθητές με αναπηρία και διαπιστωμένες ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή στους μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Η πολιτεία δεσμεύεται να κατοχυρώνει και να αναβαθμίζει διαρκώς τον υποχρεωτικό χαρακτήρα της ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης ως αναπόσπαστο μέρος της υποχρεωτικής και δωρεάν δημόσιας παιδείας και να μεριμνά για την παροχή δωρεάν δημόσιας ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης στους αναπήρους όλων των ηλικιών και για όλα τα στάδια και τις εκπαιδευτικές βαθμίδες. Δεσμεύεται επίσης να διασφαλίζει σε όλους τους πολίτες με αναπηρία και διαπιστωμένες ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, ίσες ευκαιρίες για πλήρη συμμετοχή και συνεισφορά στην κοινωνία, ανεξάρτητη διαβίωση, οικονομική αυτόρκεια και αυτονομία, με πλήρη κατοχύρωση των δικαιωμάτων τους στη μόρφωση και στην κοινωνική και επαγγελματική ένταξη. Η πολιτεία αλλά και όλες οι υπηρεσίες και οι λειτουργοί του Κράτους οφείλουν να αναγνωρίζουν την αναπηρία ως μέρος της ανθρώπινης ύπαρξης αλλά και ως ένα σύνθετο κοινωνικό και πολιτικό φαινόμενο και σε κάθε περίπτωση να αποτρέπουν τον υποβιβασμό των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία στη συμμετοχή ή στη συνεισφορά τους στην κοινωνική ζωή.

Άρθρο 2

Οργάνωση και στόχοι της ΕΑΕ Συμμετοχή του αναπηρικού κινήματος

1. Η ΕΑΕ, όπως και η γενική εκπαίδευση, είναι υποχρεωτική και λειτουργεί ως αναπόσπαστο τμήμα της ενιαίας δημόσιας και δωρεάν εκπαίδευσης. Το κράτος υποχρεούται να παρέχει ΕΑΕ σε σχολεία Προσχολικής, Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης. Αποκλειστικός φορέας της ΕΑΕ είναι το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων (ΥΠ.Ε.Π.Θ.). Το είδος και ο βαθμός των ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών προσδιορίζουν τη μορφή, τον τύπο και την κατηγορία των σχολικών μονάδων ΕΑΕ.

2. [...] Η ΕΑΕ περιλαμβάνει σχολικές μονάδες ειδικής εκπαίδευσης με κατάλληλες κτιριολογικές υποδομές, προγράμματα συνεκπαίδευσης, προγράμματα διδασκαλίας στο σπίτι, καθώς και τις αναγκαίες διαγνωστικές, αξιολογικές και υποστηρικτικές υπηρεσίες.

3. Στις Σχολικές Μονάδες Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης (ΣΜΕΑΕ) και κατά τη συνεκπαίδευση στα γενικά σχολεία, εφαρμόζονται ειδικά εκπαιδευτικά προγράμματα, ανάλογα με τις αναπηρίες και τις ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες των μαθητών, για όσο χρονικό διάστημα είναι αναγκαίο ή και για ολόκληρη τη διάρκεια της σχολικής ζωής τους. Προγράμματα συστηματικής παρέμβασης όπως εργοθεραπεία, λογοθεραπεία, φυσιοθεραπεία και κάθε άλλη υπηρεσία που στηρίζει την ισότιμη μεταχείριση των μαθητών, αξιολόγηση και παιδαγωγική και ψυχολογική

υποστήριξη, παρέχονται κατά κύριο λόγο μέσα από τις ΣΜΕΑΕ και επικουρικά από τα ΚΕΔΔΥ.

4. Στους μαθητές με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες παρέχεται ΕΑΕ, η οποία –στο πλαίσιο των σκοπών της προσχολικής, πρωτοβάθμιας, δευτεροβάθμιας, τριτοβάθμιας, μη τυπικής, άτυπης και δια βίου εκπαίδευσης– επιδιώκει να αναπτύξει την προσωπικότητά τους και να τους καταστήσει κατά το δυνατόν ικανούς για αυτόνομη συμμετοχή στην οικογενειακή, επαγγελματική, κοινωνική και πολιτισμική ζωή.

5. Η ΕΑΕ επιδιώκει ιδίως: α) την ολόπλευρη και αρμονική ανάπτυξη της προσωπικότητας των μαθητών με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, β) τη βελτίωση και αξιοποίηση των δυνατοτήτων και δεξιοτήτων τους, ώστε να καταστεί δυνατή η ένταξη ή η επανένταξή τους στο γενικό σχολείο, όπου και όταν αυτό είναι δυνατόν, γ) την αντίστοιχη προς τις δυνατότητές τους ένταξη στο εκπαιδευτικό σύστημα, στην κοινωνική ζωή και στην επαγγελματική δραστηριότητα και δ) την αλληλοαποδοχή, την αρμονική συμβίωσή τους με το κοινωνικό σύνολο και την ισότιμη κοινωνική τους εξέλιξη, με στόχο τη διασφάλιση της πλήρους προσβασιμότητας των μαθητών με αναπηρία και με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, καθώς και των εκπαιδευτικών ή/και γονέων και κηδεμόνων με αναπηρία, σε όλες τις υποδομές (κτιριακές, υλικοτεχνικές συμπεριλαμβανομένων των ηλεκτρονικών), τις υπηρεσίες και τα αγαθά που αυτά διαθέτουν. Η εφαρμογή των αρχών του «Σχεδιασμού για Όλους (DesignforAll)» για τη διασφάλιση της προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρία είναι υποχρεωτική τόσο κατά το σχεδιασμό των εκπαιδευτικών προγραμμάτων και του εκπαιδευτικού υλικού όσο και κατά την επιλογή του πάσης φύσεως εξοπλισμού (συμβατικού και ηλεκτρονικού), των κτιριακών υποδομών αλλά και κατά την ανάπτυξη όλων των πολιτικών και διαδικασιών των ΣΜΕΑΕ και ΚΕΔΔΥ.

6. Οι ανωτέρω στόχοι επιτυγχάνονται με: α) την έγκαιρη ιατρική διάγνωση, β) τη διάγνωση και αξιολόγηση των ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών τους στα ΚΕΔΔΥ και στα δημόσια Ιατροπαιδαγωγικά Κέντρα (ΙΠΔ), γ) τη συστηματική παρέμβαση που πραγματοποιείται από την προσχολική ηλικία στις κατά τόπους ΣΜΕΑΕ, με τη δημιουργία τμημάτων Πρώιμης Παρέμβασης (ΠΠ), δ) την εφαρμογή ειδικών εκπαιδευτικών προγραμμάτων και προγραμμάτων αποκατάστασης, την προσαρμογή του εκπαιδευτικού και διδακτικού υλικού, τη χρησιμοποίηση ειδικού εξοπλισμού συμπεριλαμβανομένου του ηλεκτρονικού εξοπλισμού και του λογισμικού και την παροχή κάθε είδους διευκολύνσεων και εργονομικών διευθετήσεων από τις ΣΜΕΑΕ και τα ΚΕΔΔΥ.

Άρθρο 3

Μαθητές με αναπηρία και με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες

1. Μαθητές με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες θεωρούνται όσοι για ολόκληρη ή ορισμένη περίοδο της σχολικής τους ζωής εμφανίζουν σημαντικές δυσκολίες μάθησης εξαιτίας αισθητηριακών, νοητικών, γνωστικών, αναπτυξιακών προβλημάτων, ψυχικών και νευροψυχικών διαταραχών οι οποίες, σύμφωνα με τη διεπιστημονική αξιολόγηση, επηρεάζουν τη διαδικασία της σχολικής προσαρμογής και μάθησης. Στους μαθητές με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες συγκαταλέγονται ιδίως όσοι παρουσιάζουν νοητική αναπηρία, αισθητηριακές αναπηρίες όρασης (τυφλοί, αμβλύωπες με χαμηλή όραση), αισθητηριακές αναπηρίες ακοής (κωφοί, βαρήκοοι), κινητικές αναπηρίες, χρόνια μη ιάσιμα νοσήματα, διαταραχές ομιλίας-λόγου, ειδικές μαθησιακές δυσκολίες όπως δυσλεξία,

δυσγραφία, δυσαριθμησία, δυσαναγνωσία, δυσορθογραφία, σύνδρομο ελλειμματικής προσοχής με ή χωρίς υπερκινητικότητα, διάχυτες αναπτυξιακές διαταραχές (φάσμα αυτισμού), ψυχικές διαταραχές και πολλαπλές αναπηρίες. Στην κατηγορία μαθητών με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες δεν εμπίπτουν οι μαθητές με χαμηλή σχολική επίδοση που συνδέεται αιτιωδώς με εξωγενείς παράγοντες, όπως γλωσσικές ή πολιτισμικές ιδιαιτερότητες.

2. Οι μαθητές με σύνθετες γνωστικές, συναισθηματικές και κοινωνικές δυσκολίες, παραβατική συμπεριφορά λόγω κακοποίησης, γονεϊκής παραμέλησης και εγκατάλειψης ή λόγω ενδοοικογενειακής βίας, ανήκουν στα άτομα με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.

3. Μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες είναι και οι μαθητές που έχουν μία ή περισσότερες νοητικές ικανότητες και ταλέντα ανεπτυγμένα σε βαθμό που υπερβαίνει κατά πολύ τα προσδοκώμενα για την ηλικιακή τους ομάδα. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων κατόπιν εισήγησης του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, ανατίθεται η ανάπτυξη προτύπων αξιολόγησης και ειδικών εκπαιδευτικών προγραμμάτων για τους μαθητές αυτούς σε Σχολές ή Τμήματα Α.Ε.Ι. που, κατόπιν πρόσκλησης που τους απευθύνει το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, εκδηλώνουν ενδιαφέρον. Στους μαθητές αυτούς δεν έχουν εφαρμογή οι λοιπές διατάξεις του παρόντος νόμου.

Άρθρο 6

Φοίτηση

1. Οι μαθητές με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες μπορούν να φοιτούν:

α) Σε σχολική τάξη του γενικού σχολείου, εφόσον πρόκειται για μαθητές με ήπιες μαθησιακές δυσκολίες, υποστηριζόμενοι από τον εκπαιδευτικό της τάξης, ο οποίος συνεργάζεται κατά περίπτωση με τα ΚΕΔΔΥ, με τους σχολικούς συμβούλους γενικής και ειδικής εκπαίδευσης και τους συμβούλους ΕΕΠ. β) Σε σχολική τάξη του γενικού σχολείου, με παράλληλη στήριξη-συνεκπαίδευση, από εκπαιδευτικούς ΕΑΕ, όταν αυτό επιβάλλεται από το είδος και το βαθμό των ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών. Η παράλληλη στήριξη παρέχεται σε μαθητές που μπορούν με κατάλληλη ατομική υποστήριξη να παρακολουθήσουν το αναλυτικό εκπαιδευτικό πρόγραμμα της τάξης, σε μαθητές με σοβαρότερες εκπαιδευτικές ανάγκες όταν στην περιοχή τους δεν υπάρχει άλλο πλαίσιο ΕΑΕ (ειδικό σχολείο, τμήμα ένταξης) ή όταν η παράλληλη στήριξη καθίσταται απαραίτητη - βάσει της γνωμάτευσης του ΚΕΔΔΥ - εξαιτίας των ειδικών εκπαιδευτικών τους αναγκών. Στην τελευταία περίπτωση η στήριξη από ειδικό εκπαιδευτικό μπορεί να γίνεται σε μόνιμη και προγραμματισμένη βάση. Την παράλληλη στήριξη εισηγείται αποκλειστικά το οικείο ΚΕΔΔΥ το οποίο με γραπτή γνωμάτευση του καθορίζει τις ώρες παράλληλης στήριξης κατά περίπτωση. Οι αιτήσεις για παράλληλη στήριξη υποβάλλονται στη διεύθυνση του σχολείου και μέσω της οικείας διεύθυνσης εκπαίδευσης διαβιβάζονται στη Διεύθυνση ΕΑΕ του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων για έγκριση και προγραμματισμό εκτέλεσης. Ο χρόνος υποβολής αιτήσεων παράλληλης στήριξης ορίζεται από την ημερομηνία εγγραφής στο σχολείο μέχρι την 20ή Οκτωβρίου κάθε σχολικού έτους.

Από την 1.9.2010, η παράλληλη στήριξη - συνεκπαίδευση μπορεί να παρέχεται και μέσω προγραμμάτων εξειδικευμένης εκπαιδευτικής υποστήριξης για ένταξη μαθητών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, τα οποία εντάσσονται σε Πράξεις που συγχρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση και από το Δημόσιο

στο πλαίσιο του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (ΕΣΠΑ), από εκπαιδευτικούς των κλάδων ΠΕ 60 και ΠΕ 70 που έχουν τα Τυπικά προσόντα τοποθέτησης στην ΕΑΕ, ΠΕ 61, ΠΕ 71, ΠΕ 02.50, ΠΕ 03.50 και ΠΕ 04.50. Αν οι ανωτέρω εκπαιδευτικοί δεν επαρκούν, στα προγράμματα αυτά μπορεί να συμμετέχουν και οι λοιποί εκπαιδευτικοί των κλάδων ΠΕ 60 και ΠΕ 70, καθώς και εκπαιδευτικοί των κλάδων ΠΕ 02, ΠΕ 03 και ΠΕ 04. [Οι εκπαιδευτικοί όλων των ανωτέρω κλάδων μπορεί να παρέχουν συμπληρωματικά και: αα) ενισχυτική διδασκαλία στους μαθητές με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, στους οποίους παρέχεται παράλληλη στήριξη - συνεκπαίδευση, μετά το πέρας των μαθημάτων τους, με απόφαση του συλλόγου διδασκόντων, ύστερα από πρόταση του οικείου ΚΕΔΔΥ και με τη συγκατάθεση των ασκούντων τη γονική μέριμνα των μαθητών, ββ) εξατομικευμένο υποστηρικτικό εκπαιδευτικό πρόγραμμα στο πλαίσιο της συνεκπαίδευσης και σε άλλους μαθητές με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, που καθορίζεται κατά περίπτωση, ως προς την αναγκαιότητα και τις ώρες υποστήριξης, από το οικείο ΚΕΔΔΥ]. Οι εκπαιδευτικοί όλων των ανωτέρω κλάδων παρακολουθούν πρόγραμμα επιμόρφωσης. Κατά τη διάρκεια της παρακολούθησης του προγράμματος αυτού, οι επιμορφούμενοι θεωρείται ότι τελούν σε διατεταγμένη υπηρεσία και ο χρόνος επιμόρφωσης προσμετράται στην προϋπηρεσία τους. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, που εκδίδεται ύστερα από γνώμη του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής (ΙΕΠ) και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται οι στόχοι του προγράμματος επιμόρφωσης, η συνολική διάρκεια του σε ώρες, τα αντικείμενα διδασκαλίας και οι θεματικές ενότητες. Με την ίδια απόφαση ορίζονται ο αριθμός των εκπαιδευτικών που θα το παρακολουθήσουν, τα Περιφερειακά Επιμορφωτικά Κέντρα (ΠΕΚ) ή οι λοιποί φορείς που θα το υλοποιήσουν, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία επιλογής των επιμορφωτών, καθώς και κάθε θέμα σχετικό με την επιμόρφωση των ανωτέρω εκπαιδευτικών. Στο επιμορφωτικό πρόγραμμα διδάσκουν, ύστερα από αίτηση τους, ειδικοί επιστήμονες, μέλη Διδακτικού - Ερευνητικού Προσωπικού (ΔΕΠ) ή Εκπαιδευτικού Προσωπικού (ΕΠ) των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (ΑΕΙ), σχολικοί σύμβουλοι, εκπαιδευτικοί της δημόσιας εκπαίδευσης καθώς και άλλοι δημόσιοι υπάλληλοι και ιδιώτες που έχουν τα απαιτούμενα επιστημονικά και διδακτικά προσόντα, με ωριαία αντιμισθία, το ύψος της οποίας καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

γ) Σε ειδικώς οργανωμένα και καταλλήλως στελεχωμένα Τμήματα Ένταξης (ΤΕ) που λειτουργούν μέσα στα σχολεία γενικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης, και υποστηρίζονται από εκπαιδευτικούς των κλάδων ΠΕ 61 και ΠΕ 71, καθώς και από εκπαιδευτικούς των κλάδων ΠΕ 60, ΠΕ 70, ΠΕ 02, ΠΕ 03 και ΠΕ 04 που έχουν τα τυπικά προσόντα τοποθέτησης στην ΕΑΕ, ανάλογα με τη βαθμίδα εκπαίδευσης ή και από εκπαιδευτικούς άλλων κλάδων εφόσον πρόκειται για μαθητές με προβλήματα όρασης ή ακοής. Τα ΤΕ λειτουργούν με δύο (2) διαφορετικούς τύπους προγραμμάτων: αα) Κοινό και εξειδικευμένο πρόγραμμα, που καθορίζεται με πρόταση του οικείου ΚΕΔΔΥ για τους μαθητές με ηπιότερης μορφής ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, το οποίο για κάθε μαθητή δεν θα υπερβαίνει τις δεκαπέντε (15) διδακτικές ώρες εβδομαδιαίως. Στα ΤΕ μπορούν να φοιτούν και μαθητές χωρίς γνωμάτευση από διαγνωστικό φορέα, κατόπιν σύμφωνης γνώμης του σχολικού συμβούλου ΕΑΕ. Για την ίδρυση ΤΕ απαραίτητη προϋπόθεση είναι να υπάρχουν

κατ' ελάχιστον τρεις μαθητές και σχετική πρόταση από διαγνωστική υπηρεσία. Σε περιπτώσεις συστεγαζόμενων ή γειτονικών σχολικών μονάδων, τα ΤΕ συνενώνονται μέχρι του μέγιστου αριθμού δώδεκα (12) μαθητών ανά ΤΕ. Σκοπός των ΤΕ είναι η πλήρης ένταξη των μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή/και αναπηρία στο σχολικό περιβάλλον μέσα από ειδικές εκπαιδευτικές παρεμβάσεις. Ο εκπαιδευτικός του ΤΕ υποστηρίζει τους μαθητές εντός του περιβάλλοντος της τάξης τους, σε συνεργασία με τους εκπαιδευτικούς των τάξεων, με στόχο τη διαφοροποίηση των δραστηριοτήτων και των διδακτικών πρακτικών, καθώς και την κατάλληλη προσαρμογή του εκπαιδευτικού υλικού και του εκπαιδευτικού περιβάλλοντος. Η υποστήριξη σε ιδιαίτερο χώρο υλοποιείται εφόσον το επιβάλλουν οι ιδιαίτερες εκπαιδευτικές ανάγκες των μαθητών, με απώτερο στόχο τη δυνατότητα μελλοντικής υποστήριξης αυτών εντός του περιβάλλοντος της τάξης τους. ββ) Εξειδικευμένο ομαδικό ή εξατομικευμένο πρόγραμμα διευρυνμένου ωραρίου, που καθορίζεται με πρόταση του οικείου ΚΕΔΔΥ, για τους μαθητές με σοβαρότερης μορφής ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, οι οποίες δεν καλύπτονται από αντίστοιχες με το είδος και το βαθμό αυτοτελείς Σχολικές μονάδες. Το εξειδικευμένο πρόγραμμα μπορεί να είναι ανεξάρτητο από το κοινό, σύμφωνα με τις ανάγκες των μαθητών. Στις περιπτώσεις αυτές η συνδιδασκαλία γίνεται σύμφωνα με τις προτάσεις των διαγνωστικών υπηρεσιών. Οι μαθητές με διαγνωσμένες από αρμόδιο δημόσιο φορέα (ΚΕΔΔΥ, Ιατροπαιδαγωγικά Κέντρα, Δημόσιο Νοσοκομείο) αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, οι οποίοι φοιτούν σε σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας γενικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης, μπορεί να κατανέμονται σε τμήματα της ίδιας τάξης της οικείας σχολικής μονάδας, ως εξής: α) Ο αριθμός των μαθητών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, που προβλέπονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 3 και στην παράγραφο 2 του άρθρου 3, εκτός των ειδικών μαθησιακών δυσκολιών, όπως δυσλεξία, δυσγραφία, δυσαριθμησία, δυσαναγνωσία, δυσορθογραφία, δεν μπορεί να είναι ανώτερος του ενός (1) ανά τμήμα. Αν ύστερα από την κατανομή των μαθητών σε τμήματα της ίδιας τάξης προκύπτει ότι ο αριθμός των μαθητών του προηγούμενου εδαφίου είναι ανώτερος του ενός (1), ο αριθμός των μαθητών του τμήματος μπορεί να μειώνεται και να υπολείπεται συνολικά κατά τρεις (3) μαθητές από το μέγιστο προβλεπόμενο από τις ισχύουσες διατάξεις αριθμό μαθητών ανά τμήμα. β) Ο αριθμός των μαθητών με διαγνωσμένες ειδικές μαθησιακές δυσκολίες, όπως δυσλεξία, δυσγραφία, δυσαριθμησία, δυσαναγνωσία, δυσορθογραφία, δεν μπορεί να είναι ανώτερος των τεσσάρων (4) ανά τμήμα. Αν ύστερα από την κατανομή των μαθητών σε τμήματα της ίδιας τάξης προκύπτει ότι ο αριθμός των μαθητών του προηγούμενου εδαφίου είναι ανώτερος των τεσσάρων (4), ο αριθμός των μαθητών του τμήματος μπορεί να μειώνεται και να υπολείπεται συνολικά κατά τρεις (3) μαθητές από το μέγιστο προβλεπόμενο από τις ισχύουσες διατάξεις αριθμό μαθητών ανά τμήμα, εφόσον στο σχολείο δεν λειτουργεί Τμήμα Ένταξης. Η κατά τα προηγούμενα εδάφια μείωση πραγματοποιείται με απόφαση του οικείου Περιφερειακού Διευθυντή Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, ύστερα από εισήγηση του αρμόδιου Διευθυντή Εκπαίδευσης. Ο Διευθυντής Εκπαίδευσης κατά τη διατύπωση της εισήγησης λαμβάνει υπόψη του σχετική απόφαση του συλλόγου διδασκόντων και γνώμη του σχολικού συμβούλου Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης και του αρμόδιου σχολικού συμβούλου Παιδαγωγικής Ευθύνης..

2. Μαθητές που δεν αυτοεξυπηρετούνται φοιτούν ή σε αυτοτελείς ΣΜΕΑΕ ή σε σχολεία της γενικής εκπαίδευσης ή σε ΤΕ με την ανάλογη στήριξη και την παρουσία Ειδικού Βοηθητικού Προσωπικού (ΕΒΠ), ανάλογα με το είδος της αναπηρίας τους και τις ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες που απορρέουν από αυτή.

Η δυνατότητα στήριξης μαθητών του προηγούμενου εδαφίου μπορεί να αφορά και σε σχολικό νοσηλευτή κατόπιν γνωμάτευσης δημόσιου νοσοκομείου.

3. Για τους μαθητές με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες που φοιτούν σε σχολεία της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, η φοίτησή τους θεωρείται επαρκής όταν το σύνολο των επιπλέον απουσιών δεν υπερβαίνει το τριάντα τοις εκατό (30%) των απουσιών που προβλέπονται από το οικείο αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών με βάση το ωρολόγιο πρόγραμμα και οι επιπλέον από τις προβλεπόμενες απουσίες οφείλονται αποδεδειγμένα στη συμμετοχή τους σε προγράμματα αποκατάστασης και θεραπείας. Η ανάγκη αποκατάστασης και θεραπείας της σωματικής ή ψυχικής υγείας των μαθητών με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες πιστοποιείται με βεβαίωση δημόσιου φορέα, από την οποία προκύπτει με ακρίβεια η ανάγκη της ανωτέρω απουσίας και ο ακριβής χρόνος αυτής.

3.Α. Για τους μαθητές που φοιτούν σε σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας γενικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης, με διαγνωσμένη από αρμόδιο δημόσιο φορέα (ΚΕΔΔΥ, Ιατροπαιδαγωγικά Κέντρα, Δημόσιο Νοσοκομείο) αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, κατόπιν σχετικού αιτήματος των ασκούντων τη γονική μέριμνα δεν υπολογίζεται ο βαθμός εξέτασης της διδασκόμενης δεύτερης ξένης γλώσσας στο γενικό βαθμό προαγωγής ή απόλυσης.

4. Όταν η Φοίτηση των μαθητών με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες καθίσταται ιδιαίτερα δύσκολη στα σχολεία του κοινού εκπαιδευτικού προγράμματος ή στα τμήματα ένταξης, λόγω των ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών τους, η εκπαίδευση των μαθητών αυτών παρέχεται:

α) Σε αυτοτελείς ΣΜΕΑΕ.

β) Σε σχολεία ή τμήματα που λειτουργούν είτε ως αυτοτελή είτε ως παραρτήματα άλλων σχολείων σε νοσοκομεία, κέντρα αποκατάστασης, ιδρύματα αγωγής ανηλίκων, ιδρύματα χρονίως πασχόντων ή Υπηρεσίες εκπαίδευσης και αποκατάστασης των Μονάδων Ψυχικής Υγείας, εφόσον σε αυτά διαβιούν άτομα σχολικής ηλικίας με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Οι εκπαιδευτικές αυτές δομές θεωρούνται ΣΜΕΑΕ που υπάγονται στο Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, εμπίπτουν στο πλαίσιο της ΕΑΕ παιδιών σχολικής ηλικίας και εφαρμόζουν εκπαιδευτικά προγράμματα που εποπτεύονται από το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων. Οι λεπτομέρειες οργάνωσης και λειτουργίας αυτών των ΣΜΕΑΕ ρυθμίζονται από κοινές υπουργικές αποφάσεις των καθ' ύλην αρμόδιων Υπουργών. Φορείς, Ν.Π.Ι.Δ., πιστοποιημένοι από το Ε.ΚΕ. ΠΙΣ., μπορούν να παρέχουν ισότιμα με τις ΣΜΕΑΕ του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων Εκπαίδευση, Κατάρτιση και Συμβουλευτικές Υποστηρικτικές Υπηρεσίες σε άτομα άνω των δεκαπέντε (15) ετών με βαριά νοητική υστέρηση και σύνοδες αναπηρίες.

γ) Με διδασκαλία στο σπίτι, όταν αυτή κρίνεται αναγκαία, για σοβαρά βραχυχρόνια ή χρόνια προβλήματα υγείας, τα οποία δεν επιτρέπουν τη μετακίνηση και Φοίτηση των μαθητών στο σχολείο. Η έγκριση της διδασκαλίας στο σπίτι γίνεται με απόφαση του [περιφερειακού] διευθυντή εκπαίδευσης της αντίστοιχης βαθμίδας στην οποία φοιτά ο μαθητής, κατόπιν αιτιολογημένης πρόσφατης ιατρικής γνωμάτευσης, στην οποία αναγράφεται η διάρκεια επιβεβλημένης παραμονής στο σπίτι. Η γνωμάτευση αυτή παρέχεται από δημόσια ιατροπαιδαγωγική υπηρεσία ή δημόσια υγειονομική επιτροπή. Οι προαγωγικές ή απολυτήριες εξετάσεις διέπονται από τις διατάξεις των κατ' ιδίαν διδαχθέντων. Στο πρόγραμμα διδασκαλίας στο σπίτι μπορεί να χρησιμοποιείται και το σύστημα της τηλεεκπαίδευσης. Η κατ' οίκον διδασκαλία δεν παρέχεται υποχρεωτικά από εκπαιδευτικό ΕΑΕ παρά μόνο, εάν γνωματεύσει σχετικά το οικείο ΚΕΔΔΥ.

5. Για κάθε μαθητή με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, το ΕΠΕ σχεδιάζεται από τη διεπιστημονική ομάδα του οικείου ΚΕΔΔΥ, συντάσσεται και υλοποιείται από τον αρμόδιο εκπαιδευτικό ΕΑΕ, σε συνεργασία με τον εκπαιδευτικό της τάξης, τον σχολικό Σύμβουλο ΕΑΕ και τον σύμβουλο ΕΕΠ. Στο σχεδιασμό του ΕΠΕ συμμετέχει και ο γονέας ή ο κηδεμόνας του μαθητή και το ΕΕΠ των ΣΜΕΑΕ, μετά από πρόσκληση του οικείου ΚΕΔΔΥ.

6. Στις Σχολικές Μονάδες Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης μπορεί να υλοποιούνται προγράμματα συνεκπαίδευσης με συστεγαζόμενες ή μη σχολικές μονάδες της γενικής εκπαίδευσης. Στόχοι των προγραμμάτων συνεκπαίδευσης είναι, ιδίως, η προώθηση της ένταξης και των ίσων ευκαιριών στην εκπαίδευση, η ανάπτυξη των γνωστικών, μαθησιακών, συναισθηματικών και κοινωνικών δεξιοτήτων των μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή/και αναπηρία, καθώς και η ευαισθητοποίηση των μαθητών των σχολείων γενικής εκπαίδευσης σε θέματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων, στο σεβασμό της διαφορετικότητας και στη διασφάλιση της ανθρώπινης αξιοπρέπειας. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται το αρμόδιο όργανο και η διαδικασία έγκρισης, ο τρόπος υλοποίησης και η αξιολόγηση των ανωτέρω προγραμμάτων, καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια που είναι αναγκαία για την εφαρμογή της παραγράφου αυτής.

Άρθρο 7

Θέματα κωφών, τυφλών και αυτιστικών μαθητών

1. Ως πρώτη γλώσσα των κωφών και βαρήκοων μαθητών αναγνωρίζεται η Ελληνική Νοηματική γλώσσα και ως δεύτερη γλώσσα τους η Νέα Ελληνική, η οποία προσλαμβάνεται και εκφέρεται με τη γραπτή της μορφή, ενώ η προφορική της αντίληψη και έκφραση αποτελεί πρόσθετη κοινωνική επιλογή των κωφών μαθητών. Η Ελληνική Νοηματική και η Νέα Ελληνική γλώσσα αναγνωρίζονται ως ισότιμες μεταξύ τους, οπότε και η ενδεδειγμένη γλωσσική παιδαγωγική προσέγγιση είναι η δίγλωσση εκπαίδευση. «Απαραίτητη προϋπόθεση για την επιλογή Διευθυντή και για την τοποθέτηση εκπαιδευτικών - ΕΕΠ σε σχολεία Κωφών - Τυφλών, είναι η πιστοποίηση της Ελληνικής Νοηματικής Γλώσσας (Ε.Ν.Γ.) και της γραφής Braille και εάν η ανωτέρω

προϋπόθεση δεν πληρούται, τοποθετούνται για την κάλυψη των λειτουργικών αναγκών, εκπαιδευτικοί με λιγότερα προσόντα.»

2. Επίσημη γραφή των τυφλών μαθητών αναγνωρίζεται η γραφή Braille. Απαραίτητη προϋπόθεση για την τοποθέτηση εκπαιδευτικών και ΕΕΠ στις ειδικές Σχολικές μονάδες τυφλών, ορίζεται επιπλέον των άλλων προσόντων και η πιστοποιημένη γνώση της γραφής Braille. «Απαραίτητη προϋπόθεση για την επιλογή Διευθυντή και για την τοποθέτηση εκπαιδευτικών - ΕΕΠ σε σχολεία Κωφών - Τυφλών, είναι η πιστοποίηση της Ελληνικής Νοηματικής Γλώσσας (Ε.Ν.Γ.) και της γραφής Braille και εάν η ανωτέρω προϋπόθεση δεν πληρούται, τοποθετούνται για την κάλυψη των λειτουργικών αναγκών, εκπαιδευτικοί με λιγότερα προσόντα.» Οι τυφλοί μαθητές και οι μαθητές με χαμηλή όραση χωρίς νοητική υστέρηση ή άλλης μορφής ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες μπορούν να φοιτούν, με βάση τη γνωμάτευση του οικείου ΚΕΔΔΥ, στις σχολικές τάξεις του Γενικού Σχολείου υποστηριζόμενοι από τον εκπαιδευτικό της τάξης και κατά περίπτωση με την υποστήριξη μέλους ΕΕΠ του κλάδου ΠΕ31 ή ΕΒΠ.

3. Αρμόδιος φορέας πιστοποίησης της Ελληνικής Νοηματικής Γλώσσας (Ε.Ν.Γ.) και της γραφής Braille είναι ο Εθνικός Οργανισμός Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού (ΕΟΠΠΕΠ), ο οποίος για το σκοπό αυτόν συνεργάζεται με το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής (ΙΕΠ) και τους πλέον αντιπροσωπευτικούς φορείς σε θέματα Κωφών και Τυφλών, την Ομοσπονδία Κωφών Ελλάδος (Ο.Μ.Κ.Ε.) και την Εθνική Ομοσπονδία τυφλών (Ε.Ο.Τ.), και έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

α) Την οργάνωση της επιμόρφωσης στην Ελληνική Νοηματική Γλώσσα και τη γραφή Braille.

β) Την πιστοποίηση επάρκειας της Ελληνικής Νοηματικής Γλώσσας και της γραφής Braille στους ήδη χρήστες. Μέχρι τη συγκρότηση της Επιτροπής ισχύουν οι βεβαιώσεις επάρκειας της Ελληνικής Νοηματικής Γλώσσας που χορηγούνται από την Ομοσπονδία Κωφών Ελλάδος και από το Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης μονάδας Αγωγής Κωφών του Πανεπιστημίου Πατρών, εφόσον εγκρίνονται από την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων ύστερα από πρόταση του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής, οι οποίες θα εξακολουθούν να ισχύουν και μετά την συγκρότηση αυτής για τους ήδη κατόχους ως ισότιμες βεβαιώσεις του ΕΟΠΠΕΠ. Ομοίως, και για τις πιστοποιήσεις της γραφής Braille. Στις συνεδριάσεις και συνελεύσεις των συλλόγων διδασκόντων μπορεί να παρίσταται διερμηνέας ΕΝΓ όταν σε αυτές παρευρίσκεται κωφός - βαρύκοος εκπαιδευτικός, ΕΕΠ, εφόσον αυτό είναι εφικτό.

Στο ΙΕΠ μεταφέρονται οι παρακάτω αρμοδιότητες:

α) Η αξιολόγηση όλων των εκπαιδευτικών υλικών που παράγονται με την Ελληνική Νοηματική Γλώσσα και τη γραφή Braille, πριν την ενσωμάτωσή τους στην εκπαιδευτική διαδικασία.

β) Η συνεργασία με επιστημονικούς φορείς και οργανώσεις του εσωτερικού και του εξωτερικού και με εξειδικευμένους επιστήμονες σε εκπαιδευτικά θέματα των Κωφών και Τυφλών.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Παιδείας και Θρησκευμάτων, και Οικονομικών που εκδίδεται μετά από εισήγηση του Δ.Σ. του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. καθορίζεται το σύστημα πιστοποίησης της Ελληνικής Νοηματικής Γλώσσας (Ε.Ν.Γ.), στο οποίο περιλαμβάνονται οι όροι, οι προϋποθέσεις και τα δικαιολογητικά συμμετοχής, η διαδικασία των εξετάσεων, η οργανωτική δομή, ο τύπος των χορηγούμενων τίτλων και βεβαιώσεων, καθώς και το ύψος και ο τρόπος καταβολής των εξετάστρων πιστοποίησης. Με την ίδια απόφαση συνιστάται στον Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. επιτροπή πιστοποίησης της επάρκειας της Ε.Ν.Γ. και της γραφής Braille, στην οποία συμμετέχει υποχρεωτικά από ένας (1) εκπρόσωπος της Ομοσπονδίας Κωφών Ελλάδος, του Εθνικού Ιδρύματος Κωφών, της Εθνικής Ομοσπονδίας Τυφλών και του Κέντρου Εκπαίδευσης και Αποκατάστασης Τυφλών, καθώς και μέλη του διοικητικού συμβουλίου, στελέχη του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. ή και στελέχη, επιστήμονες και εμπειρογνώμονες του δημόσιου ή ιδιωτικού τομέα της ημεδαπής για τη διενέργεια των εξετάσεων και την εισήγηση στο Δ.Σ. του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. θεμάτων, που εμπίπτουν στις αρμοδιότητες του και αφορούν στην πιστοποίηση της Ελληνικής Νοηματικής Γλώσσας (Ε.Ν.Γ.), συνιστώνται όργανα και επιτροπές πρόσκαιρου χαρακτήρα για την υποβοήθηση του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. στη διενέργεια των εξετάσεων, των οποίων η συγκρότηση και ο ορισμός γίνεται με απόφαση του Δ.Σ. του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. μετά από εισήγηση της επιτροπής πιστοποίησης και καθορίζεται το ύψος, ο τρόπος και η διαδικασία αποζημίωσης όλων των ανωτέρω, ο τρόπος λειτουργίας τους, καθώς και κάθε άλλο σχετικό με τα ανωτέρω ειδικότερο, τεχνικό ή λεπτομερειακού χαρακτήρα, θέμα που αφορά τις εξετάσεις πιστοποίησης. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων, η οποία δεν δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως καθορίζεται η συγκρότηση της επιτροπής πιστοποίησης της Ελληνικής Νοηματικής Γλώσσας (Ε.Ν.Γ.). Για την εκμάθηση της νοηματικής γλώσσας, καθώς και της γραφής Braille, οι αρμόδιοι φορείς πιστοποιούνται με διαδικασία που ορίζει με απόφαση του το Δ.Σ. του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π..

Μέχρι τη συγκρότηση της επιτροπής ισχύουν οι βεβαιώσεις επάρκειας της Ελληνικής Νοηματικής Γλώσσας, που χορηγούνται από την Ομοσπονδία Κωφών Ελλάδος και από το Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης μονάδας Αγωγής Κωφών του Πανεπιστημίου Πατρών.

Ομοίως ισχύουν οι βεβαιώσεις πιστοποίησης επάρκειας της γραφής Braille που χορηγούνται:

α) από το Κέντρο Εκπαίδευσης και Αποκατάστασης Τυφλών,

β) από το Παιδαγωγικό Τμήμα Ειδικής Αγωγής του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, με τις οποίες πιστοποιείται η επιτυχής παρακολούθηση του μαθήματος «Εργαστήριο γραφής και ανάγνωσης στον κώδικα Braille» και

γ) από το Τμήμα Εκπαιδευτικής και Κοινωνικής Πολιτικής του Πανεπιστημίου Μακεδονίας με κατεύθυνση, εκπαίδευση ατόμων με ειδικές ανάγκες, με τις οποίες πιστοποιείται η επιτυχής παρακολούθηση του μαθήματος «Εργαστήριο Εκμάθησης της Braille».

4. Για τους αυτιστικούς μαθητές με ή χωρίς λόγο, ως επίσημη γλώσσα αναγνωρίζεται η Νέα Ελληνική, η οποία προσλαμβάνεται και εκφέρεται με την προφορική της μορφή, με τη γραπτή της μορφή ή/και με τη μορφή συμβόλων-εικόνων. Επιθυμητή προϋπόθεση για την τοποθέτηση εκπαιδευτικών και ΕΕΠ στις ειδικές Σχολικές μονάδες για τον αυτισμό, επιπλέον των άλλων προσόντων, ορίζεται και η εξειδίκευση και κατάρτιση των εκπαιδευτικών σε τροποποιημένες-υποβοηθηόμενες μορφές επικοινωνίας.

Με βάση τους ιδιαίτερους κοινωνικούς περιορισμούς που επιβάλλει ο αυτισμός ως αναπηρία στους μαθητές, η Φοίτηση τους στις εκπαιδευτικές δομές μπορεί να γίνεται ως εξής:

Η φοίτηση των αυτιστικών μαθητών στις κατάλληλες δομές ΕΑΕ ή στο κατάλληλο υποστηρικτικό πλαίσιο του γενικού σχολείου, είναι αποκλειστική αρμοδιότητα των ΚΕΔΔΥ. Σε περίπτωση διαφωνίας με τους γονείς ή τους κηδεμόνες του μαθητή, αποφασίζει η Δευτεροβάθμια ΕΔΕΑ, της οποίας η απόφαση είναι οριστική. Οι παράλληλες στηρίξεις των αυτιστικών μαθητών, καθώς και κάθε άλλης αναπηρίας ή ειδικής εκπαιδευτικής ανάγκης, ανανεώνονται αυτόματα κατόπιν σχετικής εισήγησης του οικείου ΚΕΔΔΥ και της σύμφωνης γνώμης των γονιών του μαθητή. Η υποστήριξη του μαθητή μπορεί να υλοποιείται και από ειδικό βοηθό που εισηγείται και διαθέτει η οικογένεια του μαθητή κατόπιν σύμφωνης γνώμης του Διευθυντή και του Συλλόγου διδασκόντων της σχολικής μονάδας. Το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση στήριξης από σχολικό νοσηλευτή κατόπιν γνωμάτευσης δημόσιου νοσοκομείου.

Οι αιτήσεις των γονέων ή κηδεμόνων των μαθητών για υποστήριξη από ειδικό βοηθό ή από σχολικό νοσηλευτή είτε αυτοί φοιτούν σε γενικό σχολείο είτε σε ΣΜΕΑΕ, συνοδεύονται από βιογραφικό σημείωμα των προτεινόμενων προσώπων. Τα προτεινόμενα πρόσωπα υποβάλλουν στον Διευθυντή της σχολικής μονάδας αντίγραφο του ποινικού τους μητρώου.

Άρθρο 8 Σχολικές μονάδες

1. Ως ΣΜΕΑΕ ορίζονται:

α) Για την πρωτοβάθμια εκπαίδευση:

αα) τα νηπιαγωγεία ΕΑΕ και τμήματα πρώιμης παρέμβασης που λειτουργούν εντός των νηπιαγωγείων ΕΑΕ, για μαθητές μέχρι το έβδομο (7ο) έτος της ηλικίας τους και
ββ) τα δημοτικά σχολεία ΕΑΕ για μαθητές μέχρι το δέκατο τέταρτο (14ο) έτος της ηλικίας τους, τα οποία λειτουργούν με μία προκαταρκτική τάξη και με τις τάξεις Α', Β', Γ', Δ', Ε' και ΣΤ'. Παράταση της Φοίτησης μπορεί να γίνει μέχρι το δέκατο πέμπτο (15ο) έτος της ηλικίας των μαθητών, μετά από εισήγηση του οικείου ΚΕΔΔΥ.

Στα σχολεία αυτά μπορεί να εφαρμόζεται ανάλογα με τις ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες των μαθητών, με αιτιολογημένη απόφαση του Συλλόγου Διδασκόντων που εκδίδεται ύστερα από εισήγηση της Επιτροπής Διαγνωστικής Εκπαιδευτικής Αξιολόγησης και Υποστήριξης (ΕΔΕΑΥ) της ΣΜΕΑΕ ή ελλείψει αυτής ύστερα από εισήγηση του Διευθυντή του σχολείου, διαφοροποιημένο το αναλυτικό πρόγραμμα της γενικής εκπαίδευσης ή το Πλαίσιο Αναλυτικού Προγράμματος της Ειδικής Αγωγής (ΠΑΠΕΑ) που ορίζεται στο π.δ. 301/1996 (Α`208) ή ένα μεικτό σύστημα των ανωτέρω προγραμμάτων. Το σχετικό πρακτικό του Συλλόγου Διδασκόντων υποβάλλεται στο Σχολικό Σύμβουλο ΕΑΕ μαζί με τα ωρολόγια προγράμματα του σχολείου.

Ο αριθμός των μαθητών σε κάθε τμήμα των Ειδικών Νηπιαγωγείων και των Ειδικών Δημοτικών Σχολείων ορίζεται από κατ' ελάχιστον τέσσερις (4) έως κατ' ανώτατο όριο επτά (7) μαθητές. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, ο αριθμός μπορεί να μειώνεται με κατώτατο όριο τους τρεις (3) μαθητές ανά τμήμα, με απόφαση του οικείου Περιφερειακού Διευθυντή Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, ύστερα από εισήγηση του αρμόδιου Διευθυντή Εκπαίδευσης. Ο Διευθυντής Εκπαίδευσης κατά τη διατύπωση της εισήγησης λαμβάνει υπόψη του σχετική απόφαση του συλλόγου διδασκόντων, καθώς και γνώμη του οικείου ΚΕΔΔΥ και του σχολικού συμβούλου Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης..

β) Για τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση:

αα) Τα γυμνάσια ΕΑΕ για μαθητές μέχρι το δέκατο ένατο (19ο) έτος της ηλικίας τους. Τα γυμνάσια ΕΑΕ περιλαμβάνουν την προκαταρκτική τάξη και τρεις επόμενες τάξεις Α', Β' και Γ'. Μαθητές απόφοιτοι δημοτικού σχολείου με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, μπορεί να εγγράφονται απευθείας στην Α' τάξη του γυμνασίου ΕΑΕ, ύστερα από αξιολόγηση που πραγματοποιείται από το οικείο ΚΕΔΔΥ.

ββ) Τα λύκεια ΕΑΕ, που περιλαμβάνουν την προκαταρκτική τάξη και τρεις επόμενες τάξεις Α', Β' και Γ'. Μαθητές απόφοιτοι γυμνασίου με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες μπορεί να εγγράφονται απευθείας στην Α' τάξη του λυκείου ΕΑΕ, ύστερα από Αξιολόγηση που πραγματοποιείται από το οικείο ΚΕ.Δ.Δ.Υ.

Ο αριθμός των μαθητών σε κάθε τμήμα των γυμνασίων ΕΑΕ και λυκείων ΕΑΕ ορίζεται από κατ' ελάχιστον πέντε (5) έως κατ' ανώτατο όριο εννέα (9) μαθητές. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, ο αριθμός μπορεί να μειώνεται με κατώτατο όριο τους τρεις (3) μαθητές ανά τμήμα, με απόφαση του οικείου Περιφερειακού Διευθυντή Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, ύστερα από εισήγηση του αρμόδιου Διευθυντή Εκπαίδευσης. Ο Διευθυντής Εκπαίδευσης κατά τη διατύπωση της εισήγησης λαμβάνει υπόψη του σχετική απόφαση του συλλόγου διδασκόντων, καθώς και γνώμη του οικείου ΚΕΔΔΥ και του σχολικού συμβούλου Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης.

γ) Για τη δευτεροβάθμια επαγγελματική εκπαίδευση:

αα) Τα Ενιαία Ειδικά Επαγγελματικά Γυμνάσια-Λύκεια, τα οποία λειτουργούν υπό ενιαία διοίκηση, Διευθυντή και κοινό Σύλλογο Διδασκόντων. Τα Ενιαία Ειδικά Επαγγελματικά Γυμνάσια-Λύκεια περιλαμβάνουν τις τάξεις Α, Β, Γ, Δ Γυμνασίου και τις τάξεις Α, Β, Γ, Δ Λυκείου. Στα Ενιαία Ειδικά Επαγγελματικά Γυμνάσια- Λύκεια εγγράφονται, κατόπιν γνωμάτευσης του ΚΕΔΔΥ, μαθητές με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, οι οποίοι επωφελούνται από τα ωρολόγια και αναλυτικά

προγράμματα της συγκεκριμένης δομής, και μέσα από την ακαδημαϊκή και επαγγελματική εκπαίδευση μπορούν να οδηγηθούν σε μεταλυκειακές δομές εκπαίδευσης και σε ανεξάρτητη ή εποπτευόμενη εργασία. Αναλυτικά: Οργάνωση και Λειτουργία των Α, Β, Γ, Δ τάξεων Γυμνασίου του Ενιαίου Ειδικού Επαγγελματικού Γυμνασίου - Λυκείου

Στις τάξεις Α, Β, Γ, Δ Γυμνασίου εφαρμόζονται τα ωρολόγια και αναλυτικά προγράμματα των Γυμνασίων γενικής εκπαίδευσης, όπως διαμορφώνονται με την υπουργική απόφαση που εκδίδεται δυνάμει της περίπτωσης α της παρ. 2 του άρθρου 28 του ν. 4186/2013 (Α 193), όπως ισχύει, ύστερα από εισήγηση της Διεύθυνσης Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων και σχετική γνωμοδότηση του Ι.Ε.Π.

Στην Α τάξη Γυμνασίου δύνανται να εγγράφονται, κατόπιν γνωμάτευσης του ΚΕΔΔΥ, μαθητές απόφοιτοι Γενικού ή Ειδικού Δημοτικού Σχολείου και της Α ή Β τάξης των ΕΕΕΕΚ. Δικαίωμα πρώτης εγγραφής έχουν οι μαθητές έως το 16ο έτος της ηλικίας τους. Μετά την ολοκλήρωση της φοίτησης των μαθητών στη Δ τάξη χορηγείται τίτλος απολυτηρίου Γυμνασίου.

Οι κάτοχοι απολυτηρίου Γυμνασίου του Ενιαίου Ειδικού Επαγγελματικού Γυμνασίου - Λυκείου δύνανται να συνεχίσουν τη φοίτησή τους, κατόπιν σχετικής γνωμάτευσης του ΚΕΔΔΥ: i) στην Α τάξη Λυκείου του Ενιαίου Ειδικού Επαγγελματικού Γυμνασίου - Λυκείου, ii) στην Α τάξη του Γενικού Λυκείου, iii) στην Α τάξη του Ειδικού Λυκείου, iv) στην Α τάξη του Επαγγελματικού Λυκείου, v) στην Α τάξη του Εσπερινού Επαγγελματικού Λυκείου και vi) σε ΔΙΕΚ ενηλίκων αποφοίτων υποχρεωτικής εκπαίδευσης.

Για τις μετεγγραφές μαθητών στις Α, Β, Γ, Δ τάξεις Γυμνασίου εφαρμόζονται τα προβλεπόμενα στην κείμενη νομοθεσία και επιπλέον απαιτείται σχετική γνωμάτευση των ΚΕΔΔΥ. Αναλυτικά:

i) Οι μαθητές Γυμνασίου του Ενιαίου Ειδικού Επαγγελματικού Γυμνασίου-Λυκείου μετεγγράφονται ως εξής:

-Απόφοιτος της Α τάξης Γυμνασίου, του Ενιαίου Ειδικού Επαγγελματικού Γυμνασίου-Λυκείου, μετεγγράφεται στη Β τάξη Γυμνασίου γενικής ή ειδικής εκπαίδευσης,

-Απόφοιτος της Β τάξης Γυμνασίου, του Ενιαίου Ειδικού Επαγγελματικού Γυμνασίου-Λυκείου, μετεγγράφεται στη Γ τάξη Γυμνασίου γενικής ή ειδικής εκπαίδευσης,

-Απόφοιτος της Γ τάξης Γυμνασίου, του Ενιαίου Ειδικού Επαγγελματικού Γυμνασίου-Λυκείου, μετεγγράφεται στη Γ τάξη του Γυμνασίου γενικής ή ειδικής εκπαίδευσης.

ii) Οι μαθητές Γυμνασίου σχολικής μονάδας γενικής ή ειδικής εκπαίδευσης, μετεγγράφονται ως εξής:

-Απόφοιτος της Α τάξης Γυμνασίου γενικής ή ειδικής εκπαίδευσης μετεγγράφεται στη Β τάξη Γυμνασίου του Ενιαίου Ειδικού Επαγγελματικού Γυμνασίου-Λυκείου,

-Απόφοιτος της Β τάξης Γυμνασίου γενικής ή ειδικής εκπαίδευσης μετεγγράφεται στη Γ τάξη Γυμνασίου του Ενιαίου Ειδικού Επαγγελματικού Γυμνασίου-Λυκείου.

Οργάνωση και Λειτουργία των Α, Β, Γ, Δ τάξεων Λυκείου του Ενιαίου Ειδικού Επαγγελματικού Γυμνασίου-Λυκείου

Η φοίτηση στο Λύκειο του ΕΝ.Ε.Ε.ΓΥ.Λ. είναι τετραετής και περιλαμβάνει τις τάξεις Α', Β', Γ' και Δ'. Η Α' τάξη Λυκείου του ΕΝ.Ε.Ε.ΓΥ.Λ. έχει ενιαίο

πρόγραμμα και διδάσκονται μαθήματα γενικής παιδείας, μαθήματα προσανατολισμού και μαθήματα επιλογής. Οι Β' και Γ' τάξεις του Λυκείου του ΕΝ.Ε.Ε.ΓΥ.Λ. διαχωρίζονται σε τομείς σπουδών και διδάσκονται μαθήματα γενικής παιδείας και τεχνολογικά - επαγγελματικά μαθήματα του τομέα (θεωρητικά και εργαστηριακά). Η Δ' τάξη διαχωρίζεται σε ειδικότητες και διδάσκονται μαθήματα γενικής παιδείας και μαθήματα ειδικότητας (θεωρητικά και εργαστηριακά). Οι τομείς σπουδών των Β' και Γ' τάξεων και οι επιμέρους ειδικότητες της Δ' τάξης συστήνονται σύμφωνα με όσα προβλέπονται στο άρθρο 8 του ν. 4186/2013 (Α' 193). Δικαίωμα πρόσβασης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, μέσω των ειδικών διατάξεων που προβλέπονται για τους υποψηφίους των Ημερήσιων Επαγγελματικών Λυκείων, έχουν όσοι φοίτησαν επί τέσσερα (4) πλήρη σχολικά έτη στο τετραετές Λύκειο του ΕΝ.Ε.Ε.ΓΥ.Λ.. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, που εκδίδεται ύστερα από γνώμη του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής (Ι.Ε.Π.) και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται τα αναλυτικά προγράμματα των μαθημάτων, τα ωρολόγια προγράμματα, η αντιστοιχία των διδασκομένων μαθημάτων και των κλάδων-ειδικοτήτων εκπαιδευτικών σε Α' και Β', ανάθεση όλων των τάξεων του Λυκείου των ΕΝ.Ε.Ε.ΓΥ.Λ και ρυθμίζονται θέματα λεπτομερειακού χαρακτήρα που αφορούν στην οργάνωση αυτών. Τα αναλυτικά προγράμματα σπουδών του Λυκείου του ΕΝ.Ε.Ε.ΓΥ.Λ. καταρτίζονται από το Ι.Ε.Π., σύμφωνα με όσα προβλέπονται στο άρθρο 10 του ν. 4186/2013.

Στην Α' τάξη Λυκείου του Ενιαίου Ειδικού Επαγγελματικού Γυμνασίου-Λυκείου εγγράφονται, κατόπιν γνωμάτευσης του ΚΕ.Δ.Δ.Υ. ή του Κ.Ε.Σ.Υ., κάτοχοι απολυτηρίου Γυμνασίου του Ενιαίου Ειδικού Επαγγελματικού Γυμνασίου-Λυκείου, καθώς και κάτοχοι απολυτηρίου των Ειδικών και Γενικών Γυμνασίων. Επιπλέον:

α) Μαθητές που έχουν προαχθεί έως και κατά το σχολικό έτος 2017-2018 από την Α' τάξη Ημερησίου ή Εσπερινού ΓΕ.Λ. ή της Α' τάξης Ημερησίου ή Εσπερινού ΕΠΑ.Λ., έχουν δικαίωμα εγγραφής στη Β' τάξη του Λυκείου του ΕΝ.Ε.Ε.ΓΥ.Λ., η λειτουργία της οποίας αρχίζει το σχολικό έτος 2018-2019, κατόπιν γνωμάτευσης του ΚΕ.Δ.Δ.Υ. ή του Κ.Ε.Σ.Υ., ύστερα από την έναρξη λειτουργίας αυτών,

β) μαθητές που προήχθησαν από την Α' Λυκείου του ΕΝ.Ε.Ε.ΓΥ.Λ. του ν. 4415/2016 έχουν δικαίωμα εγγραφής στη Β' τάξη του νέου τετραετούς Λυκείου του ΕΝ.Ε.Ε.ΓΥ.Λ., η λειτουργία της οποίας αρχίζει το σχολικό έτος 2018-2019,

γ) μαθητές που έχουν προαχθεί από την Β' και Γ' τάξη του τετραετούς Λυκείου του ΕΝ.Ε.Ε.ΓΥ.Λ., κατά το σχολικό έτος 2017-2018, συνεχίζουν και ολοκληρώνουν την τετραετή φοίτησή τους με το Ωρολόγιο Πρόγραμμα, όπως αυτό ορίζεται στην υπουργική απόφαση 68755/ Δ3/26.4.2017 (Β' 1606), όπως κάθε φορά ισχύει,

δ) η Δ' τάξη του τετραετούς Λυκείου του ΕΝ.Ε.Ε.ΓΥ.Λ. του ν. 4415/2016 θα λειτουργήσει έως το σχολικό έτος 2019-2020,

ε) τα πρώτα απολυτήρια του νέου τετραετούς Λυκείου του ΕΝ.Ε.Ε.ΓΥ.Λ. και τα πρώτα πτυχία του νέου τετραετούς Λυκείου του ΕΝ.Ε.Ε.ΓΥ.Λ. θα δοθούν στη λήξη του σχολικού έτους 2020- 2021.

Μετά την ολοκλήρωση της φοίτησης των μαθητών στη Δ τάξη, χορηγείται απολυτήριο Λυκείου, ισότιμο του Γενικού Λυκείου, και Επαγγελματικό πτυχίο ειδικότητας επιπέδου 4, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις κείμενες διατάξεις του Εσπερινού Επαγγελματικού Λυκείου. Επιπλέον, οι απόφοιτοι της Δ Τάξης δύνανται, κατόπιν γνωμάτευσης του ΚΕΔΔΥ, να συνεχίσουν στο «Μεταλυκειακό έτος-τάξη μαθητείας».

Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων καθορίζονται οι ειδικότεροι όροι, οι προϋποθέσεις, η διαδικασία και τα απαραίτητα πιστοποιητικά για την εγγραφή και μετεγγραφή, των νυν και των πρώην μαθητών του τετραετούς Λυκείου του ΕΝ.Ε.Ε.ΓΥ.Λ. του ν. 4415/2016 στις τάξεις του νέου τετραετούς Λυκείου του ΕΝ.Ε.Ε.ΓΥ.Λ., καθώς και των νυν και των πρώην μαθητών του τετραετούς εσπερινού ΓΕ.Λ. ή ΕΠΑ.Λ., κατόπιν γνωμάτευσης του ΚΕ.Δ.Δ.Υ. ή του Κ.Ε.Σ.Υ., στις τάξεις του νέου τετραετούς λυκείου του ΕΝ.Ε.Ε.ΓΥ.Λ., σύμφωνα με την αντιστοίχιση των τάξεων του τετραετούς και του τριετούς εσπερινού ΓΕ.Λ. ή ΕΠΑ.Λ. και του νέου τετραετούς λυκείου του ΕΝ.Ε.Ε.ΓΥ.Λ., όπως αυτή προκύπτει από τις κείμενες διατάξεις και τα προγράμματα σπουδών.

Σε περίπτωση επανεγγραφής μαθητή σε διαφορετικό τομέα-ειδικότητα από αυτήν που αποφοίτησε, για την εύρυθμη λειτουργία της σχολικής μονάδας, ο μαθητής δύναται να παρακολουθεί τα μαθήματα Γενικής Παιδείας και να απαλλάσσεται από τις εξετάσεις των μαθημάτων αυτών. Κάθε απόφοιτος μαθητής του Ενιαίου Ειδικού Επαγγελματικού Γυμνασίου- Λυκείου δύναται να επανεγγραφεί και να φοιτήσει σε ένα (1) μόνο ακόμα πρόγραμμα ειδικότητας του ίδιου ή διαφορετικού τομέα, ύστερα από γνωμάτευση ΚΕΔΔΥ, η οποία λαμβάνει υπόψη αξιολόγηση του συλλόγου διδασκόντων.

Στα Ενιαία Ειδικά Επαγγελματικά Γυμνάσια-Λύκεια υλοποιούνται για όλους τους μαθητές Εξατομικευμένα Προγράμματα Εκπαίδευσης (ΕΠΕ). Ο αριθμός των φοιτούντων μαθητών στα Ενιαία Ειδικά Επαγγελματικά Γυμνάσια-Λύκεια ανά τμήμα γενικής παιδείας, τομέα ή ειδικότητας ορίζεται από κατ ελάχιστον πέντε (5) έως κατ ανώτατο όριο εννέα (9) μαθητές. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, ο αριθμός δύναται να μειώνεται με απόφαση του οικείου Περιφερειακού Διευθυντή Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, ύστερα από εισήγηση του αρμόδιου Διευθυντή Εκπαίδευσης. Η εισήγηση του Διευθυντή Εκπαίδευσης διατυπώνεται ύστερα από ειδικώς αιτιολογημένη πρόταση του συλλόγου διδασκόντων, εισήγηση του ΚΕΔΔΥ και σύμφωνη γνώμη του σχολικού συμβούλου Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης.

Το κατώτατο όριο του αριθμού των μαθητών σε εξαιρετικές περιπτώσεις είναι οι τρεις (3) μαθητές ανά τμήμα.

ββ) Τα Εργαστήρια Ειδικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης (Ε.Ε.Ε.Ε.Κ.), τα οποία αποτελούν σχολικές μονάδες δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, καλύπτουν την υποχρεωτικότητα της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και διοικητικά υπάγονται στην οικεία Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης.

Στα Ε.Ε.Ε.Ε.Κ. εγγράφονται απόφοιτοι δημοτικών σχολείων γενικής ή ειδικής εκπαίδευσης, έως και το 16ο έτος της ηλικίας τους, κατόπιν σχετικής εισήγησης των ΚΕΔΔΥ, οι οποίοι αντιμετωπίζουν δυσκολίες στην παρακολούθηση ακαδημαϊκού προγράμματος του γυμνασίου και παρουσιάζουν αναπηρίες ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.

Ο αριθμός των μαθητών σε κάθε τμήμα των Ε.Ε.Ε.Ε.Κ. ορίζεται από κατ ελάχιστον τέσσερις (4) έως κατ ανώτατο όριο επτά (7) μαθητές. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, ο αριθμός δύναται να μειώνεται με απόφαση του οικείου Περιφερειακού Διευθυντή Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, ύστερα από εισήγηση του αρμόδιου Διευθυντή Εκπαίδευσης. Η εισήγηση του Διευθυντή Εκπαίδευσης διατυπώνεται ύστερα από ειδικώς αιτιολογημένη πρόταση του συλλόγου διδασκόντων, εισήγηση του ΚΕΔΔΥ και σύμφωνη γνώμη του σχολικού συμβούλου Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης.

Η φοίτηση στα Ε.Ε.Ε.Ε.Κ. διαρκεί έξι τάξεις (Α, Β, Γ, Δ, Ε, ΣΤ) και ακολουθούνται τα αναλυτικά και ωρολόγια προγράμματα, όπως προβλέπονται από τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις, λαμβάνοντας υπόψη τις ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες των μαθητών, όπως αυτές περιγράφονται στα Εξατομικευμένα Προγράμματα Εκπαίδευσης (ΕΠΕ), τα οποία υλοποιούνται για όλους τους μαθητές. Κάθε διδακτικό έτος στα Ε.Ε.Ε.Ε.Κ. αποτελείται από δύο τετράμηνα.

Κατά τη διάρκεια της ΣΤ τάξης υλοποιείται πρακτική άσκηση, η οποία προσδιορίζεται με απόφαση του Συλλόγου Διδασκόντων, στο πλαίσιο των εργαστηριακών μαθημάτων. Το ωρολόγιο πρόγραμμα της ΣΤ τάξης συμπληρώνεται από μαθήματα των προηγούμενων τάξεων, ανάλογα με τις ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες των μαθητών, όπως αυτές προκύπτουν από την εκπαιδευτική αξιολόγηση. Η ΣΤ τάξη λειτουργεί ως τάξη επαγγελματικής εξειδίκευσης με σκοπό τον εμπλουτισμό των δεξιοτήτων των μαθητών και την εξοικείωσή τους στο εργασιακό περιβάλλον. Σε περίπτωση που για οποιονδήποτε λόγο δεν είναι δυνατή η πρακτική άσκηση των μαθητών, τότε αυτή υλοποιείται με την υποστήριξη του σχολικού συνεταιρισμού ή στα εργαστήρια του σχολείου.

Η φοίτηση των μαθητών στα Ε.Ε.Ε.Ε.Κ. χαρακτηρίζεται επαρκής ή όχι από το Σύλλογο Διδασκόντων, ο οποίος αποφασίζει κατά περίπτωση και ανεξάρτητα από τον αριθμό απουσιών, συνυπολογίζοντας την επαρκή κατάρτιση των διδακτικών στόχων, τις ιδιαιτερότητες κάθε μαθητή.

Οι απόφοιτοι των Ε.Ε.Ε.Ε.Κ. μπορούν να εγγραφούν, κατόπιν γνωμάτευσης του ΚΕΔΔΥ σε ΔΙΕΚ ενηλίκων, αποφοίτων υποχρεωτικής εκπαίδευσης. Μαθητές που έχουν ολοκληρώσει την υποχρεωτική εκπαίδευση σε δομή της γενικής ή ειδικής εκπαίδευσης δεν μπορούν να εγγραφούν ή να επανεγγραφούν σε Ε.Ε.Ε.Ε.Κ. στην ίδια ή σε άλλη ειδικότητα. Οι απολυτήριοι τίτλοι των αποφοίτων των εργαστηρίων Ειδικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης που χορηγήθηκαν ως την εφαρμογή του ν. 4186/2013 (Α 193) διατηρούν τα επαγγελματικά δικαιώματα που καθορίζονται στην παρ. 23 του άρθρου 1 του ν. 2817/2000 (Α 78).

Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, η οποία εκδίδεται ύστερα από γνώμη της Διεύθυνσης Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων καθορίζονται:

- i) θέματα λειτουργίας και οργάνωσης των Ε.Ε.Ε.Ε.Κ., και
- ii) τα προγράμματα σπουδών των Ε.Ε.Ε.Ε.Κ., κατόπιν σχετικής γνωμοδότησης του Ι.Ε.Π.»

Το κατώτατο όριο του αριθμού των μαθητών σε εξαιρετικές περιπτώσεις είναι οι τρεις (3) μαθητές ανά τμήμα..

2. Στα σχολεία της παραγράφου 1(α) του παρόντος άρθρου μπορούν να λειτουργούν και τμήματα ολοήμερου προγράμματος. Στα σχολεία ΕΑΕ εφαρμόζονται ειδικά προσαρμοσμένα αναλυτικά και διδακτικά προγράμματα. Στο πρόγραμμα των νηπιαγωγείων ΕΑΕ περιλαμβάνονται και προγράμματα πρώιμης παρέμβασης. Το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο οφείλει να προβεί στο σχεδιασμό των προγραμμάτων πρώιμης παρέμβασης των ειδικών νηπιαγωγείων, εντός τεσσάρων (4) μηνών από την Έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου. Στο πρόγραμμα των δημοτικών σχολείων ΕΑΕ περιλαμβάνονται και δραστηριότητες προεπαγγελματικής εκπαίδευσης. Στο πρόγραμμα των γυμνασίων και λυκείων ΕΑΕ μπορεί να περιλαμβάνονται και μαθήματα τεχνικής επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης.

3. Για την εκπαίδευση των ατόμων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, που φοιτούν στα σχολεία γενικής και τεχνικής επαγγελματικής εκπαίδευσης εφαρμόζονται ειδικά προσαρμοσμένα και εξατομικευμένα υποστηρικτικά εκπαιδευτικά προγράμματα.

4. Η Φοίτηση των μαθητών με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στις αυτοτελείς ΣΜΕΑΕ της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης μπορεί να παραταθεί ανάλογα με τις ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες τους και πέραν του εικοστού τρίτου (23ου) έτους της ηλικίας τους. Για την παράταση αποφασίζει ο αρμόδιος διευθυντής εκπαίδευσης, ύστερα από εισήγηση του οικείου ΚΕΔΔΥ.

5. Ο αναγκαίος αριθμός των μαθητών για τη λειτουργία ειδικού δημοτικού σχολείου και ΕΕΕΕΚ δεν μπορεί να είναι μικρότερος των πέντε και αποτελεί την προϋπόθεση ίδρυσης τους. Στις περιπτώσεις που οι μαθητές είναι λιγότεροι, η λειτουργία της σχολικής μονάδας αναστέλλεται και στη συνέχεια προτείνεται η κατάργηση της. Στη θέση της ιδρύονται τμήματα ένταξης, με εξειδικευμένο πρόγραμμα διευρυμένου ωραρίου.

6. Η μεταφορά των μαθητών των ΣΜΕΑΕ γίνεται είτε με κοινά δρομολόγια των σχολικών λεωφορείων τα οποία ανήκουν στην Ενιαία Σχολική Επιτροπή του Συγκροτήματος είτε με μεταφορικά μέσα μισθωμένα από την οικεία Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση. Ειδικά για τις ΣΜΕΑΕ επιτρέπεται η αγορά ή μίσθωση σχολικών λεωφορείων εξειδικευμένων προδιαγραφών που τάσσονται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Για τη μεταφορά των μαθητών των ΣΜΕΑΕ που διαθέτουν ιδιότητα σχολικά λεωφορεία συνιστώνται στο Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων θέσεις οδηγών και συνοδών των μαθητών με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου ή αορίστου χρόνου, που κατανέμονται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων στις ΣΜΕΑΕ. Με όμοια απόφαση καθορίζονται τα καθήκοντα και οι υποχρεώσεις αυτών. Η αντιμετώπιση των δαπανών κίνησης, συντήρησης, επισκευής και ασφάλισης των αυτοκινήτων που έχουν κατανεμηθεί στις ΣΜΕΑΕ που διαθέτουν ιδιότητα σχολικά λεωφορεία γίνεται από τις οικείες Σχολικές Επιτροπές, οι οποίες επιχορηγούνται για το σκοπό αυτόν από πιστώσεις του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

Ειδικά για το τετράμηνο από 1.9.2010 έως 31.12.2010 και εφόσον δεν έχουν ολοκληρωθεί οι σχετικοί διαγωνισμοί, η μεταφορά των μαθητών των ΣΜΕΑΕ που δεν διαθέτουν ιδιότητα σχολικά λεωφορεία πραγματοποιείται από τις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις με την παράταση ή την ανανέωση των συμβάσεων που είχαν συναφθεί για το σχολικό έτος 2009-2010. Με την ανάδειξη των νέων μειοδοτών λύονται αυτοδικαίως και αζημίως οι συμβάσεις αυτές.

Στις ΣΜΕΑΕ που θα λειτουργήσουν για πρώτη φορά κατά το σχολικό έτος 2010-2011, καθώς και σε όσες ΣΜΕΑΕ δεν υφίστανται συμβάσεις μεταφοράς μαθητών, η μεταφορά των μαθητών ανατίθεται απευθείας με απόφαση της οικείας Νομαρχιακής Επιτροπής και μόνο για το χρονικό διάστημα από 1.9.2010 μέχρι την ολοκλήρωση των διαγωνισμών που βρίσκονται σε εξέλιξη και την ανάδειξη των νέων μειοδοτών. Με την ανάδειξη των νέων μειοδοτών οι συμβάσεις αυτές λύονται αυτοδικαίως και αζημίως.

7. Ο καθορισμός των ΣΜΕΑΕ δύναται να ανατίθεται με απόφαση της οικείας Σχολικής Επιτροπής, κατά παρέκκλιση των σχετικών διατάξεων, σε ειδικά συνεργεία καθαρισμού, στις περιπτώσεις που οι ανάγκες δεν καλύπτονται από το προσωπικό καθαριότητας που υπηρετεί σε οργανικές θέσεις.

8. Το σχολικό και διδακτικό έτος των ΣΜΕΑΕ είναι το ίδιο με αυτό των αντίστοιχων σχολείων της γενικής εκπαίδευσης. Τα ειδικά νηπιαγωγεία, δημοτικά

σχολεία, γυμνάσια και λύκεια είναι ισότιμα προς τα αντίστοιχα σχολεία της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας γενικής εκπαίδευσης. Τα ειδικά επαγγελματικά γυμνάσια είναι ισότιμα προς τα γυμνάσια της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

9. Τα ειδικά επαγγελματικά λύκεια και οι ειδικές επαγγελματικές σχολές είναι ισότιμα με τα επαγγελματικά λύκεια και με τις επαγγελματικές σχολές και παρέχουν ισότιμα επαγγελματικά δικαιώματα στους αποφοίτους τους.

10. Οι σχολικές περιφέρειες των ΣΜΕΑΕ ορίζονται με απόφαση του περιφερειακού διευθυντή εκπαίδευσης, ύστερα από εισήγηση του οικείου διευθυντή εκπαίδευσης της αντίστοιχης βαθμίδας.

Άρθρο 16

Εκπαιδευτικό Προσωπικό

1. Η στελέχωση των ΣΜΕΑΕ, των ΤΕ, των ΚΕΔΔΥ, των προγραμμάτων πρόωμης παρέμβασης, των προγραμμάτων παράλληλης στήριξης και παροχής διδασκαλίας στο σπίτι γίνεται από:

α) Εκπαιδευτικούς ΕΑΕ πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης κλάδων ΠΕ61 και ΠΕ71, και

β) Εκπαιδευτικούς ΕΑΕ πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, που ανήκουν σε όλους τους προβλεπόμενους από τις ισχύουσες διατάξεις κλάδους γενικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης, με εξειδίκευση στην ΕΑΕ. Η εξειδίκευση στην ΕΑΕ αποδεικνύεται με:

αα) Διδακτορικό δίπλωμα στην ΕΑΕ ή στη Σχολική Ψυχολογία, με βασικές σπουδές σε Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή με αναγνωρισμένο ως ισότιμο και αντίστοιχο πτυχίο της αλλοδαπής ή

ββ) Μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών στην ΕΑΕ ή στη Σχολική Ψυχολογία, με βασικές σπουδές σε Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή με αναγνωρισμένο ως ισότιμο και αντίστοιχο πτυχίο της αλλοδαπής ή

γγ) Πτυχίο διετούς μετεκπαίδευσης στην ΕΑΕ των Διδασκαλείων της ημεδαπής ή αναγνωρισμένο ως ισότιμο και αντίστοιχο πτυχίο της αλλοδαπής, με βασικές σπουδές σε Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή με αναγνωρισμένο ως ισότιμο και αντίστοιχο πτυχίο της αλλοδαπής ή

δδ) Πτυχίο Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή αναγνωρισμένο ως ισότιμο και αντίστοιχο πτυχίο της αλλοδαπής με τουλάχιστον πενταετή αποδεδειγμένη προϋπηρεσία στην ΕΑΕ.

εε) Ειδικά για τον κλάδο ΠΕ11, πέραν των ανωτέρω, η εξειδίκευση στην ΕΑΕ αποδεικνύεται επιπροσθέτως με πτυχίο ΤΕΦΑΑ των Πανεπιστημίων της ημεδαπής ή αναγνωρισμένο ως αντίστοιχο και ισότιμο πτυχίο της αλλοδαπής με κύρια ειδικότητα την «ΕΑΕ» ή την «Ειδική Φυσική Αγωγή» ή την «Ειδική Φυσική Αγωγή-Θεραπευτική Γυμναστική» ή την «Προσαρμοσμένη Φυσική Αγωγή» ή την

«Προσαρμοσμένη Κινητική Αγωγή» ή την «Άσκηση σε χρόνιες παθήσεις και Αναπηρία».

Οι ανωτέρω εκπαιδευτικοί τοποθετούνται στις θέσεις των ΣΜΕΑΕ, των ΤΕ, των προγραμμάτων πρώιμης παρέμβασης, των προγραμμάτων παράλληλης στήριξης και παροχής διδασκαλίας στο σπίτι με μετάθεση ή διορισμό ή απόσπαση ή προσωρινή αναπλήρωση, σύμφωνα με τα ισχύοντα στη γενική εκπαίδευση. Ειδικότερα οι οργανικές θέσεις εκπαιδευτικών Νηπιαγωγών και Δασκάλων των Ειδικών Νηπιαγωγείων, των Ειδικών Δημοτικών Σχολείων, των Τμημάτων Ένταξης πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, των Κέντρων Διαφοροδιάγνωσης, Διάγνωσης και Υποστήριξης (ΚΕ.Δ.Δ.Υ.) και των Εργαστηρίων Ειδικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (Ε.Ε.Ε.Κ.) πληρούνται από εκπαιδευτικούς των κλάδων ΠΕ61 και ΠΕ71, καθώς και των κλάδων ΠΕ60 και ΠΕ70 που κατέχουν τα προβλεπόμενα στην περίπτωση β' προσόντα, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις

2. Οι εκπαιδευτικοί οι οποίοι μετεκπαιδεύονται στην ΕΑΕ υποχρεούνται να υπηρετήσουν σε ΣΜΕΑΕ για μια τριετία τουλάχιστον.

3. Οι εκπαιδευτικοί των τμημάτων ένταξης, των προγραμμάτων πρώιμης παρέμβασης, παροχής διδασκαλίας στο σπίτι και παράλληλης στήριξης, για συμπλήρωση του διδακτικού τους ωραρίου και με εισήγηση του σχολικού συμβούλου ΕΑΕ, δύνανται να προσφέρουν εκπαιδευτικό έργο και σε μαθητές με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες άλλων σχολείων. Στις ΣΜΕΑΕ που φοιτούν μαθητές οι οποίοι ανήκουν στο φάσμα του αυτισμού τοποθετούνται κατά προτεραιότητα εκπαιδευτικοί οι οποίοι έχουν σπουδές ή εξειδίκευση στον αυτισμό.

4. Εκπαιδευτικοί που υπηρετούν και κατέχουν οργανική θέση σε ΣΜΕΑΕ και δεν έχουν μετεκπαίδευση ή άλλο τίτλο σπουδών στην ΕΑΕ συμμετέχουν κατά προτεραιότητα σε προγράμματα επιμόρφωσης και εξειδίκευσης που υλοποιούνται από τον Οργανισμό Επιμόρφωσης Εκπαιδευτικών (ΟΕΠΕΚ) ή είναι προγράμματα χρηματοδοτούμενα από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Εκπαίδευσης και Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΕΠΕΑΕΚ).

Άρθρο 17

Ειδικό Εκπαιδευτικό Προσωπικό

1. Για τη στελέχωση των ΚΕΔΔΥ και των ΣΜΕΑΕ προβλέπεται ΕΕΠ. Η άσκηση των καθηκόντων τους δύναται να επεκτείνεται και στους μαθητές των συστεγαζόμενων ή γειτονικών ΣΜΕΑΕ, όταν δεν υπάρχουν αντίστοιχες ειδικότητες

και εφόσον έχουν καλυφθεί οι ανάγκες των σχολείων στα οποία υπηρετούν. Η επέκταση της άσκησης των καθηκόντων τους γίνεται με απόφαση του Περιφερειακού Διευθυντή

Εκπαίδευσης ύστερα από πρόταση του ΠΥΣΕΕΠ, στο οποίο υποβάλλονται οι σχετικές αιτιολογημένες εισηγήσεις του σχολικού συμβούλου της ΕΑΕ και του σχολικού συμβούλου ΕΕΠ της αντίστοιχης ειδικότητας.

1.α. Το ΕΕΠ συμμετέχει στην εκπαίδευση ισότιμα με το εκπαιδευτικό Προσωπικό που προβλέπεται στο άρθρο 16, σύμφωνα με την επαγγελματική ειδίκευση του. Στο ΕΕΠ καταβάλλονται οι αποδοχές και οι πάσης φύσεως πρόσθετες αμοιβές και αποζημιώσεις που καταβάλλονται στο εκπαιδευτικό Προσωπικό κατηγορίας ΠΕ της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, με τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις.

1.β. Μέλη Ε.Ε.Π. που ανήκουν στους κλάδους ΠΕ23 Ψυχολόγων και ΠΕ30 Κοινωνικών Λειτουργών μπορεί να ασκούν καθήκοντα σε συγκεκριμένες σχολικές μονάδες γενικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης, εφόσον συντρέχουν ιδιαίτερες ανάγκες στήριξης ευάλωτων κοινωνικών ομάδων ή κρίνεται απαραίτητη η υλοποίηση προγραμμάτων ψυχοκοινωνικής και συναισθηματικής στήριξης μαθητών. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, που εκδίδεται ύστερα από εισήγηση της Γενικής Διεύθυνσης Σπουδών Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, καθορίζονται τα καθήκοντα των ανωτέρω μελών Ε.Ε.Π. στις σχολικές μονάδες γενικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης. Με όμοια απόφαση καθορίζονται κατά περίπτωση οι σχολικές μονάδες και η χρονική διάρκεια της στήριξης, καθώς και ο αριθμός και οι κλάδοι (ΠΕ 23 ή ΠΕ 30) των απαιτούμενων μελών Ε.Ε.Π. ανά σχολική μονάδα. Η άσκηση καθηκόντων των μελών Ε.Ε.Π. σύμφωνα με τα ανωτέρω υλοποιείται: α) με απόφαση του οικείου Περιφερειακού Διευθυντή Εκπαίδευσης περί επέκτασης της άσκησης καθηκόντων τους σύμφωνα με την παράγραφο 1, β) με απόσπαση μόνιμων μελών Ε.Ε.Π. ή γ) με πρόσληψη αναπληρωτών μελών Ε.Ε.Π.. Οι ανωτέρω παρεμβάσεις στήριξης μπορεί να υλοποιούνται στο πλαίσιο προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται, εν όλω ή εν μέρει, από την Ευρωπαϊκή Ένωση ή άλλους διεθνείς οργανισμούς.

2. Οι ανήκοντες στους κλάδους ΕΕΠ και το ΕΒΠ των ΣΜΕΑΕ και των ΚΕΔΔΥ δύνανται να αποσπώνται στην Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, στις Περιφερειακές Διευθύνσεις Εκπαίδευσης και στις Διευθύνσεις και στα Γραφεία Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, με τη διαδικασία που προβλέπεται στην παράγραφο 6 του άρθρου 6 του ν. 2740/1999 (ΦΕΚ186 Α΄). Οι αποσπώμενοι θεμελιώνουν δικαίωμα υποβολής αίτησης μετάθεσης και λαμβάνουν τις Μονάδες Συνθηκών Διαβίωσης (ΜΣΔ) της οργανικής τους θέσης.

Άρθρο 18

Ειδικό Βοηθητικό Προσωπικό

1. Για θέματα αυτοεξυπηρέτησης, καθημερινής διαβίωσης και λειτουργικών διευκολύνσεων, καθώς και για την παράλληλη εκπαίδευση σε θέματα κοινωνικής

προσαρμογής, αυτόνομης διαβίωσης και δημιουργικών δραστηριοτήτων των μαθητών με αναπηρία και με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες που φοιτούν στα γενικά σχολεία προσχολικής, πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης χωρίς παράλληλη στήριξη από εκπαιδευτικό ΕΑΕ ή που φοιτούν σε ΣΜΕΑΕ, προσλαμβάνεται ΕΒΠ.

2. Το ΕΒΠ ασκεί καθήκοντα φροντίδας των μαθητών και βοηθητικά εκπαιδευτικά καθήκοντα. Στο ΕΒΠ καταβάλλονται οι αποδοχές και οι πάσης φύσεως πρόσθετες αμοιβές και αποζημιώσεις που καταβάλλονται στο εκπαιδευτικό Προσωπικό κατηγορίας ΔΕ της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, με τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις.

Άρθρο 20

Τυπικά προσόντα

1. Τα ειδικά Τυπικά προσόντα ένταξης στον εισαγωγικό βαθμό των συνιστώμενων κλάδων εκπαιδευτικών ΕΑΕ του προηγούμενου άρθρου ορίζονται ως εξής:

1.1. Του κλάδου ΠΕ 61 (Νηπιαγωγών ΕΑΕ):

α) Διδακτορικό δίπλωμα στην ΕΑΕ, με βασικές σπουδές σε παιδαγωγικά τμήματα ειδικής προσχολικής αγωγής ή παιδαγωγικά τμήματα ειδικής αγωγής με κατεύθυνση Νηπιαγωγών των Πανεπιστημίων της ημεδαπής ή με αναγνωρισμένο ως αντίστοιχο και ισότιμο πτυχίο της αλλοδαπής ή

β) Μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών στην ΕΑΕ ή στη σχολική ψυχολογία, με βασικές σπουδές στα παιδαγωγικά τμήματα ειδικής προσχολικής αγωγής ή παιδαγωγικά τμήματα ειδικής αγωγής με κατεύθυνση Νηπιαγωγών των Πανεπιστημίων της ημεδαπής ή με αναγνωρισμένο ως αντίστοιχο και ισότιμο πτυχίο της αλλοδαπής ή

γ) Πτυχίο διετούς μετεκπαιδύσεως στην ΕΑΕ των Διδασκαλείων της ημεδαπής ή αναγνωρισμένο ως αντίστοιχο και ισότιμο πτυχίο της αλλοδαπής, με βασικές σπουδές στα παιδαγωγικά τμήματα ειδικής προσχολικής αγωγής ή παιδαγωγικά τμήματα ειδικής αγωγής με κατεύθυνση Νηπιαγωγών της ημεδαπής ή με αναγνωρισμένο ως αντίστοιχο και ισότιμο πτυχίο της αλλοδαπής ή

δ) Πτυχίο παιδαγωγικών τμημάτων των Πανεπιστημίων της ημεδαπής ή με αναγνωρισμένο ως αντίστοιχο και ισότιμο πτυχίο της αλλοδαπής με αντικείμενο την ειδική προσχολική αγωγή ή παιδαγωγικά τμήματα ειδικής αγωγής με κατεύθυνση Νηπιαγωγών παράλληλα με πιστοποιητικό παρακολούθησης ετήσιων σεμιναρίων κατάρτισης στην ΕΑΕ από Πανεπιστήμια ή από αναγνωρισμένους κρατικούς φορείς που εποπτεύονται από το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, αποδεδειγμένης διάρκειας τουλάχιστον τετρακοσίων (400) ωρών. Σεμινάρια ετήσιας διάρκειας στην ΕΑΕ, που έχουν υλοποιηθεί μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, από Πανεπιστήμια ή από αναγνωρισμένους κρατικούς φορείς που εποπτεύονται από το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, αναγνωρίζονται για την ένταξη στον εισαγωγικό βαθμό, ως ισότιμα με τα ανωτέρω σεμινάρια των τετρακοσίων (400) ωρών ή

Σημ.: Η περ.δ' της παρ.1.1 ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΕ με την παρ.5 άρθρου 47 Ν.3848/2010,ΦΕΚ Α 71/19.5.2010 με την οποία ορίζεται ότι: "Η ισχύς των διατάξεων του προηγούμενου εδαφίου για τους κλάδους Π Ε 61 (Νηπιαγωγών Ε.Α.Ε.) και ΠΕ 71 (Δασκάλων Ε.Α.Ε.) ισχύει από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Για τους λοιπούς κλάδους, τα

ειδικά Τυπικά προσόντα που προβλέπονται στις διατάξεις που καταργούνται με το πρώτο εδάφιο εξακολουθούν να ισχύουν μέχρι την ολοκλήρωση του πρώτου και του επόμενου διαγωνισμού του Α.Σ.Ε.Π. για την πλήρωση θέσεων στην ειδική αγωγή και εκπαίδευση, εφόσον τα σχετικά πιστοποιητικά παρακολούθησης ετήσιων σεμιναρίων αποκτήθηκαν έως τις 31.8.2010".

ε) Πτυχίο παιδαγωγικών τμημάτων των Πανεπιστημίων της ημεδαπής ή με αναγνωρισμένο ως αντίστοιχο και ισότιμο πτυχίο της αλλοδαπής με αντικείμενο την ειδική προσχολική αγωγή ή παιδαγωγικά τμήματα ειδικής αγωγής με κατεύθυνση Νηπιαγωγών.

Οι εκπαιδευτικοί του κλάδου ΠΕ 61 τοποθετούνται με διορισμό, μετάθεση ή απόσπαση σε Νηπιαγωγεία ΕΑΕ, σε τμήματα πρόιμης παρέμβασης, σε τμήματα ένταξης νηπιαγωγείων, σε προγράμματα παράλληλης στήριξης και παροχής διδασκαλίας στο σπίτι. Επίσης όταν συμπληρώσουν τριετή εκπαιδευτική προϋπηρεσία σε αυτά, μπορούν να τοποθετηθούν με μετάθεση ή απόσπαση σε θέσεις των ΚΕΔΔΥ.

1.2. Του κλάδου ΠΕ 71 (Δασκάλων ΕΑΕ):

α) Διδακτορικό δίπλωμα στην ΕΑΕ, με βασικές σπουδές σε Παιδαγωγικά Τμήματα Δημοτικής Εκπαίδευσης Ειδικής Αγωγής ή Τμήματα Εκπαιδευτικής και Κοινωνικής Πολιτικής με κατεύθυνση την εκπαίδευση ατόμων με αναπηρία ή Παιδαγωγικά Τμήματα Ειδικής Αγωγής με κατεύθυνση Δασκάλων, των Πανεπιστημίων της ημεδαπής ή με αναγνωρισμένο ως αντίστοιχο και ισότιμο πτυχίο της αλλοδαπής ή

β) Μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών στην ΕΑΕ ή στη σχολική ψυχολογία, με βασικές σπουδές σε Παιδαγωγικά Τμήματα Δημοτικής Εκπαίδευσης Ειδικής Αγωγής ή Τμήματα Εκπαιδευτικής και Κοινωνικής Πολιτικής με κατεύθυνση την εκπαίδευση ατόμων με αναπηρία ή Παιδαγωγικά Τμήματα Ειδικής Αγωγής με κατεύθυνση Δασκάλων, των Πανεπιστημίων της ημεδαπής ή με αναγνωρισμένο ως αντίστοιχο και ισότιμο πτυχίο της αλλοδαπής ή

γ) Πτυχίο διετούς μετεκπαιδύσεως στην ΕΑΕ των Διδασκαλείων της ημεδαπής ή αναγνωρισμένο ως αντίστοιχο και ισότιμο πτυχίο της αλλοδαπής, με βασικές σπουδές σε Παιδαγωγικά Τμήματα Δημοτικής Εκπαίδευσης Ειδικής Αγωγής ή Τμήματα Εκπαιδευτικής και Κοινωνικής Πολιτικής με κατεύθυνση την εκπαίδευση ατόμων με αναπηρία ή Παιδαγωγικά Τμήματα Ειδικής Αγωγής με κατεύθυνση Δασκάλων, των Πανεπιστημίων της ημεδαπής ή με αναγνωρισμένο ως αντίστοιχο και ισότιμο πτυχίο της αλλοδαπής ή

δ) Πτυχίο Παιδαγωγικών Τμημάτων Δημοτικής Εκπαίδευσης Ειδικής Αγωγής ή Τμημάτων Εκπαιδευτικής και Κοινωνικής Πολιτικής με κατεύθυνση την εκπαίδευση ατόμων με αναπηρία ή Παιδαγωγικά Τμήματα Ειδικής Αγωγής με κατεύθυνση Δασκάλων, των Πανεπιστημίων της ημεδαπής ή με αναγνωρισμένο ως αντίστοιχο και ισότιμο πτυχίο της αλλοδαπής παράλληλα με πιστοποιητικό παρακολούθησης ετήσιων σεμιναρίων κατάρτισης στην ΕΑΕ από Πανεπιστήμια ή από αναγνωρισμένους κρατικούς φορείς που εποπτεύονται από το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, αποδεδειγμένης διάρκειας τουλάχιστον τετρακοσίων (400) ωρών. Σεμινάρια ετήσιας διάρκειας στην ΕΑΕ, που έχουν υλοποιηθεί μέχρι την Έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, από Πανεπιστήμια ή από αναγνωρισμένους κρατικούς φορείς που εποπτεύονται από το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και

Θρησκευμάτων, αναγνωρίζονται, για την ένταξη στον εισαγωγικό βαθμό, ως ισότιμα με τα ανωτέρω σεμινάρια των τετρακοσίων (400) ωρών ή

Σημ.: Η περ.δ' της παρ.1.2 ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΕ με την παρ.5 άρθρου 47 Ν.3848/2010,ΦΕΚ Α 71/19.5.2010 με την οποία ορίζεται ότι: "Η ισχύς των διατάξεων του προηγούμενου εδαφίου για τους κλάδους Π Ε 61 (Νηπιαγωγών Ε.Α.Ε.) και ΠΕ 71 (Δασκάλων Ε.Α.Ε.) ισχύει από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Για τους λοιπούς κλάδους, τα ειδικά Τυπικά προσόντα που προβλέπονται στις διατάξεις που καταργούνται με το πρώτο εδάφιο εξακολουθούν να ισχύουν μέχρι την ολοκλήρωση του πρώτου και του επόμενου διαγωνισμού του Α.Σ.Ε.Π. για την πλήρωση θέσεων στην ειδική αγωγή και εκπαίδευση, εφόσον τα σχετικά πιστοποιητικά παρακολούθησης ετήσιων σεμιναρίων αποκτήθηκαν έως τις 31.8.2010".

ε) Πτυχίο Παιδαγωγικών Τμημάτων Δημοτικής Εκπαίδευσης Ειδικής Αγωγής ή Τμημάτων Εκπαιδευτικής και Κοινωνικής Πολιτικής με κατεύθυνση την εκπαίδευση ατόμων με αναπηρία ή Παιδαγωγικά Τμήματα Ειδικής Αγωγής με κατεύθυνση Δασκάλων, των Πανεπιστημίων της ημεδαπής ή με αναγνωρισμένο ως αντίστοιχο και ισότιμο πτυχίο της αλλοδαπής.

Οι εκπαιδευτικοί του κλάδου ΠΕ 71 τοποθετούνται με διορισμό, μετάθεση ή απόσπαση σε δημοτικά σχολεία ΕΑΕ, σε τμήματα ένταξης των δημοτικών σχολείων, σε προγράμματα παράλληλης στήριξης, παροχής διδασκαλίας στο σπίτι και με απόσπαση καλύπτουν ανάγκες σε εργαστήρια ειδικής επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (ΕΕΕΕΚ). Επίσης όταν συμπληρώσουν τριετή εκπαιδευτική προϋπηρεσία σε αυτά, μπορούν να τοποθετηθούν με μετάθεση ή απόσπαση σε θέσεις των ΚΕΔΔΥ.

1.3. Του κλάδου ΠΕ 11.01 (Καθηγητών Φυσικής Αγωγής με ειδικότητα στην ΕΑΕ):

α) Διδακτορικό δίπλωμα στην ΕΑΕ ή στην ειδική φυσική αγωγή, με βασικές σπουδές στα ΤΕΦΑΑ των Πανεπιστημίων της ημεδαπής ή με αναγνωρισμένο ως αντίστοιχο και ισότιμο πτυχίο της αλλοδαπής ή

β) Μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών στην ΕΑΕ ή στην ειδική φυσική αγωγή, με βασικές σπουδές στα ΤΕΦΑΑ των Πανεπιστημίων της ημεδαπής ή με αναγνωρισμένο ως αντίστοιχο και ισότιμο πτυχίο της αλλοδαπής ή

γ) Πτυχίο ΤΕΦΑΑ των Πανεπιστημίων της ημεδαπής ή αναγνωρισμένο ως αντίστοιχο και ισότιμο πτυχίο της αλλοδαπής με κύρια ειδικότητα την "ΕΑΕ" ή την "Ειδική Φυσική Αγωγή" ή την "Ειδική Φυσική Αγωγή-Θεραπευτική Γυμναστική" ή την "Προσαρμοσμένη Φυσική Αγωγή" ή την "Προσαρμοσμένη Κινητική Αγωγή" ή την "Άσκηση σε χρόνιες παθήσεις και Αναπηρία", παράλληλα με πιστοποιητικό παρακολούθησης ετήσιων σεμιναρίων κατάρτισης στην ΕΑΕ από Πανεπιστήμια ή από αναγνωρισμένους κρατικούς φορείς που εποπτεύονται από το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, αποδεδειγμένης διάρκειας τουλάχιστον τετρακοσίων

(400) ωρών. Σεμινάρια ετήσιας διάρκειας στην ΕΑΕ, που έχουν υλοποιηθεί μέχρι την Έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, από Πανεπιστήμια ή από αναγνωρισμένους κρατικούς φορείς που εποπτεύονται από το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και

Θρησκευμάτων, αναγνωρίζονται, για την ένταξη στον εισαγωγικό βαθμό, ως ισότιμα με τα ανωτέρω σεμινάρια τετρακοσίων (400) ωρών ή

Σημ.: Η περ.γ' της παρ.1.3 ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΕ με την παρ.5 άρθρου 47 Ν.3848/2010,ΦΕΚ Α 71/19.5.2010 με την οποία ορίζεται ότι: "Η ισχύς των διατάξεων του προηγούμενου εδαφίου για τους κλάδους Π Ε 61 (Νηπιαγωγών Ε.Α.Ε.) και ΠΕ 71 (Δασκάλων Ε.Α.Ε.) ισχύει από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Για τους λοιπούς κλάδους, τα ειδικά Τυπικά προσόντα που προβλέπονται στις διατάξεις που καταργούνται με το πρώτο εδάφιο εξακολουθούν να ισχύουν μέχρι την ολοκλήρωση του πρώτου και του επόμενου διαγωνισμού του Α.Σ.Ε.Π. για την πλήρωση θέσεων στην ειδική αγωγή και εκπαίδευση, εφόσον τα σχετικά πιστοποιητικά παρακολούθησης ετήσιων σεμιναρίων αποκτήθηκαν έως τις 31.8.2010".

δ) Πτυχίο ΤΕΦΑΑ των Πανεπιστημίων της ημεδαπής ή αναγνωρισμένο ως αντίστοιχο και ισότιμο πτυχίο της αλλοδαπής με κύρια ειδικότητα την "ΕΑΕ" ή την "Ειδική Φυσική Αγωγή" ή την "Ειδική Φυσική Αγωγή-Θεραπευτική Γυμναστική" ή την "Προσαρμοσμένη Φυσική Αγωγή" ή την "Προσαρμοσμένη Κινητική Αγωγή" ή την "Άσκηση σε χρόνιες παθήσεις και Αναπηρία".

Οι εκπαιδευτικοί του κλάδου ΠΕ 11.01 τοποθετούνται με διορισμό, μετάθεση ή απόσπαση σε αυτοτελείς ΣΜΕΑΕ προσχολικής, πρωτοβάθμιας ή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, σε προγράμματα παράλληλης στήριξης κατά τη διάρκεια του μαθήματος της φυσικής αγωγής κατόπιν γνωμάτευσης του οικείου ΚΕΔΔΥ και όχι πάνω από δύο (2) ώρες για κάθε μαθητή την εβδομάδα, σε προγράμματα παροχής διδασκαλίας στο σπίτι κατ' εξαίρεση κατόπιν γνωμάτευσης του οικείου ΚΕΔΔΥ και όχι πάνω από δύο (2) ώρες σε κάθε μαθητή την εβδομάδα και με απόσπαση καλύπτουν ανάγκες σε εργαστήρια ειδικής επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (ΕΕΕΕΚ). Επίσης όταν συμπληρώσουν τριετή εκπαιδευτική προϋπηρεσία, μπορούν να τοποθετηθούν με μετάθεση ή απόσπαση σε θέσεις των ΚΕΔΔΥ, για την παροχή αποκλειστικά υποστηρικτικού έργου στο μαθητικό πληθυσμό της αρμοδιότητας του ΚΕΔΔΥ.

1.4. Των κλάδων ΠΕ (Καθηγητών Δευτεροβάθμιας ΕΑΕ) όλων των ειδικοτήτων, με τον ισχύοντα κωδικό τους και προέκταση " .50":

α) Διδακτορικό δίπλωμα στην ΕΑΕ, με βασικές σπουδές σε Πανεπιστήμια της ημεδαπής ή με αναγνωρισμένο ως αντίστοιχο και ισότιμο πτυχίο της αλλοδαπής ή

β) Μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών στην ΕΑΕ ή στη σχολική ψυχολογία, με βασικές σπουδές σε Πανεπιστήμια της ημεδαπής ή με αναγνωρισμένο ως αντίστοιχο και ισότιμο πτυχίο της αλλοδαπής ή

γ) Πτυχίο διετούς μετεκπαιδύσεως στην ΕΑΕ των Διδασκαλείων της ημεδαπής ή αναγνωρισμένο ως αντίστοιχο και ισότιμο πτυχίο της αλλοδαπής, με βασικές σπουδές σε Πανεπιστήμια της ημεδαπής ή με αναγνωρισμένο ως αντίστοιχο και ισότιμο πτυχίο της αλλοδαπής ή

δ) Πτυχίο από Πανεπιστήμια της ημεδαπής ή αναγνωρισμένο ως αντίστοιχο και ισότιμο πτυχίο της αλλοδαπής με τουλάχιστον τριετή αποδεδειγμένη προϋπηρεσία στην ΕΑΕ παράλληλα με πιστοποιητικό παρακολούθησης ετήσιων σεμιναρίων κατάρτισης στην ΕΑΕ από Πανεπιστήμια ή από αναγνωρισμένους κρατικούς φορείς

που εποπτεύονται από το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, αποδεδειγμένης διάρκειας τουλάχιστον τετρακοσίων (400) ωρών. Σεμινάρια ετήσιας διάρκειας στην ΕΑΕ, που έχουν υλοποιηθεί μέχρι την Έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, από Πανεπιστήμια ή από αναγνωρισμένους κρατικούς φορείς που εποπτεύονται από το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, αναγνωρίζονται, για την ένταξη στον εισαγωγικό βαθμό, ως ισότιμα με τα ανωτέρω σεμινάρια τετρακοσίων (400) ωρών ή)

Σημ.: όπως η περ.δ` της παρ.1.4 ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΕ με την παρ.5 άρθρου 47 Ν.3848/2010,ΦΕΚ Α 71/19.5.2010. με την οποία ορίζεται ότι: "Η ισχύς των διατάξεων του προηγούμενου εδαφίου για τους κλάδους Π Ε 61 (Νηπιαγωγών Ε.Α.Ε.) και ΠΕ 71 (Δασκάλων Ε.Α.Ε.) ισχύει από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Για τους λοιπούς κλάδους, τα ειδικά Τυπικά προσόντα που προβλέπονται στις διατάξεις που καταργούνται με το πρώτο εδάφιο εξακολουθούν να ισχύουν μέχρι την ολοκλήρωση του πρώτου και του επόμενου διαγωνισμού του Α.Σ.Ε.Π. για την πλήρωση θέσεων στην ειδική αγωγή και εκπαίδευση, εφόσον τα σχετικά πιστοποιητικά παρακολούθησης ετήσιων σεμιναρίων αποκτήθηκαν έως τις 31.8.2010".

ε) Πτυχίο από Πανεπιστήμια της ημεδαπής ή αναγνωρισμένο ως αντίστοιχο και ισότιμο πτυχίο της αλλοδαπής με τουλάχιστον τριετή αποδεδειγμένη προϋπηρεσία στην ΕΑΕ.

Οι εκπαιδευτικοί των κλάδων ΠΕ (Καθηγητών Δευτεροβάθμιας ΕΑΕ) όλων των ειδικοτήτων, με τον ισχύοντα κωδικό τους και προέκταση "

Σημ.: όπως οι 1.3 και 1.4 **καταργήθηκαν** με το άρθρο 48 παρ.2 του ν4415/2016.

2. Τα Τυπικά προσόντα διορισμού στον εισαγωγικό βαθμό των συνιστώμενων κλάδων του ΕΕΠ του προηγούμενου άρθρου ορίζονται ως εξής:

2.1....

2.2. Του κλάδου ΠΕ 36 (Μουσικοθεραπευτών):

α) Διδακτορικό δίπλωμα στη μουσικοθεραπεία, με πτυχίο μουσικοθεραπείας ή ΕΑΕ ή μουσικής ή πτυχίο Τμήματος Παιδαγωγικών, Φιλοσοφικών, Ιατρικών, Κοινωνικών, Νομικών ή άλλων συναφών επιστημών, από Πανεπιστήμια της ημεδαπής ή με αναγνωρισμένο ως αντίστοιχο και ισότιμο πτυχίο της αλλοδαπής ή με δίπλωμα ωδείου αναγνωρισμένου από το κράτος με την προϋπόθεση ότι η εγγραφή στο ωδείο έγινε πριν από την έναρξη λειτουργίας των Πανεπιστημιακών τμημάτων μουσικών σπουδών στην Ελλάδα κατά το ακαδημαϊκό έτος 1985 -1986 ή

β) Μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών στη μουσικοθεραπεία, με πτυχίο μουσικοθεραπείας ή ΕΑΕ ή πτυχίο Τμήματος Παιδαγωγικών, Φιλοσοφικών, Ιατρικών, Κοινωνικών, Νομικών ή άλλων συναφών επιστημών, από Πανεπιστήμια της ημεδαπής ή με αναγνωρισμένο ως αντίστοιχο και ισότιμο πτυχίο της αλλοδαπής ή με δίπλωμα ωδείου αναγνωρισμένου από το κράτος με την προϋπόθεση ότι η εγγραφή στο ωδείο έγινε πριν από την έναρξη λειτουργίας των Πανεπιστημιακών τμημάτων μουσικών

σπουδών στην Ελλάδα κατά το ακαδημαϊκό έτος 1985 -1986 ή

γ) Πτυχίο διετούς μετεκπαιδύσεως στη μουσικοθεραπεία Πανεπιστημίων της ημεδαπής ή αναγνωρισμένο ως αντίστοιχο και ισότιμο πτυχίο της αλλοδαπής, με πτυχίο μουσικοθεραπείας ή ΕΑΕ ή μουσικής ή πτυχίο Τμήματος Παιδαγωγικών, Φιλοσοφικών, Ιατρικών, Κοινωνικών, Νομικών ή άλλων συναφών επιστημών, από Πανεπιστήμια της ημεδαπής ή με αναγνωρισμένο ως αντίστοιχο και ισότιμο πτυχίο της αλλοδαπής ή με δίπλωμα ωδείου αναγνωρισμένου από το κράτος με την προϋπόθεση ότι η εγγραφή στο ωδείο έγινε πριν από την έναρξη λειτουργίας των Πανεπιστημιακών τμημάτων μουσικών σπουδών στην Ελλάδα κατά το ακαδημαϊκό έτος 1985 -1986 ή

δ) Πτυχίο μουσικοθεραπείας ή ΕΑΕ ή μουσικής ή πτυχίο Τμήματος Παιδαγωγικών, Φιλοσοφικών, Ιατρικών, Κοινωνικών, Νομικών ή άλλων συναφών επιστημών, από Πανεπιστήμια της ημεδαπής ή αναγνωρισμένο ως αντίστοιχο και ισότιμο πτυχίο της αλλοδαπής παράλληλα με πιστοποιητικό παρακολούθησης ετήσιων σεμιναρίων κατάρτισης στη μουσικοθεραπεία από Πανεπιστήμια ή από αναγνωρισμένους κρατικούς φορείς που εποπτεύονται από το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, αποδεδειγμένης διάρκειας τουλάχιστον τετρακοσίων (400) ωρών. Σεμινάρια ετήσιας διάρκειας στη μουσικοθεραπεία, που έχουν υλοποιηθεί μέχρι την Έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, από Πανεπιστήμια ή από αναγνωρισμένους κρατικούς φορείς που εποπτεύονται από το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, αναγνωρίζονται, για την ένταξη στον εισαγωγικό βαθμό, ως ισότιμα με τα ανωτέρω σεμινάρια τετρακοσίων (400) ωρών ή)

*** Η περ.δ' της παρ. 2.2 ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΕ με την παρ.5 άρθρου 47 Ν.3848/2010,ΦΕΚ Α 71/19.5.2010 με την οποία ορίζεται ότι: "Η ισχύς των διατάξεων του προηγούμενου εδαφίου για τους κλάδους Π Ε 61 (Νηπιαγωγών Ε.Α.Ε.) και ΠΕ 71 (Δασκάλων Ε.Α.Ε.) ισχύει από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Για τους λοιπούς κλάδους, τα ειδικά Τυπικά προσόντα που προβλέπονται στις διατάξεις που καταργούνται με το πρώτο εδάφιο εξακολουθούν να ισχύουν μέχρι την ολοκλήρωση του πρώτου και του επόμενου διαγωνισμού του Α.Σ.Ε.Π. για την πλήρωση θέσεων στην ειδική αγωγή και εκπαίδευση, εφόσον τα σχετικά πιστοποιητικά παρακολούθησης ετήσιων σεμιναρίων αποκτήθηκαν έως τις 31.8.2010".

ε) Πτυχίο από Πανεπιστήμια της ημεδαπής ή αναγνωρισμένο ως αντίστοιχο και ισότιμο πτυχίο της αλλοδαπής στη μουσικοθεραπεία ή

στ) Με δίπλωμα ωδείου αναγνωρισμένου από το κράτος με την προϋπόθεση ότι η εγγραφή στο ωδείο έγινε πριν από την έναρξη λειτουργίας των Πανεπιστημιακών τμημάτων μουσικών σπουδών στην Ελλάδα κατά το ακαδημαϊκό έτος 1985 -1986. Το ΕΕΠ του κλάδου ΠΕ 36 τοποθετείται με διορισμό, μετάθεση ή απόσπαση σε αντίστοιχες με την ειδικότητα του θέσεις σε αυτοτελείς ΣΜΕΑΕ της προσχολικής, πρωτοβάθμιας ή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Επίσης όταν συμπληρώσουν τριετή εκπαιδευτική προϋπηρεσία, μπορούν να τοποθετηθούν με μετάθεση ή απόσπαση σε θέσεις των ΚΕΔΔΥ, για την παροχή αποκλειστικά υποστηρικτικού έργου στο μαθητικό πληθυσμό της αρμοδιότητας του ΚΕΔΔΥ.

3. Τα Τυπικά προσόντα διορισμού στον εισαγωγικό βαθμό του συνιστώμενου κλάδου ΠΕ 72 (Εκπαιδευτικών Ενηλίκων) του προηγούμενου άρθρου ορίζονται ως εξής:

α) Διδακτορικό δίπλωμα στην ΕΑΕ, με πτυχίο Εκπαιδευτικής και Κοινωνικής Πολιτικής με κατεύθυνση "Συνεχής Εκπαίδευση" ή με πτυχίο Κοινωνικής και Εκπαιδευτικής Πολιτικής με κατεύθυνση "Εκπαιδευτική Πολιτική", Πανεπιστημιακών Τμημάτων της ημεδαπής ή με αναγνωρισμένο ως αντίστοιχο και ισότιμο πτυχίο της αλλοδαπής ή

β) Μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών στην ΕΑΕ, με πτυχίο Εκπαιδευτικής και Κοινωνικής Πολιτικής με κατεύθυνση "Συνεχής Εκπαίδευση" ή με πτυχίο Κοινωνικής και Εκπαιδευτικής Πολιτικής με κατεύθυνση "Εκπαιδευτική Πολιτική", Πανεπιστημιακών Τμημάτων της ημεδαπής ή με αναγνωρισμένο ως αντίστοιχο και ισότιμο πτυχίο της αλλοδαπής ή

γ) Πτυχίο Εκπαιδευτικής και Κοινωνικής Πολιτικής με κατεύθυνση "Συνεχής Εκπαίδευση" ή με πτυχίο Κοινωνικής και Εκπαιδευτικής Πολιτικής με κατεύθυνση "Εκπαιδευτική Πολιτική", Πανεπιστημιακών Τμημάτων της ημεδαπής ή με αναγνωρισμένο ως αντίστοιχο και ισότιμο πτυχίο της αλλοδαπής παράλληλα με πιστοποιητικό παρακολούθησης ετήσιων σεμιναρίων κατάρτισης στην ΕΑΕ από Πανεπιστήμια ή από αναγνωρισμένους κρατικούς φορείς που εποπτεύονται από το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, αποδεδειγμένης διάρκειας τουλάχιστον τετρακοσίων (400) ωρών. Σεμινάρια ετήσιας διάρκειας στην ΕΑΕ, που έχουν υλοποιηθεί μέχρι την Έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, από Πανεπιστήμια ή από αναγνωρισμένους κρατικούς φορείς που εποπτεύονται από το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, αναγνωρίζονται, για την ένταξη στον εισαγωγικό βαθμό, ως ισότιμα με τα ανωτέρω σεμινάρια τετρακοσίων (400) ωρών)ή

Σημ.: Η περ.γ' της παρ.3 ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΕ με την παρ.5 άρθρου 47 Ν.3848/2010,ΦΕΚ Α 71/19.5.2010.

δ) Πτυχίο Εκπαιδευτικής και Κοινωνικής Πολιτικής με κατεύθυνση "Συνεχής Εκπαίδευση" ή πτυχίο Κοινωνικής και Εκπαιδευτικής Πολιτικής με κατεύθυνση "Εκπαιδευτική Πολιτική", Πανεπιστημιακών Τμημάτων της ημεδαπής ή με αναγνωρισμένο ως αντίστοιχο και ισότιμο πτυχίο της αλλοδαπής.

Οι εκπαιδευτικοί του κλάδου ΠΕ 72 τοποθετούνται με διορισμό, μετάθεση ή απόσπαση στα ΕΕΕΕΚ και απασχολούνται στην υλοποίηση προγραμμάτων εκπαίδευσης και επιμόρφωσης ενηλίκων πολιτών με ή χωρίς αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, που σχεδιάζονται και εκπονούνται από τη Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης ή από οποιονδήποτε άλλον επίσημο κρατικό φορέα έχει την ευθύνη σχεδιασμού και εκπόνησης ανάλογων προγραμμάτων.

Άρθρο 25

Μετεκπαίδευση - Επιμόρφωση

1. Οι εκπαιδευτικοί που διδάσκουν σε ΣΜΕΑΕ, στα ΤΕ και στα προγράμματα παράλληλης στήριξης και διδασκαλίας στο σπίτι, παρακολουθούν επιμορφωτικά προγράμματα που καταρτίζονται και πραγματοποιούνται στα Περιφερειακά Επιμορφωτικά Κέντρα (ΠΕΚ). Σε θέματα σχετικά με την οργάνωση και πραγματοποίηση των προγραμμάτων αυτών, την πρόσκληση, τη Φοίτηση και τις

υποχρεώσεις των επιμορφούμενων εφαρμόζονται οι διατάξεις που ισχύουν για την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

2. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, που εκδίδεται ύστερα από εισήγηση του Τμήματος ΕΑΕ του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, μπορεί να καταρτίζονται προγράμματα για την επιμόρφωση του ΕΕΠ και του ΕΒΠ. Με την απόφαση αυτή καθορίζονται το περιεχόμενο και η διάρκεια κάθε επιμορφωτικού προγράμματος, τα ιδρύματα στα οποία πραγματοποιούνται τα επιμορφωτικά προγράμματα, οι διδάσκοντες, η διαδικασία πρόσκλησης για Φοίτηση και οι υποχρεώσεις των επιμορφούμενων και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.

3. Στα διδασκαλεία δημοτικής εκπαίδευσης του ν. 2327/ 1995 (ΦΕΚ156 Α΄) μπορούν να εκπονούνται προγράμματα διετούς μετεκπαίδευσης στην ΕΑΕ για εκπαιδευτικούς δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

4. Για τη μετεκπαίδευση εκπαιδευτικών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και ΕΕΠ σε θέματα ΕΑΕ παρέχονται κίνητρα για την ίδρυση και λειτουργία μεταπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών σε Πανεπιστήμια της χώρας.

5. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων καθορίζονται οι λεπτομέρειες για την εφαρμογή της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου, ενώ με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων καθορίζονται οι λεπτομέρειες για την εφαρμογή της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου δεν θίγουν τις διατάξεις της παραγράφου 14 του άρθρου 35 του ν. 1566/1985 για τη μετεκπαίδευση, ειδίκευση και επιμόρφωση του προσωπικού σε θέματα ΕΑΕ.

2.2 Νόμος 4547/2018 Αναδιοργάνωση των δομών υποστήριξης της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις

Είναι χρήσιμο να γίνει αναφορά στο νόμο υπ' αριθ. 4547/2018 για την Αναδιοργάνωση των δομών υποστήριξης της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις. Ο νόμος υπ' αριθ. 4547/2018 πραγματεύεται θέματα που αφορούν στην ίδρυση Περιφερειακών Κέντρων Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού (ΠΕ.Κ.Ε.Σ.), στη στελέχωση των ΠΕ.Κ.Ε.Σ., στην αποστολή και τις αρμοδιότητες των Κέντρων Εκπαιδευτικής και Συμβουλευτικής Υποστήριξης (Κ.Ε.Σ.Υ.), στα Σχολικά Δίκτυα Εκπαιδευτικής Υποστήριξης (Σ.Δ.Ε.Υ.) και στις Επιτροπές Διεπιστημονικής Εκπαιδευτικής Αξιολόγησης και Υποστήριξης (Ε.Δ.Ε.Α.Υ.), σε θέματα Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης (Ε.Α.Ε.) και στην τροποποίηση του άρθρου 2 του ν. 3966/2011. Πιο συγκεκριμένα αναφέρει ότι:

Άρθρο 4

Ίδρυση Περιφερειακών Κέντρων Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού (ΠΕ.Κ.Ε.Σ.)

2. Αποστολή των ΠΕ.Κ.Ε.Σ. είναι ο εκπαιδευτικός σχεδιασμός, η παρακολούθηση, ο συντονισμός και η στήριξη του εκπαιδευτικού έργου των δημόσιων και ιδιωτικών σχολικών μονάδων, καθώς και των Ε.Κ., ο συντονισμός των Κ.Ε.Σ.Υ., των Κ.Ε.Α., και των Ε.Κ.Φ.Ε. της περιοχής αρμοδιότητάς τους, η επιστημονική και παιδαγωγική υποστήριξη των εκπαιδευτικών της δημόσιας και της ιδιωτικής εκπαίδευσης, η οργάνωση της επιμόρφωσης, περιλαμβανομένης και της εισαγωγικής, των εκπαιδευτικών, καθώς και η υποστήριξη του προγραμματισμού και της αποτίμησης του εκπαιδευτικού έργου σε περιφερειακό επίπεδο.

3. Για την επίτευξη της αποστολής τους, τα ΠΕ.Κ.Ε.Σ. ασκούν τις εξής αρμοδιότητες:

α) οργανώνουν και υλοποιούν επιμορφωτικά προγράμματα για τους εκπαιδευτικούς, σε επίπεδο Περιφερειακής Διεύθυνσης Εκπαίδευσης, Διεύθυνσης Εκπαίδευσης, ομάδας σχολείων ή σχολικής μονάδας, σε συνεργασία με το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής (Ι.Ε.Π.), εφόσον πρόκειται για κεντρικά σχεδιασμένα επιμορφωτικά προγράμματα ή με δικό τους σχεδιασμό για θέματα που προκύπτουν από την καταγραφή των αναγκών των σχολικών μονάδων και των Ε.Κ. της περιοχής αρμοδιότητάς τους,

β) οργανώνουν σεμινάρια επιμόρφωσης με τη συμμετοχή στελεχών των Κ.Ε.Σ.Υ., των Κ.Ε.Α. και των Ε.Κ.Φ.Ε., εκπαιδευτικών με αυξημένα προσόντα ή και εμπειρία σε συγκεκριμένα θέματα, καθώς και μελών Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.) των Α.Ε.Ι. ή και επιστημονικών φορέων,

γ) υποστηρίζουν τις σχολικές μονάδες και τα Ε.Κ. της περιοχής αρμοδιότητάς τους στη διαδικασία προγραμματισμού του εκπαιδευτικού έργου, καθώς και της υλοποίησης και της αποτίμησής του,

δ) μελετούν συστηματικά τις εκθέσεις προγραμματισμού και αποτίμησης του εκπαιδευτικού έργου των σχολικών μονάδων και των Ε.Κ. της περιοχής αρμοδιότητάς τους, με σκοπό την αποδελτίωση των αιτημάτων και των αναγκών των εκπαιδευτικών για επιμόρφωση και υποστήριξη, και προβαίνουν στον κατάλληλο σχεδιασμό και προγραμματισμό του έργου τους,

ε) οργανώνουν την ενημέρωση των εκπαιδευτικών στα σύγχρονα επιστημονικά, παιδαγωγικά και διδακτικά θέματα, προάγοντας καλές πρακτικές και νέες παιδαγωγικές προσεγγίσεις, καθώς και την εισαγωγή των νέων τεχνολογιών στην εκπαιδευτική πράξη,

στ) ενημερώνουν τους εκπαιδευτικούς για τα προγράμματα σπουδών, τα νέα βιβλία, καθώς και τις αλλαγές στα αναλυτικά προγράμματα και τους τρόπους αξιολόγησης μαθημάτων και μαθητών,

ζ) μεριμνούν, σε συνεργασία με τα Κ.Ε.Σ.Υ., για: αα) την εφαρμογή αντισταθμιστικών εκπαιδευτικών προγραμμάτων για την αντιμετώπιση φαινομένων, όπως η σχολική αποτυχία, η διαρροή μαθητών και ο σχολικός εκφοβισμός,

ββ) την καταπολέμηση κάθε μορφής αποκλεισμού και διακρίσεων και την προώθηση της ενταξιακής εκπαίδευσης, ενισχύοντας και στηρίζοντας τους εκπαιδευτικούς με επιμορφώσεις,

γγ) την οργάνωση επιμορφωτικών σεμιναρίων για γονείς, με στόχο την ενημέρωσή τους σε θέματα που αφορούν το γονεϊκό τους ρόλο και τη συνεργασία με τους εκπαιδευτικούς ή και με άλλες υποστηρικτικές δομές της τοπικής κοινότητας,

η) υποστηρίζουν, σε συνεργασία με τα Κ.Ε.Α., τη διοργάνωση καινοτόμων προγραμμάτων σχολικών δραστηριοτήτων σε θέματα περιβάλλοντος, πολιτισμού και υγείας, σύμφωνα με τις προτεραιότητες της εκπαιδευτικής πολιτικής και τις ανάγκες των σχολικών μονάδων και των Ε.Κ.,

θ) παρακολουθούν και υποστηρίζουν τη λειτουργία των σχολικών εργαστηρίων και βιβλιοθηκών, υποστηρίζουν την αξιοποίηση του υλικού και του εξοπλισμού τους και εισηγούνται, εφόσον τους ζητηθεί από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, για τον εκσυγχρονισμό των εποπτικών μέσων και του εργαστηριακού εξοπλισμού,

ι) μεριμνούν για τη διευκόλυνση των εκπαιδευτικών όλων των ειδικοτήτων στο εκπαιδευτικό τους έργο, θέτοντας στη διάθεσή τους εκπαιδευτικό υλικό για αξιοποίηση,

ια) διαμορφώνουν, από κοινού με τα Ακαδημαϊκά Συμβούλια Ανώτατης Εκπαίδευσης και Έρευνας (Α.Σ.Α.Ε.Ε.) που προβλέπονται στο άρθρο 49 του ν. 4485/2017 (Α' 114), προγράμματα συνεργασίας των σχολικών μονάδων και των Ε.Κ., των ΚΕ.Σ.Υ. και των Κ.Ε.Α. με τα Α.Ε.Ι. της οικείας περιφέρειας,

ιβ) χειρίζονται κάθε άλλο συναφές θέμα. 4. Τα ΠΕ.Κ.Ε.Σ. υποστηρίζονται στο έργο τους από το Ι.Ε.Π. και τη Γενική Διεύθυνση Σπουδών Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, στην οποία και υποβάλλουν τις εκθέσεις για τον ετήσιο προγραμματισμό και την αποτίμηση του εκπαιδευτικού έργου τους, καθώς και από τις κατά περίπτωση αρμόδιες λοιπές οργανικές μονάδες του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων.

Άρθρο 5

Στελέχωση των ΠΕ.Κ.Ε.Σ.

2. Σε κάθε ΠΕ.Κ.Ε.Σ. προΐσταται ο Οργανωτικός Συντονιστής, ο οποίος επιλέγεται με τον αναπληρωτή του μεταξύ των Συντονιστών Εκπαιδευτικού Έργου του Κέντρου σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 25. Ο Οργανωτικός Συντονιστής κάθε ΠΕ.Κ.Ε.Σ. και ο αναπληρωτής του προέρχονται από κλάδο διαφορετικής βαθμίδας της εκπαίδευσης.

3. Κάθε Συντονιστής Εκπαιδευτικού Έργου έχει την επιστημονική ευθύνη, για τα θέματα του κλάδου του, του συνόλου των σχολικών μονάδων και Ε.Κ. που υπάγονται στο οικείο ΠΕ.Κ.Ε.Σ. Αν στο ΠΕ.Κ.Ε.Σ. υπηρετούν περισσότεροι Συντονιστές Εκπαιδευτικού Έργου του ίδιου κλάδου, με απόφαση του Περιφερειακού Διευθυντή Εκπαίδευσης ανατίθεται σε κάθε Συντονιστή Εκπαιδευτικού Έργου η επιστημονική ευθύνη μίας ενότητας σχολικών μονάδων και Ε.Κ. Αν στο ΠΕ.Κ.Ε.Σ. δεν προβλέπεται θέση Συντονιστή Εκπαιδευτικού Έργου ορισμένου κλάδου, την επιστημονική ευθύνη για τα θέματα του κλάδου αυτού αναλαμβάνει Συντονιστής Εκπαιδευτικού Έργου του ίδιου κλάδου άλλου ΠΕ.Κ.Ε.Σ., ο οποίος ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων. Ο Συντονιστής Εκπαιδευτικού Έργου που ορίζεται σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο μπορεί να συμμετέχει στις συνεδριάσεις της Ολομέλειας του ΠΕ.Κ.Ε.Σ., όπου δεν προβλέπεται θέση Συντονιστή του οικείου κλάδου, και να εισηγείται στα θέματα της αρμοδιότητάς του.

4. Με απόφαση του Περιφερειακού Διευθυντή Εκπαίδευσης ανατίθεται σε κάθε Συντονιστή Εκπαιδευτικού Έργου η παιδαγωγική ευθύνη μίας ενότητας σχολικών μονάδων και Ε.Κ., πέραν της επιστημονικής ευθύνης που προβλέπεται στην παράγραφο 3.

6. Σε κάθε ΠΕ.Κ.Ε.Σ. συνιστάται Ολομέλεια, που αποτελείται από όλους τους Συντονιστές Εκπαιδευτικού Έργου του Κέντρου και είναι αρμόδια να αποφασίζει για:

- α) την οργάνωση επιμορφωτικών δράσεων, β) τον ετήσιο προγραμματισμό των δράσεων του Κέντρου, στην αρχή του σχολικού έτους, με τη θέση συγκεκριμένων στόχων για την επίτευξη της αποστολής του ΠΕ.Κ.Ε.Σ., σύμφωνα με το άρθρο 4,
- γ) την παρακολούθηση της υλοποίησης του προγραμματισμού, κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους, με σκοπό την επανεξέταση και ανατροφοδότηση του προγραμματισμού αυτού και τη διαρκή βελτίωση της ποιότητας του παρεχόμενου έργου,
- δ) την τελική αποτίμηση του ετήσιου προγραμματισμού, κατά τη λήξη του σχολικού έτους, με σκοπό την εκτίμηση του βαθμού επίτευξης των στόχων που είχαν τεθεί, τον εντοπισμό των δυσκολιών και των προβλημάτων που αντιμετωπίστηκαν κατά την υλοποίηση του προγραμματισμού, καθώς και τη διατύπωση προτάσεων βελτίωσης για το επόμενο σχολικό έτος.

Άρθρο 7

Αποστολή και αρμοδιότητες των Κ.Ε.Σ.Υ.

1. Αποστολή των Κ.Ε.Σ.Υ. είναι η υποστήριξη των σχολικών μονάδων και των Ε.Κ. της περιοχής αρμοδιότητάς τους για τη διασφάλιση της ισότιμης πρόσβασης όλων ανεξαιρέτως των μαθητών στην εκπαίδευση και την προάσπιση της αρμονικής ψυχοκοινωνικής τους ανάπτυξης και προόδου. Για την εκπλήρωση της αποστολής τους, τα Κ.Ε.Σ.Υ. δραστηριοποιούνται στους τομείς της διερεύνησης εκπαιδευτικών και ψυχοκοινωνικών αναγκών, της διενέργειας αξιολογήσεων, του σχεδιασμού και της υλοποίησης εκπαιδευτικών και ψυχοκοινωνικών παρεμβάσεων, καθώς και δράσεων επαγγελματικού προσανατολισμού, της υποστήριξης του συνολικού έργου των σχολικών μονάδων ή των Ε.Κ., της διενέργειας ενημερώσεων και επιμορφώσεων και της ευαισθητοποίησης του κοινωνικού συνόλου.

2. Οι αρμοδιότητες που ασκούν τα Κ.Ε.Σ.Υ. για την επίτευξη της αποστολής τους έχουν εκπαιδευτικό προσανατολισμό και είναι οι εξής:

α) σε επίπεδο διερεύνησης και αξιολόγησης εκπαιδευτικών και ψυχοκοινωνικών αναγκών:

αα) η διερεύνηση ατομικών ή και ομαδικών εκπαιδευτικών και ψυχοκοινωνικών αναγκών, καθώς και του είδους των δυσκολιών και των πιθανών εκπαιδευτικών, συναισθηματικών, ψυχοκοινωνικών και άλλων φραγμών στη μάθηση και την ισότιμη πρόσβαση στην εκπαίδευση που αντιμετωπίζουν οι μαθητές της σχολικής κοινότητας, συμπεριλαμβανομένων των μαθητών με αναπηρία ή και με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, καθώς και των μαθητών από ευάλωτες κοινωνικά ομάδες,

ββ) η αξιολόγηση και η διαπίστωση των εκπαιδευτικών ή άλλων δυσκολιών και αναγκών των μαθητών προσχολικής και σχολικής ηλικίας, συμπεριλαμβανομένων των μαθητών με αναπηρία ή και με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και η έκδοση σχετικής αξιολογικής έκθεσης γνωμάτευσης,

γγ) η διερεύνηση και η εισήγηση για ζητήματα που αφορούν:

ααα) την εγγραφή, την κατάταξη και τη φοίτηση των μαθητών σε κατάλληλο σχολικό πλαίσιο,

βββ) την αξιοποίηση συγκεκριμένων μεθόδων και μέσων περαιτέρω υποστήριξης της μαθησιακής διαδικασίας, σε ατομικό και συλλογικό επίπεδο, και ενίσχυσης της ισότιμης πρόσβασης των μαθητών στην εκπαίδευση,

γγγ) την προώθηση των αρχών της διαφοροποιημένης παιδαγωγικής,

δδδ) την παροχή τεχνικών βοηθημάτων και υπηρεσιών προηγμένης τεχνολογίας σε μαθητές,

εεε) την αντικατάσταση των γραπτών δοκιμασιών, για τους μαθητές της δημόσιας ή της ιδιωτικής εκπαίδευσης και τα άτομα με αναπηρία ή και με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, με προφορικές ή άλλης μορφής δοκιμασίες στις ενδοσχολικές, προαγωγικές και απολυτήριες εξετάσεις της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, στις μεταλυκειακές σπουδές, στις εισαγωγικές πανελλαδικές εξετάσεις, καθώς και στις εξετάσεις του κρατικού πιστοποιητικού γλωσσομάθειας,

δδ) η εισήγηση για ζητήματα που αφορούν την ίδρυση, την κατάργηση, την προαγωγή, τον υποβιβασμό, τη μετατροπή, τη συγχώνευση και τη μεταφορά, καθώς και την προσθήκη τομέων και ειδικοτήτων των Σ.Μ.Ε.Α.Ε. και των Τ.Ε.,

εε) η διερεύνηση αιτημάτων ψυχοκοινωνικής στήριξης,

στστ) η διερεύνηση, σε ομαδικό επίπεδο, των αναγκών των σχολικών κοινοτήτων στο πεδίο του επαγγελματικού προσανατολισμού, καθώς και των αντίστοιχων αναγκών, σε ατομικό επίπεδο, για τους μαθητές των Β' και Γ' τάξεων του Λυκείου,

β) σε επίπεδο στοχευμένων εκπαιδευτικών και ψυχοκοινωνικών παρεμβάσεων και δράσεων επαγγελματικού προσανατολισμού:

αα) η διατύπωση των βασικών αξόνων των Εξατομικευμένων Προγραμμάτων Εκπαίδευσης (Ε.Π.Ε.) της παρ. 3 του άρθρου 5 του ν. 3699/2008, καθώς και ο σχεδιασμός και η υλοποίηση, σε συνεργασία με τους εκπαιδευτικούς και τις Επιτροπές Διεπιστημονικής Εκπαιδευτικής Αξιολόγησης και Υποστήριξης (Ε.Δ.Ε.Α.Υ.) του άρθρου 10, όπου αυτές λειτουργούν, προσαρμοσμένων εξατομικευμένων ή ομαδικών παρεμβάσεων παιδαγωγικής και συμβουλευτικής ψυχοκοινωνικής στήριξης σε μαθητές, εκπαιδευτικούς και γονείς, προγραμμάτων πρόωπης εκπαιδευτικής παρέμβασης και πρόληψης, στοχευμένων δράσεων ενίσχυσης των γνωστικών και ψυχοκοινωνικών δεξιοτήτων των μαθητών, δράσεων

ενδυνάμωσης συγκεκριμένων μελών ή ευάλωτων ομάδων της μαθητικής κοινότητας, καθώς και δράσεων που αποσκοπούν στην καλλιέργεια ευκαιριών προσωπικής ανάπτυξης, στην ενίσχυση της αυτοεκτίμησης, στην επίτευξη της αυτοεκπλήρωσης και συνολικά στη βελτίωση της ποιότητας της ζωής των μαθητών εντός και εκτός της σχολικής κοινότητας.

ββ) η παροχή υπηρεσιών που σχετίζονται με τον επαγγελματικό προσανατολισμό:

ααα) στους μαθητές, καθώς και στους γονείς ή στους κηδεμόνες τους:

σε ομαδικό επίπεδο, με την παροχή υπηρεσιών που αφορούν την υποστήριξη του σχεδιασμού και της υλοποίησης προγραμμάτων αγωγής σταδιοδρομίας στις σχολικές μονάδες και Ε.Κ. της περιοχής αρμοδιότητάς τους, την παροχή υπηρεσιών πληροφόρησης για ζητήματα σχετικά με την αγορά εργασίας, τα προγράμματα σπουδών της μεταδευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και τα συστήματα εισαγωγής σε αυτήν, καθώς και με την υλοποίηση δράσεων ευαισθητοποίησης και ομαλής μετάβασης στην ενήλικη ζωή και την αγορά εργασίας, σε ατομικό επίπεδο, με την παροχή υπηρεσιών συμβουλευτικής για ζητήματα επαγγελματικού προσανατολισμού που αφορούν τη συγκρότηση και τη βέλτιστη ανάπτυξη της προσωπικής και επαγγελματικής ταυτότητας των μαθητών των Β' και Γ' τάξεων του Λυκείου, την υποστήριξη της αυτοαντίληψης και της αυτογνωσίας, την ενδυνάμωση της δυνατότητας αντιμετώπισης δυσκολιών λήψης απόφασης και την εν γένει μέριμνα σύνδεσης της λήψης απόφασης με τα στοιχεία της προσωπικότητας του συμβουλευόμενου μαθητή,

βββ) στους εκπαιδευτικούς, με την παροχή υπηρεσιών που αφορούν την ευαισθητοποίηση και την υποστήριξη για ζητήματα επαγγελματικού προσανατολισμού,

γγ) η παροχή συμβουλευτικής υποστήριξης στους εκπαιδευτικούς των σχολικών μονάδων σε ζητήματα βέλτιστης διδακτικής πρακτικής, ανταπόκρισης στις ανάγκες των μαθητών με αναπηρία ή και με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, αποδοχής της διαφορετικότητας και αξιοποίησης της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού, προώθησης ενταξιακών πρακτικών, ανάπτυξης συνεργατικών δράσεων, καλλιέργειας βασικών δεξιοτήτων αποτελεσματικής επικοινωνίας, ψυχοκοινωνικής στήριξης των μαθητών, ενδυνάμωσης συγκεκριμένων μελών ή ευάλωτων ομάδων της σχολικής κοινότητας και αντιμετώπισης καταστάσεων κρίσης,

δδ) η παροχή συμβουλευτικής υποστήριξης στους γονείς και κηδεμόνες των μαθητών, σε σχέση με ζητήματα υποστήριξης της σχολικής μάθησης, της οργάνωσης της μελέτης και της συνεργασίας με τη σχολική μονάδα,

γ) σε επίπεδο υποστήριξης του συνολικού έργου των σχολικών μονάδων ή των Ε.Κ.:

αα) η υποστήριξη της ενίσχυσης των γνωστικών δεξιοτήτων των μαθητών, της πρόληψης της σχολικής διαρροής και της δημιουργίας μίας ασφαλούς και υποστηρικτικής σχολικής κουλτούρας που ευνοεί την ψυχοκοινωνική υγεία και τη συναισθηματική ευημερία των μαθητών,

ββ) η υποστήριξη της διατύπωσης προτεραιοτήτων και στόχων ψυχοκοινωνικής στήριξης των μαθητών, καθώς και του σχεδιασμού ολιστικών πολιτικών και στρατηγικών σε σχέση με ψυχοκοινωνικά ζητήματα,

γγ) ο εντοπισμός δομικών φραγμών και εμποδίων στην ισότιμη πρόσβαση των μαθητών στη μάθηση και η εφαρμογή επιστημονικών, παιδαγωγικών, εκπαιδευτικών και άλλων υποστηρικτικών μέτρων για το σύνολο των μαθητών της σχολικής κοινότητας,

δδ) η υποστήριξη της υλοποίησης προγραμμάτων πρωτογενούς ή δευτερογενούς πρόληψης και προαγωγής της ψυχικής υγείας,

εε) η ενίσχυση της επικοινωνίας και της συνεργασίας της σχολικής μονάδας ή του Ε.Κ. με την οικογένεια και τις υπηρεσίες παροχής ψυχολογικής και κοινωνικής υποστήριξης,

δ) σε επίπεδο ενημέρωσης και επιμόρφωσης: αα) η ενημέρωση της σχολικής κοινότητας για καινοτόμες εθνικές, ευρωπαϊκές ή διεθνείς δράσεις και προγράμματα σχετικά με ψυχοκοινωνικά ζητήματα,

ββ) η ενημέρωση της σχολικής κοινότητας για προγράμματα αγωγής σταδιοδρομίας, συμβουλευτικής και προσανατολισμού, καθώς και για τις μεταβολές σε επίπεδο εκπαιδευτικού συστήματος,

γγ) ο σχεδιασμός και η υλοποίηση επιμορφωτικών δράσεων, σε συνεργασία με τα Π.Ε.Κ.Ε.Σ. και Κ.Ε.Α., προς όφελος των μελών της σχολικής κοινότητας,

δδ) η παραγωγή και η διάδοση ενημερωτικού υλικού για τους εκπαιδευτικούς, τους μαθητές, τους γονείς και τους κηδεμόνες, καθώς και για την ευρύτερη κοινότητα για τα ανωτέρω ζητήματα,

εε) η διατήρηση βιβλιοθήκης και αρχείου πληροφόρησης, σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή, για ζητήματα ψυχοκοινωνικής και μαθησιακής υποστήριξης, επαγγελματικού προσανατολισμού και συμβουλευτικής,

ε) σε επίπεδο ευαισθητοποίησης του κοινωνικού συνόλου, η προώθηση συνεργασιών ανάμεσα στις σχολικές μονάδες, στις οικογένειες, σε επιστημονικούς και κοινωνικούς φορείς, στις υπηρεσίες της τοπικής αυτοδιοίκησης, σε ανώτερα και ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα, καθώς και η ευαισθητοποίηση της ευρύτερης κοινότητας σε θέματα διαφορετικότητας, ψυχοκοινωνικής υγείας, επαγγελματικού προσανατολισμού και σύνδεσης της εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας.

3. Τα Κ.Ε.Σ.Υ. ασκούν τις αρμοδιότητες της προηγούμενης παραγράφου και χειρίζονται κάθε συναφές θέμα υπό το συντονισμό του οικείου Π.Ε.Κ.Ε.Σ. και σε συνεργασία με τις λοιπές περιφερειακές δομές διοίκησης και υποστήριξης της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, καθώς και τις Ε.Δ.Ε.Α.Υ., όπου αυτές λειτουργούν.

Άρθρο 10

Σχολικά Δίκτυα Εκπαιδευτικής Υποστήριξης (Σ.Δ.Ε.Υ.) και Επιτροπές Διεπιστημονικής Εκπαιδευτικής Αξιολόγησης και Υποστήριξης (Ε.Δ.Ε.Α.Υ.)

1. Με απόφαση του Περιφερειακού Διευθυντή Εκπαίδευσης ιδρύονται Σχολικά Δίκτυα Εκπαιδευτικής Υποστήριξης (Σ.Δ.Ε.Υ.), τα οποία αποτελούνται από σχολικές μονάδες και Ε.Κ. της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας γενικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης, καθώς και της ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης και έχουν σκοπό την ενδυνάμωση και την προώθηση της συνεργασίας, καθώς και το συντονισμό του έργου των σχολικών μονάδων και Ε.Κ., για τη διασφάλιση της ισότιμης πρόσβασης όλων ανεξαιρέτως των μαθητών στην εκπαίδευση και την προαγωγή συνολικά της ψυχοκοινωνικής τους υγείας. Με την ίδια απόφαση ορίζεται μία (1) Σ.Μ.Ε.Α.Ε. που λειτουργεί ως το Κέντρο Υποστήριξης κάθε Σ.Δ.Ε.Υ.

2. Σε κάθε σχολική μονάδα που ανήκει σε Σ.Δ.Ε.Υ. συνιστάται Επιτροπή Διεπιστημονικής Εκπαιδευτικής Αξιολόγησης και Υποστήριξης (Ε.Δ.Ε.Α.Υ.), ως αρμόδιο όργανο για την εκπαιδευτική αξιολόγηση και υποστήριξη των μαθητών και της σχολικής κοινότητας. Η Ε.Δ.Ε.Α.Υ. συγκροτείται με απόφαση του οικείου Διευθυντή Πρωτοβάθμιας ή Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, ύστερα από εισήγηση του διευθυντή της Σ.Μ.Ε.Α.Ε. που αποτελεί το Κέντρο Υποστήριξης του Σ.Δ.Ε.Υ.

3. Κάθε Ε.Δ.Ε.Α.Υ. αποτελείται από τα εξής μέλη με τους αναπληρωτές τους:

α) το διευθυντή της σχολικής μονάδας, ο οποίος επιτελεί ρόλο συντονιστή και αναπληρώνεται από το νόμιμο αναπληρωτή του στη διεύθυνση της μονάδας,

β) έναν (1) εκπαιδευτικό πρωτοβάθμιας ή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης με εξειδίκευση στην Ε.Α.Ε., που υπηρετεί στη σχολική μονάδα ή στο Κέντρο Υποστήριξης του Σ.Δ.Ε.Υ.,

γ) έναν (1) ψυχολόγο του κλάδου ΠΕ23, που υπηρετεί στο Κέντρο Υποστήριξης του Σ.Δ.Ε.Υ.,

δ) έναν (1) κοινωνικό λειτουργό του κλάδου ΠΕ30, που υπηρετεί στο Κέντρο Υποστήριξης του Σ.Δ.Ε.Υ.,

ε) τους υπεύθυνους εκπαιδευτικούς των τμημάτων του μαθητή ή της ομάδας μαθητών που έχουν ανάγκη υποστήριξης.

4. Στις συνεδριάσεις των Ε.Δ.Ε.Α.Υ. καλούνται οι γονείς και κηδεμόνες των μαθητών, αν οι Ε.Δ.Ε.Α.Υ. συνεδριάζουν για το σχεδιασμό Ε.Π.Ε., καθώς και για την παροχή απόψεων σε κάθε άλλη περίπτωση που κρίνεται σκόπιμο.

5. Πριν από τη λήψη οποιασδήποτε απόφασης, η Ε.Δ.Ε.Α.Υ. μπορεί να ζητά την αιτιολογημένη γνώμη του συλλόγου διδασκόντων για τις εκπαιδευτικές και ψυχοκοινωνικές δυσκολίες που παρατηρούνται στους προς αξιολόγηση και υποστήριξη μαθητές ή ομάδες μαθητών.

6. Οποτε κρίνεται απαραίτητο, η Ε.Δ.Ε.Α.Υ. μπορεί, κατά περίπτωση, να ζητά τη συνδρομή και μελών άλλων ειδικοτήτων του Ε.Ε.Π. που υπηρετούν στο Κέντρο Υποστήριξης του Σ.Δ.Ε.Υ.

7. Γραμματέας της Ε.Δ.Ε.Α.Υ. ορίζεται ο γραμματέας της σχολικής μονάδας και, αν δεν υπάρχει, εκπαιδευτικός που υπηρετεί σε αυτή, ο οποίος προτείνεται από το σύλλογο διδασκόντων.

8. Οι Ε.Δ.Ε.Α.Υ. ασκούν τις εξής αρμοδιότητες: α) διενεργούν αξιολογήσεις του είδους των δυσκολιών και των πιθανών εκπαιδευτικών, ψυχοκοινωνικών και άλλων φραγμών στη μάθηση που αντιμετωπίζουν συγκεκριμένοι μαθητές και προτείνουν την παραπομπή στα Κ.Ε.Σ.Υ. των μαθητών για τους οποίους, ύστερα από την υποστήριξη στο σχολείο τους και την εφαρμογή βραχυχρόνιου προγράμματος παρέμβασης, κρίνεται ότι απαιτείται η έκδοση αξιολογικής έκθεσης γνωμάτευσης, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 11. Για την παραπομπή των μαθητών απαιτείται αίτηση των γονέων ή κηδεμόνων και αιτιολογημένη εισήγηση του συλλόγου διδασκόντων, από την οποία να προκύπτει ότι έχουν γίνει όλες οι αναγκαίες υποστηρικτικές παρεμβάσεις από τη σχολική μονάδα του μαθητή και την Ε.Δ.Ε.Α.Υ. και να εκτίθενται τα αποτελέσματα των παρεμβάσεων αυτών,

β) υποστηρίζουν τους εκπαιδευτικούς των σχολικών μονάδων σε ζητήματα παιδαγωγικής ανταπόκρισης στην ετερογένεια του μαθητικού πληθυσμού, όπως η εφαρμογή μεθόδων διαφοροποιημένης διδασκαλίας, διαθεματικών και διεπιστημονικών προσεγγίσεων, ομαδοσυνεργατικής διδασκαλίας, βιωματικής μάθησης και εναλλακτικών μορφών μάθησης,

γ) διαμορφώνουν προγράμματα προσχολικής πρώιμης παρέμβασης, σε συνεργασία με τα Κ.Ε.Σ.Υ. ή τα δημόσια Ιατροπαιδαγωγικά (Ι.Π.Δ.) Κέντρα ή τις αρμόδιες υπηρεσίες των δήμων, και οργανώνουν ειδικά επιμορφωτικά προγράμματα για γονείς,

δ) εξειδικεύουν τους βασικούς άξονες των Ε.Π.Ε., όπως αυτοί καθορίζονται από τα Κ.Ε.Σ.Υ., σε συγκεκριμένους βραχυπρόθεσμους και μακροπρόθεσμους στόχους και έχουν την ευθύνη παρακολούθησης της εφαρμογής τους, σε συνεργασία με τους εκπαιδευτικούς του τμήματος φοίτησης του μαθητή,

ε) εισηγούνται και υποστηρίζουν την εκπαιδευτική κοινότητα ως σύνολο, σε ζητήματα που αφορούν την ισότιμη πρόσβαση των μαθητών στην εκπαίδευση, την ανάπτυξη μιας ομαδοσυνεργατικής κοινότητας μάθησης και την αντιμετώπιση φαινομένων όπως η σχολική διαρροή, η σχολική βία και οι καταστάσεις κρίσης,

στ) συνεργάζονται με τα Κ.Ε.Σ.Υ. για τα θέματα των αρμοδιοτήτων τους, σύμφωνα με το άρθρο 7, και, ιδίως, για το σχεδιασμό και την εφαρμογή στοχευμένων εκπαιδευτικών και ψυχοκοινωνικών παρεμβάσεων, σε ατομική ή ομαδική βάση, για την υποστήριξη του συνολικού έργου των σχολικών μονάδων και την υλοποίηση δράσεων ενημέρωσης, επιμόρφωσης και ευαισθητοποίησης του κοινωνικού συνόλου,

ζ) συντονίζουν και παρακολουθούν τις δράσεις κοινωνικής στήριξης των μαθητών και συνεργάζονται με τις κοινωνικές υπηρεσίες των δήμων και, κατά περίπτωση, με λοιπούς φορείς, όπως Ι.Π.Δ. Κέντρα, άλλες δημόσιες υπηρεσίες της περιοχής τους που παρέχουν ιατρική ή ψυχολογική υποστήριξη, κοινωνικές υπηρεσίες, καθώς και με τις αρμόδιες δικαστικές αρχές, όταν προκύπτουν σαφείς ενδείξεις προβλημάτων ψυχικής υγείας ή παιδικής κακοποίησης ή γονεϊκής παραμέλησης.

9. Οι Ε.Δ.Ε.Α.Υ. συνεργάζονται συστηματικά με το οικείο Κ.Ε.Σ.Υ., το οποίο έχει την ευθύνη υποστήριξης των δράσεών τους, μέσω:

α) της διενέργειας τακτικών τριμηνιαίων συναντήσεων μελών των Ε.Δ.Ε.Α.Υ. με μέλη του προσωπικού του Κ.Ε.Σ.Υ.,

β) έκτακτων συναντήσεων, αν κρίνεται σκόπιμο από τον Προϊστάμενο του Κ.Ε.Σ.Υ., σε συνεργασία με το Διευθυντή της Σ.Μ.Ε.Α.Ε. που αποτελεί το Κέντρο Υποστήριξης του οικείου Σ.Δ.Ε.Υ.

Άρθρο 51

Θέματα Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης (Ε.Α.Ε.)

Ο ν. 3699/2008 τροποποιείται ως εξής:

α. Τα άρθρα 4 και 5 αντικαθίστανται ως εξής:

«Άρθρο 4

Διαγνωστικοί, αξιολογικοί και υποστηρικτικοί φορείς

1. Οι ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες των μαθητών με αναπηρία ή και με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες διερευνώνται και διαπιστώνονται από τα Κέντρα Εκπαιδευτικής και Συμβουλευτικής Υποστήριξης (ΚΕΣΥ), τις Επιτροπές Διεπιστημονικής Εκπαιδευτικής Αξιολόγησης και Υποστήριξης (ΕΔΕΑΥ), και τα αναγνωρισμένα από το Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, Κοινοτικά Κέντρα Ψυχικής Υγείας Παιδιών και Εφήβων άλλων Υπουργείων.

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, Υγείας και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης καθορίζονται τα κριτήρια, οι διαδικασίες και τα αρμόδια όργανα για την αναγνώριση των Κοινοτικών Κέντρων Ψυχικής Υγείας Παιδιών και Εφήβων, σύμφωνα με την παράγραφο 1, καθώς και η συχνότητα της αξιολόγησής τους.

3. Στο πλαίσιο των ατομικών αξιολογήσεων, τα ΚΕΣΥ δύνανται να αξιολογούν μαθητές που δεν έχουν συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας τους. Άτομα άνω των 18 ετών, που έχουν μέχρι τότε αξιολογηθεί από ΚΕΣΥ ως άτομα με αναπηρία ή ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, εμπίπτουν στην αρμοδιότητα των ΚΕΣΥ για την έκδοση αξιολογήσεων γνωματεύσεων που αφορούν φοίτηση σε εκπαιδευτικές δομές, εφόσον δεν έχουν υπερβεί το 30ό έτος της ηλικίας τους.

Άρθρο 5

Διαδικασία διάγνωσης

1. Οι αισθητηριακές διαταραχές της όρασης και της ακοής, τα κινητικά ή άλλα σωματικά προβλήματα, καθώς και τα σοβαρά ή χρόνια προβλήματα υγείας, πιστοποιούνται με ιατρική γνωμάτευση από δημόσιο νοσηλευτικό ίδρυμα ή δημόσια υγειονομική επιτροπή. Η ίδια υπηρεσία καθορίζει το είδος των τεχνικών βοηθημάτων και των οργάνων που έχει ανάγκη ο μαθητής στο σχολείο ή στο σπίτι. Οι μαθητές με διαταραχές όρασης ή ακοής μπορούν να απευθύνονται στις ιατροπαιδαγωγικές υπηρεσίες που λειτουργούν στο Κέντρο Εκπαίδευσης και Αποκατάστασης Τυφλών (ΚΕΑΤ) ή στο Εθνικό Ίδρυμα Κωφών, αντίστοιχα, για τη χορήγηση γνωμάτευσης.

2. Η διερεύνηση, η αξιολόγηση και η διαπίστωση του είδους των δυσκολιών και των πιθανών εκπαιδευτικών, συναισθηματικών, ψυχοκοινωνικών και άλλων αναγκών και φραγμών στη μάθηση πραγματοποιείται στα ΚΕΣΥ από τριμελή διεπιστημονική ομάδα, η οποία απαρτίζεται από έναν εκπαιδευτικό με εξειδίκευση στην ΕΑΕ, πρωτοβάθμιας ή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ανάλογα με τη βαθμίδα από την οποία προέρχεται ο αξιολογούμενος μαθητής, έναν κοινωνικό λειτουργό και έναν ψυχολόγο. Στη διεπιστημονική ομάδα μπορεί να συμμετέχει και λογοθεραπευτής ή εργοθεραπευτής ή φυσιοθεραπευτής ή μέλος του εξειδικευμένου Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (ΕΕΠ) του κλάδου ΠΕ 31, κατά περίπτωση, ύστερα από εισήγηση της τριμελούς διεπιστημονικής ομάδας.

3. Μετά το τέλος της αξιολόγησης από τα ΚΕΣΥ, η διεπιστημονική ομάδα συντάσσει έκθεση αξιολόγησης γνωμάτευση. Στην έκθεση προσδιορίζεται και περιγράφεται το είδος των ειδικών αναγκών ή των μαθησιακών ή ψυχοκοινωνικού τύπου δυσκολιών που αντιμετωπίζει ο μαθητής, καθώς και οι κλίσεις και τα ενδιαφέροντά του και προτείνεται, κατά περίπτωση, το κατάλληλο εκπαιδευτικό πλαίσιο ένταξης και φοίτησης, η αλλαγή σχολικού πλαισίου, όποτε κρίνεται σκόπιμη, η αναγκαία ψυχοπαιδαγωγική και διδακτική υποστήριξη, καθώς και τα απαραίτητα τεχνικά βοηθήματα και εκπαιδευτικά υλικά που διευκολύνουν την εκπαίδευση και την επικοινωνία του μαθητή. Η έκθεση αξιολόγησης γνωμάτευση συνοδεύεται από πλαίσιο Εξατομικευμένου Προγράμματος Εκπαίδευσης (ΕΠΕ), το οποίο περιλαμβάνει βασικούς άξονες και γενικές υποδείξεις. Η διαμόρφωση των βασικών αξόνων του ΕΠΕ γίνεται σε συνεργασία με τον γονέα ή τον κηδεμόνα του μαθητή με αναπηρία ή και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή και τον ίδιο τον μαθητή, όπου αυτό καθίσταται δυνατόν. Η τελική έκθεση αξιολόγησης γνωμάτευση και οι βασικοί άξονες του ΕΠΕ γνωστοποιούνται στους γονείς ή τους κηδεμόνες.

4. Τα ΚΕΣΥ, ανάλογα με το είδος και το βαθμό των ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών και των μαθησιακών δυσκολιών, προσδιορίζουν το χρόνο επαναξιολόγησης, ο οποίος αναγράφεται στην έκθεση αξιολόγησης γνωμάτευση. Αν δεν αναγράφεται χρόνος επαναξιολόγησης, οι εκθέσεις των ΚΕΣΥ έχουν μόνιμη ισχύ.

5. Όταν υπάρχει διάσταση απόψεων μεταξύ των εκθέσεων αξιολόγησης γνωματεύσεων των ΚΕΣΥ και των Κοινοτικών Κέντρων Ψυχικής Υγείας Παιδιών

και Εφήβων για τον ίδιο μαθητή ή όταν οι γονείς και κηδεμόνες διαφωνούν με το αποτέλεσμα της έκθεσης αξιολόγησης γνωμάτευσης του ΚΕΣΥ, οι γονείς ή κηδεμόνες έχουν δικαίωμα προσφυγής σε πενταμελή Δευτεροβάθμια Επιτροπή Διεπιστημονικής Αξιολόγησης (ΔΕΔΑ), που συγκροτείται με απόφαση του περιφερειακού διευθυντή εκπαίδευσης. Η Επιτροπή αυτή αποτελείται από τον συντονιστή εκπαιδευτικού έργου για την ειδική αγωγή και ενταξιακή εκπαίδευση του οικείου Περιφερειακού Κέντρου Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού (ΠΕΚΕΣ), ως πρόεδρο, έναν συντονιστή εκπαιδευτικού έργου του οικείου ΠΕΚΕΣ της βαθμίδας εκπαίδευσης από την οποία προέρχεται ο μαθητής, έναν εκπαιδευτικό με εξειδίκευση στην ΕΑΕ για μαθητές πρωτοβάθμιας ή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης κατά περίπτωση, και, ειδικότερα, του κλάδου ΠΕ02 Φιλολόγων για τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, έναν ψυχολόγο του κλάδου ΠΕ23 και έναν κοινωνικό λειτουργό του κλάδου ΠΕ30, ως μέλη. Η ΔΕΔΑ μπορεί να εισηγείται προς τον περιφερειακό διευθυντή εκπαίδευσης τη διεύρυνση της συγκρότησής της, με τη συμμετοχή πρόσθετων μελών από άλλες ειδικότητες εκπαιδευτικών ή ΕΕΠ, εφόσον η συμμετοχή τους κρίνεται αναγκαία για τις ανάγκες της κατά περίπτωση αξιολόγησης. Οι γονείς ή κηδεμόνες του μαθητή μπορούν να επιλέξουν και έναν εμπειρογνώμονα, ο οποίος γνωμοδοτεί ενώπιον της πενταμελούς ΔΕΔΑ, χωρίς δικαίωμα ψήφου. Η απόφαση της ΔΕΔΑ είναι οριστική. Αν υπάρχει διάσταση απόψεων μεταξύ των εκθέσεων αξιολόγησης γνωματεύσεων των ΚΕΣΥ και των Κοινοτικών Κέντρων Ψυχικής Υγείας Παιδιών και Εφήβων για τον ίδιο μαθητή και οι γονείς ή κηδεμόνες δεν προσφύγουν στην πενταμελή ΔΕΔΑ, υπερισχύει η έκθεση αξιολόγησης γνωμάτευση των ΚΕΣΥ.

6. Οι σχολικές μονάδες και οι επιτροπές εξετάσεων των μαθητών με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες υποχρεούνται να εφαρμόζουν τις προτάσεις, που αναφέρονται στις εκθέσεις αξιολόγησης γνωματεύσεις που συντάσσουν οι αρμόδιες υπηρεσίες.

7.α) Οι εκπαιδευτικοί δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης με εξειδίκευση στην ΕΑΕ που υπηρετούν στα ΚΕΣΥ, υπό το συντονισμό και προγραμματισμό του προϊσταμένου του ΚΕΣΥ και του συντονιστή εκπαιδευτικού έργου για την ειδική αγωγή και ενταξιακή εκπαίδευση:

αα) υλοποιούν ενημερωτικές-επιμορφωτικές συναντήσεις με εκπαιδευτικούς και μαθητές για την ενημέρωση σχετικά με τη διαδικασία εξέτασης μαθητών με αναπηρία ή και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες,

ββ) κατά τη διάρκεια των εισαγωγικών πανελλαδικών εξετάσεων παρίστανται στα ειδικά εξεταστικά κέντρα και υποστηρίζουν το έργο των αρμόδιων επιτροπών για την εξέταση των μαθητών με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, με την παροχή διευκρινίσεων ή επεξηγήσεων σε θέματα ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών, εφόσον τους ζητηθούν από τις επιτροπές.».

β) Η παράγραφος 3 του άρθρου 6 αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Για τους μαθητές με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες που φοιτούν σε σχολεία της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, η φοίτησή τους θεωρείται επαρκής όταν

το σύνολο των επιπλέον απουσιών δεν υπερβαίνει το τριάντα τοις εκατό (30%) των απουσιών που προβλέπονται από το οικείο αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών με βάση το ωρολόγιο πρόγραμμα και οι επιπλέον από τις προβλεπόμενες απουσίες οφείλονται αποδεδειγμένα στη συμμετοχή τους σε προγράμματα αποκατάστασης και θεραπείας. Η ανάγκη αποκατάστασης και θεραπείας της σωματικής ή ψυχικής υγείας των μαθητών με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες πιστοποιείται με βεβαίωση δημόσιου φορέα, από την οποία προκύπτει με ακρίβεια η ανάγκη της ανωτέρω απουσίας και ο ακριβής χρόνος αυτής.».

γ) Η παράγραφος 10 του άρθρου 8 αντικαθίσταται ως εξής:

«10. Οι σχολικές περιφέρειες των ΣΜΕΑΕ ορίζονται με απόφαση του περιφερειακού διευθυντή εκπαίδευσης, ύστερα από εισήγηση του οικείου διευθυντή εκπαίδευσης της αντίστοιχης βαθμίδας.».

2. Όπου στις διατάξεις του ν. 3699/2008 αναφέρονται τα Κ.Ε.Δ.Δ.Υ., από την παύση της λειτουργίας τους και την έναρξη της λειτουργίας των Κ.Ε.Σ.Υ., σύμφωνα με την παράγραφο 10 του άρθρου 20, νοούνται τα Κ.Ε.Σ.Υ.

Άρθρο 53

Τροποποίηση του άρθρου 2 του ν. 3966/2011

Το άρθρο 2 του ν. 3966/2011 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 2

Σκοπός και αρμοδιότητες

1. Το Ι.Ε.Π. είναι επιτελικός επιστημονικός φορέας που υποστηρίζει το Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων και τους εποπτευόμενους φορείς του στα θέματα που αφορούν την πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση, τη μεταλυκειακή εκπαίδευση, τη μετάβαση από τη δευτεροβάθμια στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών και την αντιμετώπιση της μαθητικής διαρροής και της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου, με στόχο τη διασφάλιση του δικαιώματος όλων των παιδιών στην εκπαίδευση. Για κάθε συναφή πρωτοβουλία ή δράση υπηρεσιών του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων ή εποπτευόμενων φορέων του, απαιτείται συνεργασία με το Ι.Ε.Π.

2. Σκοπός του Ι.Ε.Π. είναι η επιστημονική έρευνα και η μελέτη των θεμάτων που αναφέρονται στην παράγραφο 1, καθώς και η διαρκής επιστημονική και τεχνική υποστήριξη του σχεδιασμού και της εφαρμογής της εκπαιδευτικής πολιτικής στα θέματα αυτά.

3. Για την εκπλήρωση του σκοπού του, το Ι.Ε.Π. ασκεί, ιδίως, τις εξής αρμοδιότητες:

α) Γνωμοδοτεί ύστερα από σχετικό ερώτημα του Υπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων ή εισηγείται αυτεπαγγέλτως προς τον Υπουργό Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων για θέματα σχετικά με:

αα) τη διαμόρφωση, το διαρκή εκσυγχρονισμό και τη βέλτιστη εφαρμογή της εκπαιδευτικής πολιτικής σε όλους τους τύπους των σχολικών μονάδων, καθώς και τον προγραμματισμό και την αποτίμηση του εκπαιδευτικού έργου των σχολικών μονάδων,

ββ) τα προγράμματα σπουδών της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, τα σχολικά βιβλία, καθώς και τα λοιπά διδακτικά μέσα, έντυπα και ψηφιακά,

γγ) την εναρμόνιση της κατάρτισης και της επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών, καθώς και της επιλογής των εκπαιδευτικών μέσω του Ανώτατου Συμβουλίου Επιλογής Προσωπικού (Α.Σ.Ε.Π.), του προγράμματος υποτροφιών του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών (Ι.Κ.Υ.) ως προς τις επιστήμες της εκπαίδευσης (αγωγής) και των εκπαιδευτικών αδειών των εκπαιδευτικών με τους σκοπούς και τους στόχους της εκπαιδευτικής πολιτικής,

δδ) την αξιολόγηση των διοικητικών και εκπαιδευτικών δομών της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, με στόχο τη βελτίωση της ποιότητάς τους,

εε) τη λειτουργία των ελληνικών σχολείων του εξωτερικού,

στστ) την εκπαίδευση των ομογενών, μεταναστών και προσφύγων, καθώς και τη διαπολιτισμική εκπαίδευση,

ζζ) την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας, δευτεροβάθμιας και μεταλυκειακής εκπαίδευσης, όπως είναι ο σχεδιασμός της πολιτικής για την επιμόρφωση και την πιστοποίηση των επιμορφωτικών φορέων, ο συντονισμός και η παρακολούθηση των διαδικασιών υλοποίησης, πιστοποίησης και αποτίμησης της επιμόρφωσης, η σύσταση μητρώων επιμορφωτών με διαμόρφωση των κριτηρίων ένταξης, η εκπόνηση μελετών για θέματα επιμόρφωσης ή η ανάθεση σε τρίτους σχετικών ερευνών, η οργάνωση εκδηλώσεων δημοσιότητας και διάχυσης αποτελεσμάτων των δράσεων επιμόρφωσης, καθώς και η μέριμνα για την ανάπτυξη και τη βιωσιμότητα δράσεων επιμόρφωσης.

β) Διερευνά και εντοπίζει αλληλεπικαλύψεις σε ερευνητικές ή πειραματικές δραστηριότητες διαφορετικών φορέων σε θέματα εκπαίδευσης και γνωμοδοτεί ή εισηγείται για τους τρόπους αποφυγής των αλληλεπικαλύψεων αυτών και τη βέλτιστη αξιοποίηση των πόρων στα θέματα αρμοδιότητας του Ι.Ε.Π.

γ) Μελετά συστηματικά: αα) τα θέματα που συνδέονται με τη σχολική ζωή και γνωμοδοτεί ή εισηγείται για τους τρόπους βελτίωσής της, ββ) τα θέματα και τους παράγοντες που συνδέονται με τη μαθητική διαρροή και την πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου και γνωμοδοτεί ή εισηγείται για τους τρόπους αντιμετώπισής τους,

γγ) τα θέματα της ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης, καθώς και των εκπαιδευτικών αναγκών συγκεκριμένων ομάδων του μαθητικού πληθυσμού και γνωμοδοτεί ή εισηγείται για τους τρόπους ικανοποίησης και αντιμετώπισής τους,

δδ) τους παράγοντες που άμεσα ή έμμεσα επηρεάζουν το χαρακτήρα, τη λειτουργία και την αποτελεσματικότητα των σχολικών μονάδων, όπως τη δομή της εκπαίδευσης, το οργανωτικό διοικητικό σύστημα και τις υλικοτεχνικές υποδομές και γνωμοδοτεί ή εισηγείται για τις βέλτιστες αναγκαίες παρεμβάσεις,

εε) τα θέματα που σχετίζονται με το σχεδιασμό, την υλοποίηση και την ανάπτυξη εκπαιδευτικής πολιτικής για την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών και των σχετικών δράσεων.

δ) Σχεδιάζει και υλοποιεί υποστηρικτικές δράσεις στα θέματα των ανωτέρω αρμοδιοτήτων του, στο πλαίσιο της εφαρμογής νέων εκπαιδευτικών πολιτικών.

ε) Σχεδιάζει την εθνική στρατηγική για την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών και παρακολουθεί την υλοποίησή της στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του.

στ) Εισηγείται σχετικά με τα μέτρα και την πολιτική για τη στήριξη και την αποτίμηση της λειτουργίας των σχολείων.

4. Με προγραμματική συμφωνία μεταξύ του ανωτέρω Υπουργείου και του Ι.Ε.Π. μπορεί να ανατίθεται στο Ι.Ε.Π. η υλοποίηση συγκεκριμένης δράσης και να ρυθμίζεται κάθε άλλο σχετικό θέμα.

5. Για αποφάσεις εποπτευόμενων από το Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων φορέων, που συνδέονται άμεσα με τις αρμοδιότητες του Ι.Ε.Π., απαιτείται συνεργασία με το Ι.Ε.Π.

6. Για την εκπλήρωση του σκοπού του, το Ι.Ε.Π. συνεργάζεται και μπορεί να συνάπτει μνημόνιο συνεργασίας με τις υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, το Εθνικό Συμβούλιο Εκπαίδευσης και Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού (Ε.Σ.Ε.Κ.Α.Α.Δ.), τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Α.Ε.Ι.) και ιδίως τα παιδαγωγικά τμήματά τους, τους ερευνητικούς φορείς, τα γνωμοδοτικά συμβούλια της εκπαίδευσης, τις δευτεροβάθμιες συνδικαλιστικές οργανώσεις των εκπαιδευτικών, τα ιδρύματα και τους οργανισμούς μελετών και ερευνών της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, καθώς και τους λοιπούς φορείς του δημόσιου ή ιδιωτικού τομέα με συναφή αποστολή ή τα μέλη των ανωτέρω φορέων.».

2.3 Βιβλιογραφική ανασκόπηση

Είναι αναγκαίο να γίνει μια ανασκόπηση βιβλιογραφίας προκειμένου να καταγραφούν έρευνες που έχουν διενεργηθεί στο παρελθόν και που είναι σχετικές με το θέμα που μελετάται. Επίσης είναι χρήσιμο να αναδειχτούν τα αποτελέσματά τους ώστε να υπάρξει μια σύγκριση με τα αποτελέσματα της παρούσας έρευνας.

Η Παντελιάδου (2000) εκπόνησε μία μεγάλη έρευνα για τις επιμορφωτικές ανάγκες των εκπαιδευτικών σε θέματα σχετικά με την εκπαίδευση ατόμων με ειδικές ανάγκες μέσα στα πλαίσια του Επιχειρησιακού Προγράμματος Εκπαίδευσης και Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης του Β΄ Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης 1997-2000 και την εποπτεία της οποίας είχε αναλάβει το Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας (ΚΕΕ). Το δείγμα της έρευνας αποτελούνταν από 2.428 εκπαιδευτικούς, οι οποίοι δίδασκαν στην πρωτοβάθμια και στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση και που φοιτούσαν στα διδασκαλεία της Δημοτικής Εκπαίδευσης. Τα δεδομένα της έρευνας συλλέχθηκαν με τη χρήση ερωτηματολογίων κλειστών ερωτήσεων και συνεντεύξεων.

Τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν ότι οι εκπαιδευτικοί επιθυμούν μια επιμόρφωση στην ειδική αγωγή που θα τους δώσει την ευκαιρία να εξοικειωθούν με όλες τις κατηγορίες της. Επίσης, αναγνωρίζουν την ανάγκη διάρκειας της επιμόρφωσης τουλάχιστον 100 ωρών, με αυτούς της δευτεροβάθμιας να προτιμούν προγράμματα μεγαλύτερης ακόμη διάρκειας. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην αναγκαιότητα κατανομής σημαντικού μέρους (70%) αυτών των ωρών σε πρακτική άσκηση. Επίσης οι εκπαιδευτικοί προτιμούν διδάσκοντες με σημαντική ερευνητική, θεωρητική και διδακτική εμπειρία, επισημαίνοντας όμως ιδιαίτερα τη σημασία της διδακτικής εμπειρίας. Τέλος, οι απόψεις για τον υποχρεωτικό χαρακτήρα της συμμετοχής των εκπαιδευτικών στα επιμορφωτικά προγράμματα ειδικής αγωγής βρίσκονται σε συμφωνία στην περίπτωση των εκπαιδευτικών που εργάζονται για πρώτη φορά στην ειδική αγωγή χωρίς μεταπτυχιακές σπουδές ή διδακτική εμπειρία.

Οι Παντελιάδου και Νικολαραϊζή (2001) εκπόνησαν μία έρευνα με στόχο τη διερεύνηση των επιμορφωτικών αναγκών των εκπαιδευτικών προκειμένου να αξιοποιηθούν τα δεδομένα στο σχεδιασμό ενός μελλοντικού επιμορφωτικού προγράμματος στην ειδική αγωγή. Πρόκειται για μία ποιοτική έρευνα και το μέσο συλλογής του ερευνητικού υλικού ήταν η συνέντευξη με ανοιχτού τύπου ερωτήσεις. Το δείγμα της έρευνας αποτελούνταν από 22 εκπαιδευτικούς που συμμετείχαν στο πρόγραμμα μετεκπαίδευσης στα Τμήματα Γενικής και Ειδικής Αγωγής στο Διδασκαλείο του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν ότι οι συμμετέχοντες θεωρούν πως η επιμόρφωση στην ειδική αγωγή είναι απαραίτητη και θα πρέπει να είναι διαρκής. Πιο συγκεκριμένα η επιμόρφωση είναι αναγκαίο να είναι δια βίου και να περιλαμβάνει πρακτική άσκηση. Τέλος, οι συμμετέχοντες στην έρευνα προτιμούν διδάσκοντες με θεωρητική και πρακτική εμπειρία.

Οι Σκουλίδης, Πανισίδου, Παπασταμάτης και Βαλκάνος (2015) εκπόνησαν μία έρευνα για τη διερεύνηση των επιμορφωτικών αναγκών των εκπαιδευτικών ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης που εργάζονται στα Εργαστήρια Ειδικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης του νομού Αττικής. Σκοπός της έρευνας ήταν να διατυπωθεί μία ολοκληρωμένη πρόταση ενός επιμορφωτικού προγράμματος που βασίζεται στις καταγεγραμμένες ανάγκες και προτάσεις των ίδιων των εκπαιδευτικών. Η συλλογή των δεδομένων πραγματοποιήθηκε με ένα ερωτηματολόγιο «κλειστού τύπου» και ο αριθμός του δείγματος ανήλθε στους 101 συμμετέχοντες. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας αναδείχτηκε ότι το 92,1% των συμμετεχόντων θεωρεί την οργάνωση επιμορφωτικών προγραμμάτων πολύ και πάρα πολύ σημαντική. Το 76,2% θεωρούν ότι η ενδοσχολική επιμόρφωση είναι η πιο αποτελεσματική μορφή επιμόρφωσης στην Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση (ΕΑΕ). Το 76,2% πιστεύει ότι καταλληλότεροι φορείς για την υλοποίηση επιμορφωτικών προγραμμάτων ΕΑΕ είναι τα ΑΕΙ/ΤΕΙ και το 63,4% η ίδια η σχολική μονάδα. Ακόμη σχετικά με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά που θα πρέπει να έχουν οι επιμορφωτές που καλούνται να διδάξουν σε επιμορφωτικά προγράμματα ΕΑΕ, σημαντικότερο κρίθηκε η πολυετής διδακτική εμπειρία στο χώρο της ΕΑΕ (83,17%) και ακολουθεί με μεγάλη διαφορά η κατοχή μεταπτυχιακού ή/και διδακτορικού τίτλου σπουδών στην ειδική αγωγή (35,64%). Καταλληλότερες διδακτικές μεθόδους για την επιμόρφωσή τους στην ΕΑΕ οι εκπαιδευτικοί θεωρούν τις βιωματικές προσεγγίσεις (89,1%), την πρακτική άσκηση στον εργασιακό χώρο (86,3%) και τη μελέτη περίπτωσης/επεξεργασία προβλήματος (78,3%), έναντι 24,7% υπέρ της εισήγησης. Το 50,5% των συμμετεχόντων δήλωσε ότι θεωρούν καταλληλότερη την επιμόρφωση σε θέματα ΕΑΕ σε όλη τη διάρκεια της θητείας τους. Επίσης προέκυψε ότι οι γυναίκες και οι ερωτηθέντες με μεταπτυχιακό στην ειδική αγωγή κρίνουν ως πιο αναγκαίο επιμορφωτικό πεδίο τη διαχείριση προβλημάτων σχολικής τάξης. Τέλος, οι κάτοχοι μεταπτυχιακού τίτλου στην ειδική αγωγή υποδεικνύουν ως πιο κατάλληλη μέθοδο επιμόρφωσης τις βιωματικές εκπαιδευτικές ασκήσεις.

Οι Λαϊνά και Παπαδοπούλου (2016) εκπόνησαν μία έρευνα για τη διερεύνηση των αντιλήψεων των εκπαιδευτικών Γυμνασίων σε σχέση με την επιμόρφωση στην Ειδική Αγωγή. Πρόκειται για μία ποιοτική έρευνα που διεξάγεται με την προσωπική συνέντευξη με τη χρήση πρωτοκόλλου και το δείγμα της αποτελείται από έξι καθηγητές και καθηγήτριες Γυμνασίου, τρεις γυναίκες και τρεις άντρες. Τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν ότι η αναγκαιότητα της συνεχούς επιμόρφωσης στην εκπαιδευτική κοινότητα είναι ιδιαίτερος

αυξημένη τα τελευταία χρόνια και αυτό οφείλεται στις συνεχείς εξελίξεις σε όλους τους τομείς της γνώσης και της πληροφορίας, αλλά και στις αυξανόμενες απαιτήσεις του εκπαιδευτικού περιβάλλοντος. Ως εκ τούτου η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών δεν περιορίζεται στην αρχική αλλά στη συνεχή, συμπληρωματική και ενδοϋπηρεσιακή, η οποία παρακολουθεί τις ανακατατάξεις και τις μεταβαλλόμενες ανάγκες του μαθητικού πληθυσμού. Η διερεύνηση των επιμορφωτικών αναγκών και η αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της οφείλει να λαμβάνει υπόψη της τις αντιλήψεις των εκπαιδευτικών ως επιμορφούμενων, έτσι ώστε ο σχεδιασμός και η υλοποίηση επιμορφωτικών προγραμμάτων να βασίζεται στις πραγματικές επιμορφωτικές ανάγκες.

Ο Μπικάκης (2016) εκπόνησε μία έρευνα για τη διερεύνηση των λόγων που οι καθηγητές Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης επιμορφώνονται στην ειδική αγωγή κατά τη διάρκεια της σταδιοδρομίας τους. Το δείγμα της έρευνας ήταν 97 εκπαιδευτικοί που εργάζονταν στην περιφέρεια Αττικής και το μέσο συλλογής του ερευνητικού υλικού ήταν ένα ερωτηματολόγιο. Τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν ότι την επιμόρφωση στην ειδική αγωγή την επιζητούν κυρίως όσοι εκπαιδευτικοί είναι ηλικιακά έως 35 χρόνων, ενώ στις πιο μεγάλες ηλικίες δεν επιζητείται η επιμόρφωση σε αυτόν τον τομέα. Όσον αφορά τα ίδια τα προγράμματα επιμόρφωσης, πρώτιστα ενδιαφέρει τους συμμετέχοντες η αναγνώριση του πτυχίου που παρέχουν, έπειτα ακολουθεί το κόστος του προγράμματος επιμόρφωσης και τελευταίο έρχεται το χρονικό πλαίσιο στο οποίο διαρθρώνεται ένα πρόγραμμα επιμόρφωσης. Σε αυτά τα πλαίσια οποιοσδήποτε φορέας (ιδιωτικός ή δημόσιος) μπορεί να παρέχει τα προηγούμενα δεδομένα είναι ευπρόσδεκτος από τους εκπαιδευτικούς. Τέλος, επιλέγονται κυρίως ετήσια προγράμματα επιμόρφωσης τα οποία έχουν σαν απαίτηση επιτυχούς ολοκλήρωσής τους την απλή παρακολούθηση μαθημάτων ή τη συγγραφή ενδιάμεσων εργασιών. Αποφεύγονται δηλαδή προγράμματα με μεγαλύτερες απαιτήσεις.

3^ο Κεφάλαιο

Μεθοδολογία Έρευνας

3.1. Σκοπός της έρευνας

Στην παρούσα εργασία γίνεται προσπάθεια να καταγραφούν οι αντιλήψεις των εκπαιδευτικών ειδικής αγωγής Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης για το ρόλο της επιμόρφωσης στην εκπαιδευτική πράξη. Οι αντιλήψεις αυτές συσχετίζονται με παράγοντες όπως: το φύλο, την ηλικία, τα έτη υπηρεσίας σε Σχολικές Μονάδες Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης (ΣΜΕΑΕ), τα αυξημένα ακαδημαϊκά προσόντα στην ειδική αγωγή και την παρακολούθηση σεμιναρίων ειδικής αγωγής τουλάχιστον 400 ωρών. Τα συμπεράσματα προκύπτουν ύστερα από επιβεβαίωση ή απόρριψη των ερευνητικών υποθέσεων, καθώς και από την ανάλυση και την επεξεργασία των ερευνητικών δεδομένων.

3.2 Ερευνητικά Ερωτήματα

Τα ερευνητικά ερωτήματα που ετέθησαν είναι τα εξής:

1. Επηρεάζονται οι αντιλήψεις των εκπαιδευτικών για την επιμόρφωση στην ειδική αγωγή και την εμπειρία από τα αυξημένα ακαδημαϊκά τους προσόντα στην ειδική αγωγή;
2. Επηρεάζονται οι αντιλήψεις των εκπαιδευτικών για τους επιμορφωτές των προγραμμάτων ειδικής αγωγής από την παρακολούθηση σεμιναρίου επιμόρφωσης στην ειδική αγωγή τουλάχιστον 400 ωρών;
3. Επηρεάζονται οι αντιλήψεις των εκπαιδευτικών για το σκοπό της επιμόρφωσης στην ειδική αγωγή από το φύλο τους;
4. Επηρεάζονται οι αντιλήψεις των εκπαιδευτικών για το σκοπό της επιμόρφωσης στην ειδική αγωγή από τα έτη υπηρεσίας τους σε ΣΜΕΑΕ;
5. Επηρεάζονται οι αντιλήψεις των εκπαιδευτικών για το περιεχόμενο της επιμόρφωσης στην ειδική αγωγή από τα έτη υπηρεσίας τους σε ΣΜΕΑΕ;
6. Επηρεάζονται οι αντιλήψεις των εκπαιδευτικών για τα πρακτικά ζητήματα διεξαγωγής της επιμόρφωσης στην ειδική αγωγή από την ηλικία τους;

3.3 Ερευνητικές Υποθέσεις

Με βάση τα ερευνητικά ερωτήματα προκύπτουν οι παρακάτω ερευνητικές υποθέσεις:

1. Υπάρχει σημαντική συσχέτιση μεταξύ των εκπαιδευτικών με αυξημένα ακαδημαϊκά προσόντα στην ειδική αγωγή και των αντιλήψεων για την επιμόρφωση στην ειδική αγωγή και την εμπειρία;
2. Υπάρχει σημαντική συσχέτιση μεταξύ των εκπαιδευτικών που έχουν παρακολουθήσει σεμινάριο επιμόρφωσης στην ειδική αγωγή τουλάχιστον 400 ωρών και των αντιλήψεων για τους επιμορφωτές των προγραμμάτων ειδικής αγωγής;
3. Υπάρχει σημαντική συσχέτιση μεταξύ του φύλου των εκπαιδευτικών και των αντιλήψεων για το σκοπό της επιμόρφωσης στην ειδική αγωγή;
4. Υπάρχει σημαντική συσχέτιση μεταξύ των ετών υπηρεσίας σε ΣΜΕΑΕ των εκπαιδευτικών και των αντιλήψεων για το σκοπό της επιμόρφωσης στην ειδική αγωγή;
5. Υπάρχει σημαντική συσχέτιση μεταξύ των ετών υπηρεσίας σε ΣΜΕΑΕ των εκπαιδευτικών και των αντιλήψεων για το περιεχόμενο της επιμόρφωσης στην ειδική αγωγή;

6. Υπάρχει σημαντική συσχέτιση μεταξύ της ηλικίας των εκπαιδευτικών και των αντιλήψεων για τα πρακτικά ζητήματα διεξαγωγής της επιμόρφωσης στην ειδική αγωγή;

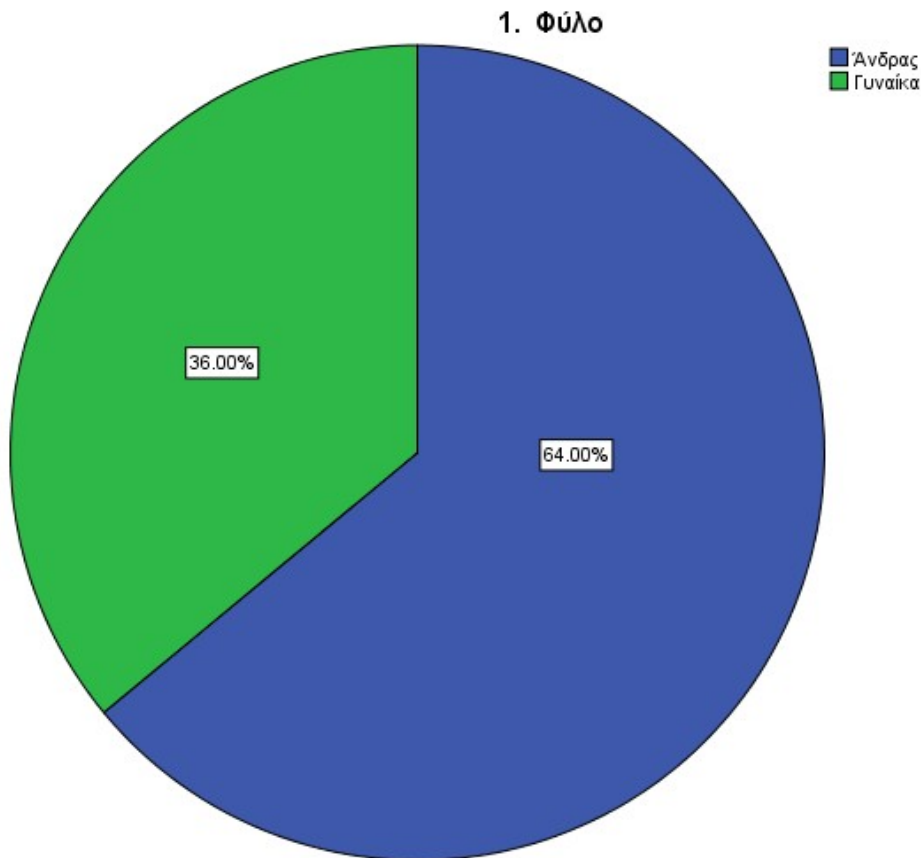
3.4 Δείγμα της έρευνας

Το δείγμα της έρευνας αποτελείται από 100 εκπαιδευτικούς (64 άνδρες και 36 γυναίκες) ειδικής αγωγής Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης που διδάσκουν σε Σχολικές Μονάδες Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης (ΣΜΕΑΕ), καθώς και σε Τμήματα Ένταξης και στην Παράλληλη Στήριξη μαθητών σε Γενικά σχολεία διαφόρων νομών, καθώς το ερωτηματολόγιο διανεμήθηκε ηλεκτρονικά.

Πίνακας 1: Κατανομή φύλου των εκπαιδευτικών του δείγματος (N=100)

		1. Φύλο			CumulativePercent
		Frequency	Percent	ValidPercent	t
Valid	Άνδρας	64	64.0	64.0	64.0
	Γυναίκα	36	36.0	36.0	100.0
	Total	100	100.0	100.0	

Σχήμα 1: Κατανομή φύλου των εκπαιδευτικών του δείγματος (N=100)

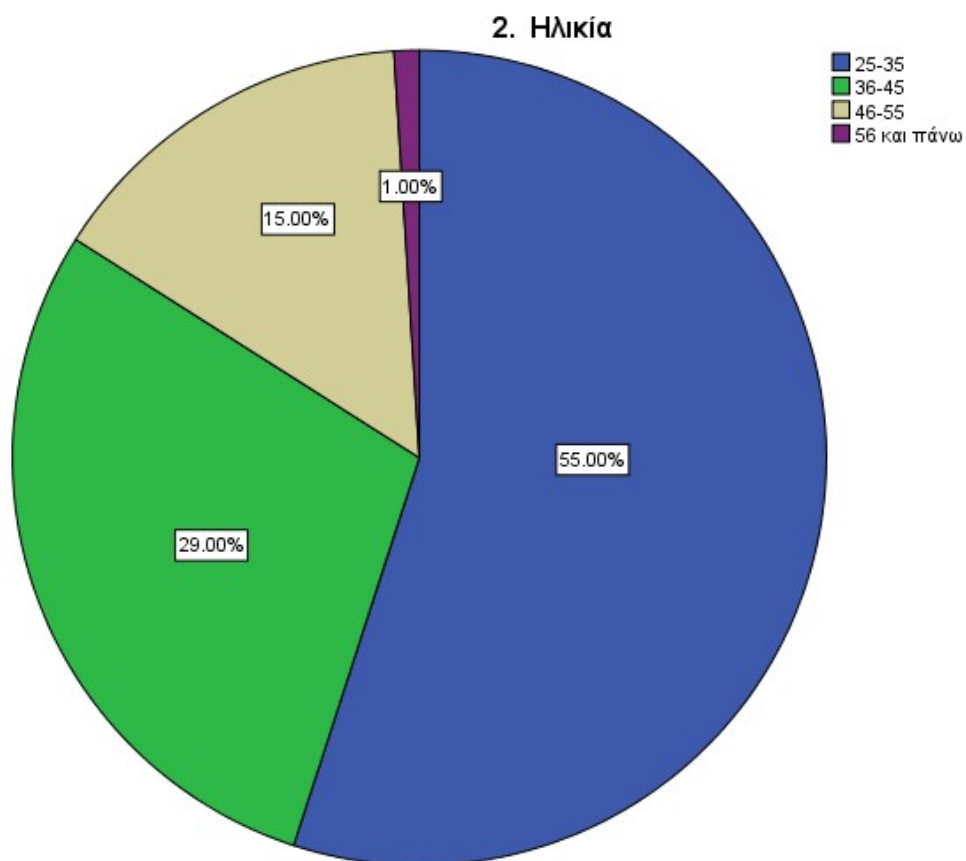
Τα άτομα βρίσκονται σε ένα ευρύ ηλικιακό φάσμα προκειμένου να έχουμε μια καλή εικόνα της επίδρασης της ηλικίας. Από τα αποτελέσματα που παρατίθενται προκύπτει ότι στην κατηγορία 56 και πάνω υπάρχει μόνο ένα άτομο που θα ενσωματωθεί στην προηγούμενη κατηγορία.

Πίνακας 2.1: Κατανομή ηλικίας των εκπαιδευτικών του δείγματος (N=100)

2.1 Ηλικία

	Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid 25-35	55	55.0	55.0	55.0
36-45	29	29.0	29.0	84.0
46-55	15	15.0	15.0	99.0
56 και πάνω	1	1.0	1.0	100.0
Total	100	100.0	100.0	

Σχήμα 2.1: Κατανομή ηλικίας των εκπαιδευτικών του δείγματος (N=100)

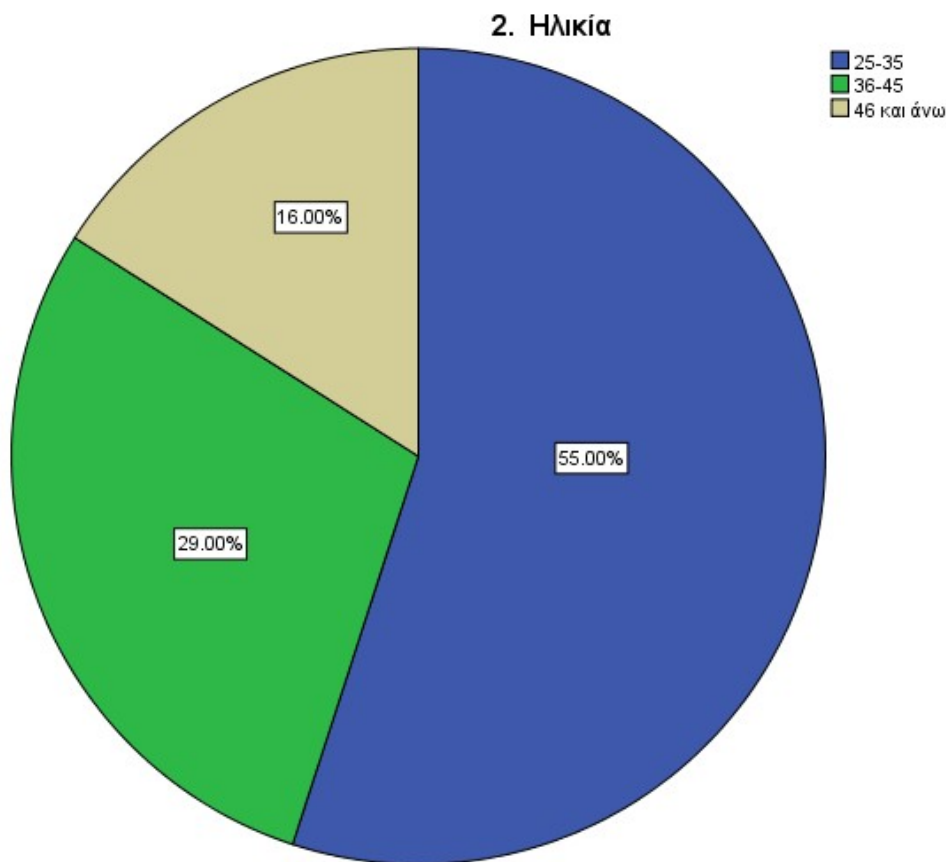

Πίνακας 2.2: Κατανομή ηλικίας των εκπαιδευτικών του δείγματος (N=100)

2.2 Ηλικία

	Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid 25-35	55	55.0	55.0	55.0
36-45	29	29.0	29.0	84.0
46 και άνω	16	16.0	16.0	100.0
Total	100	100.0	100.0	

Σχήμα 2.2: Κατανομή ηλικίας των εκπαιδευτικών του δείγματος (N=100)

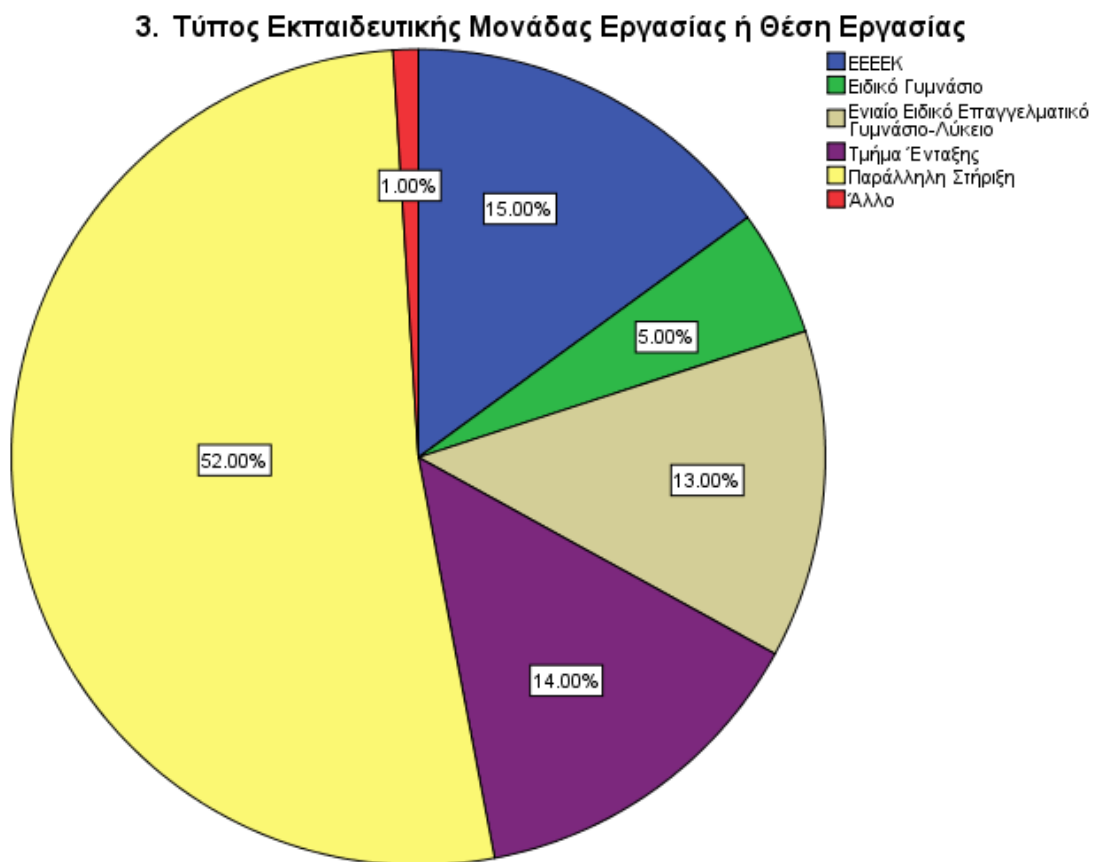
Οι κατανομές των συμμετεχόντων ως προς τον τύπο εκπαιδευτικής μονάδας εργασίας ή τη θέση εργασίας, την εργασιακή κατάσταση, τα έτη υπηρεσίας, τα έτη υπηρεσίας στις ΣΜΕΑΕ, την ύπαρξη ή όχι αυξημένων ακαδημαϊκών προσόντων στην Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση (ΕΑΕ) ή στη Σχολική Ψυχολογία, την επιμόρφωση με σεμινάριο 400 ωρών στην ΕΑΕ και τον χρόνο τέλεσης του σεμιναρίου επιμόρφωσης 400 ωρών στην ΕΑΕ φαίνονται στους πίνακες και στα σχήματα που ακολουθούν.

Πίνακας 3: Κατανομή Τύπου Εκπαιδευτικής Μονάδας Εργασίας ή Θέση Εργασίας των εκπαιδευτικών του δείγματος (N=100)

3. Τύπος Εκπαιδευτικής Μονάδας Εργασίας ή Θέση Εργασίας

	Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid ΕΕΕΕΚ	15	15.0	15.0	15.0
Ειδικό Γυμνάσιο	5	5.0	5.0	20.0
Ενιαίο Ειδικό Επαγγελματικό Γυμνάσιο-Λύκειο	13	13.0	13.0	33.0
Τμήμα Ένταξης	14	14.0	14.0	47.0
Παράλληλη Στήριξη	52	52.0	52.0	99.0
Άλλο	1	1.0	1.0	100.0
Total	100	100.0	100.0	

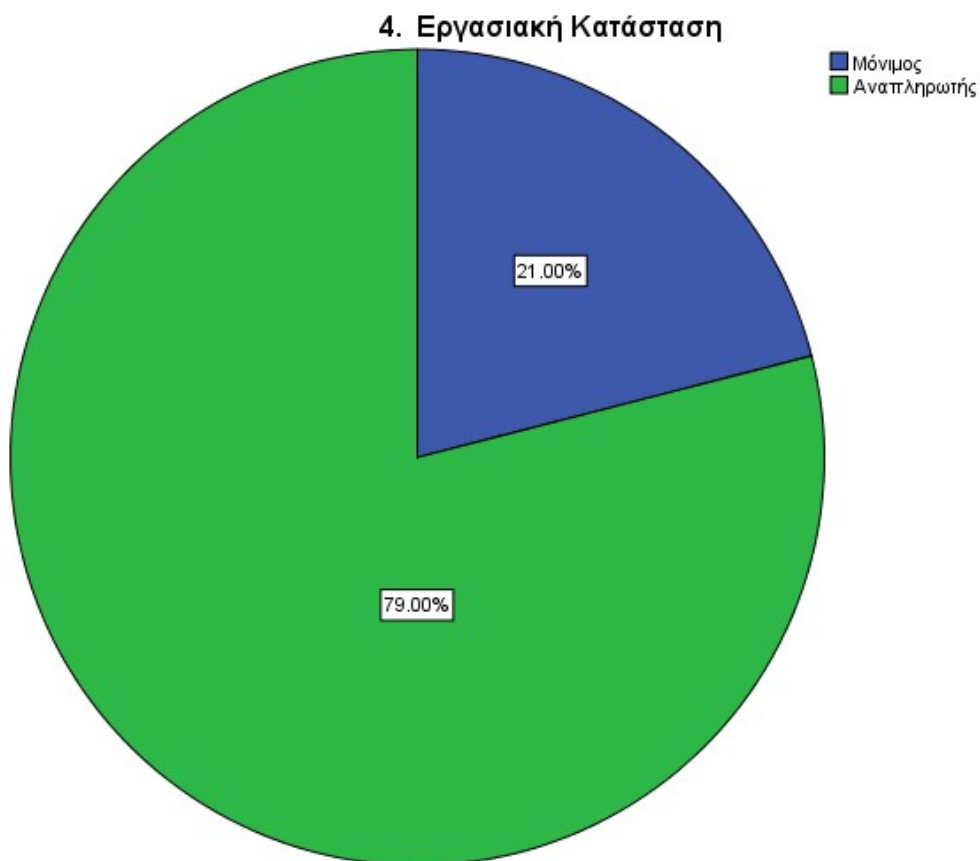
Σχήμα 3: Κατανομή Τύπου Εκπαιδευτικής Μονάδας Εργασίας ή Θέση Εργασίας των εκπαιδευτικών του δείγματος (N=100)

Πίνακας 4: Κατανομή Εργασιακής Κατάστασης των εκπαιδευτικών του δείγματος (N=100)

		4. Εργασιακή Κατάσταση			CumulativePercent
		Frequency	Percent	ValidPercent	t
Valid	Μόνιμος	21	21.0	21.0	21.0
	Αναπληρωτής	79	79.0	79.0	100.0
Total		100	100.0	100.0	

Σχήμα 4: Κατανομή Εργασιακής Κατάστασης των εκπαιδευτικών του δείγματος (N=100)

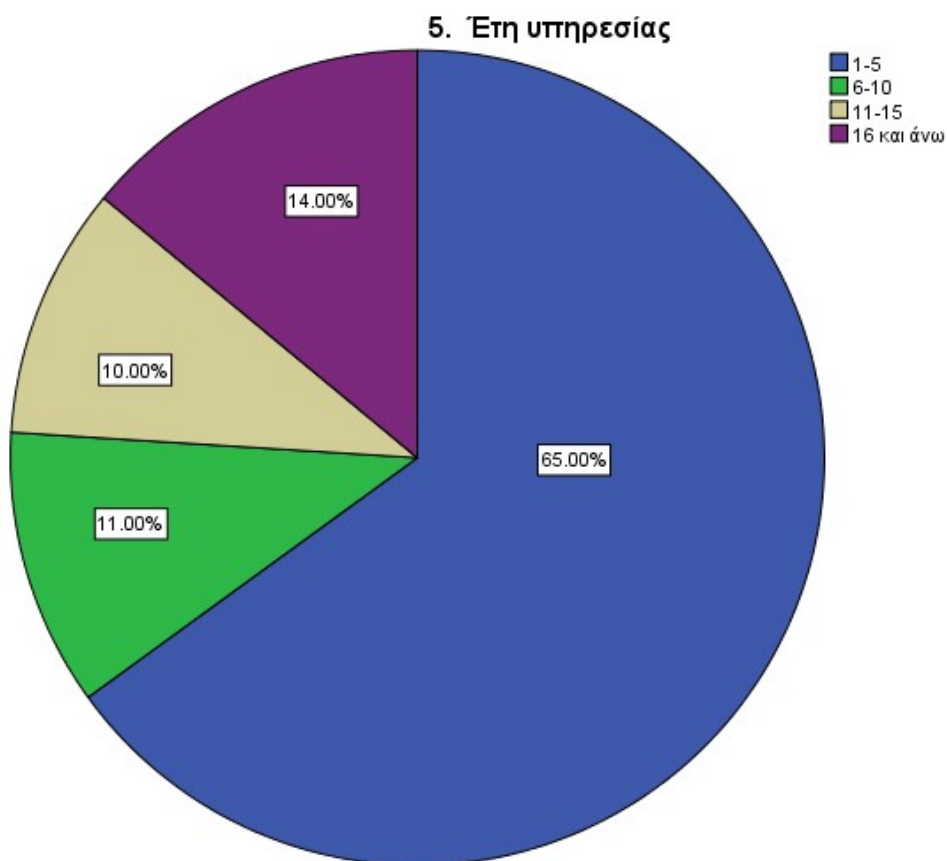

Πίνακας 5: Κατανομή ετών υπηρεσίας των εκπαιδευτικών του δείγματος (N=100)

5. Έτη υπηρεσίας

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent t
Valid	1-5	65	65.0	65.0	65.0
	6-10	11	11.0	11.0	76.0
	11-15	10	10.0	10.0	86.0
	16 και άνω	14	14.0	14.0	100.0
Total	100	100.0	100.0		

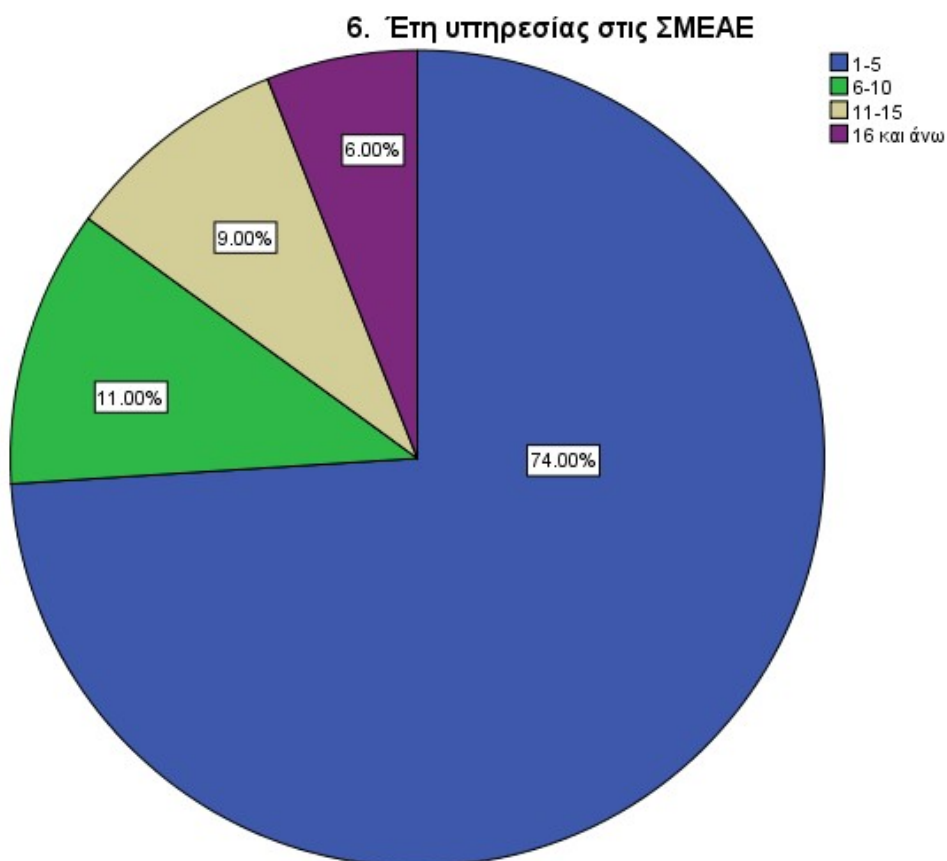
Σχήμα 5: Κατανομή ετών υπηρεσίας των εκπαιδευτικών του δείγματος (N=100)

Πίνακας 6: Κατανομή ετών υπηρεσίας στις ΣΜΕΑΕ των εκπαιδευτικών του δείγματος (N=100)

		6. Έτη υπηρεσίας στις ΣΜΕΑΕ			CumulativePercent
		Frequency	Percent	ValidPercent	t
Valid	1-5	74	74.0	74.0	74.0
	6-10	11	11.0	11.0	85.0
	11-15	9	9.0	9.0	94.0
	16 και άνω	6	6.0	6.0	100.0
	Total	100	100.0	100.0	

Σχήμα 6: Κατανομή ετών υπηρεσίας στις ΣΜΕΑΕ των εκπαιδευτικών του δείγματος (N=100)

Πίνακας 7: Κατανομή αυξημένων ακαδημαϊκών προσόντων των εκπαιδευτικών του δείγματος (N=100)

7. Αυξημένα ακαδημαϊκά προσόντα

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Ναι	64	64.0	64.0	64.0
	Όχι	36	36.0	36.0	100.0
	Total	100	100.0	100.0	

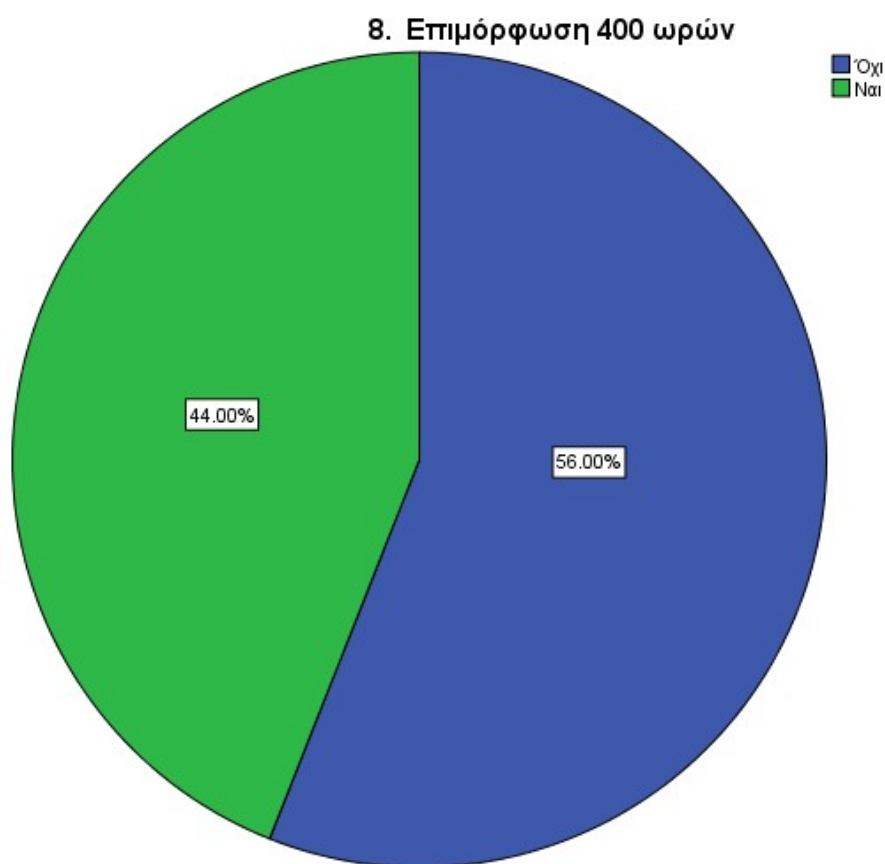
Σχήμα 7: Κατανομή αυξημένων ακαδημαϊκών προσόντων των εκπαιδευτικών του δείγματος (N=100)

Πίνακας 8: Κατανομή επιμόρφωσης 400 ωρών των εκπαιδευτικών του δείγματος (N=100)

8. Επιμόρφωση 400 ωρών					
		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent t
Valid	Όχι	56	56.0	56.0	56.0
	Ναι	44	44.0	44.0	100.0
	Total	100	100.0	100.0	

Σχήμα 8: Κατανομή επιμόρφωσης 400 ωρών των εκπαιδευτικών του δείγματος (N=100)

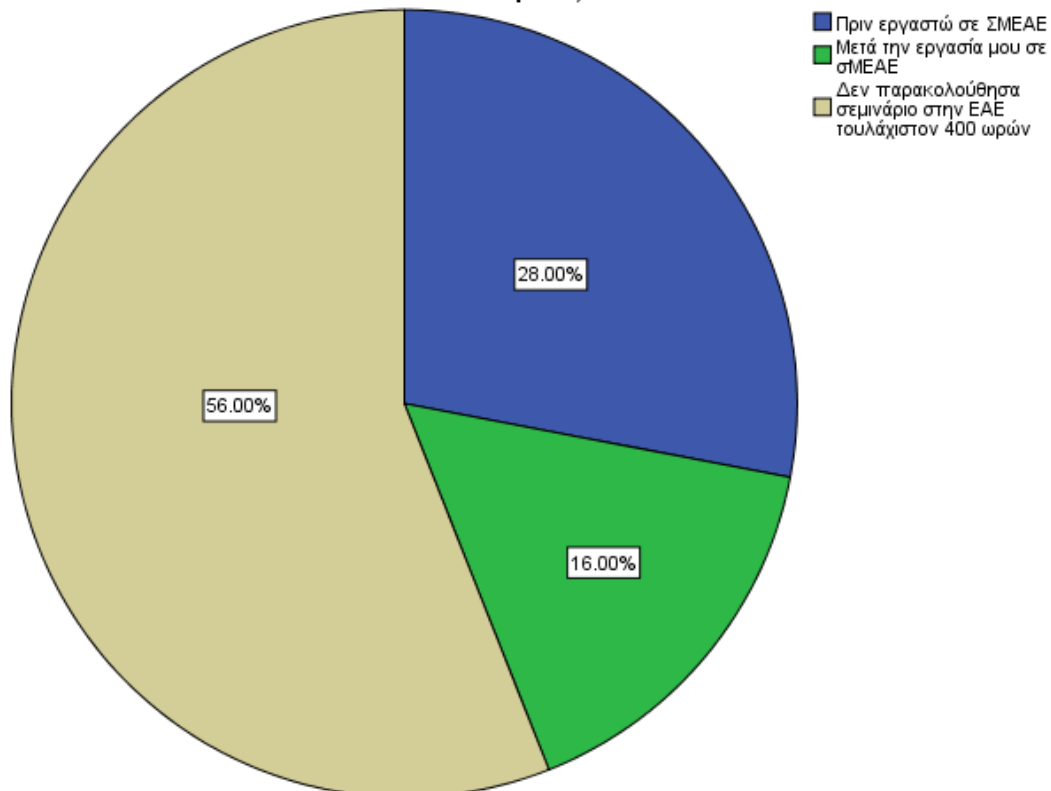
Πίνακας 9: Κατανομή παρακολούθησης σεμιναρίου επιμόρφωσης στην ΕΑΕ τουλάχιστον 400 ωρών των εκπαιδευτικών του δείγματος (N=100)

9. Πότε παρακολουθήσατε σεμινάριο επιμόρφωσης στην ΕΑΕ τουλάχιστον 400 ωρών;

	Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid Πριν εργαστώ σε ΣΜΕΑΕ	28	28.0	28.0	28.0
Μετά την εργασία μου σε σΜΕΑΕ	16	16.0	16.0	44.0
Δεν παρακολούθησα σεμινάριο στην ΕΑΕ τουλάχιστον 400 ωρών	56	56.0	56.0	100.0
Total	100	100.0	100.0	

Σχήμα 9: Κατανομή παρακολούθησης σεμιναρίου επιμόρφωσης στην ΕΑΕ τουλάχιστον 400 ωρών των εκπαιδευτικών του δείγματος (N=100)

9. Πότε παρακολουθήσατε σεμινάριο επιμόρφωσης στην ΕΑΕ τουλάχιστον 400 ωρών;

3.5 Μέσο συλλογής δεδομένων – Περιγραφή ερωτηματολογίου

Το μέσο που χρησιμοποιήθηκε στην έρευνα αυτή για τη συλλογή του ερευνητικού υλικού είναι το ερωτηματολόγιο. Το ερωτηματολόγιο είναι βασικό μέσο συλλογής ερευνητικών δεδομένων και χρησιμοποιείται ευρύτατα στις επιστήμες της αγωγής αλλά και σε άλλες επιστήμες (Αθανασίου, 2000). Πρόκειται για ένα ανώνυμο, ηλεκτρονικό ερωτηματολόγιο με “κλειστού” τύπου ερωτήσεις που σκοπό έχει τη διερεύνηση των αντιλήψεων των εκπαιδευτικών ειδικής αγωγής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης για το ρόλο της επιμόρφωσης στην εκπαιδευτική πράξη. Το ερωτηματολόγιο συντάχθηκε από τη γράφουσα ύστερα από ανασκόπηση της σχετικής βιβλιογραφίας (Αθανασίου, 2000· Cohen & Manion, 1994· Παρασκευόπουλος, 1993· Φίλιας, 2003).

Το ερωτηματολόγιο περιλαμβάνει 30 ερωτήσεις. Στην αρχή υπάρχει μια εισαγωγή που σκοπό έχει την πληροφόρηση του εκπαιδευτικού σχετικά με την έρευνα που πρόκειται να πάρει μέρος και στη συνέχεια ακολουθούν οι ερωτήσεις του ερωτηματολογίου, οι οποίες διαρθρώνονται σε έξι μέρη. Το πρώτο μέρος περιλαμβάνει τις ερωτήσεις 1 – 9 που αναφέρονται στα δημογραφικά στοιχεία των συμμετεχόντων, όπως το φύλο, την ηλικία, τον τύπο εκπαιδευτικής μονάδας εργασίας ή τη θέση εργασίας, την εργασιακή κατάσταση, τα έτη υπηρεσίας, τα έτη υπηρεσίας στις ΣΜΕΑΕ, τις επιπλέον σπουδές, την επιμόρφωση και το χρόνο της επιμόρφωσης, τα οποία είναι χρήσιμα στους συσχετισμούς της στατιστικής ανάλυσης. Το δεύτερο μέρος περιλαμβάνει τις ερωτήσεις 10 – 12 που διερευνούν τις αντιλήψεις των εκπαιδευτικών για την επιμόρφωση στην ειδική αγωγή και την εμπειρία. Το τρίτο μέρος περιλαμβάνει τις ερωτήσεις 13 – 19 που διερευνούν τις αντιλήψεις των εκπαιδευτικών για τους επιμορφωτές των προγραμμάτων ειδικής αγωγής. Το τέταρτο μέρος περιλαμβάνει τις ερωτήσεις 20 – 22 που διερευνούν τις αντιλήψεις των εκπαιδευτικών για το περιεχόμενο της επιμόρφωσης στην ειδική αγωγή. Το πέμπτο μέρος περιλαμβάνει τις ερωτήσεις 23 – 26 που διερευνούν τις αντιλήψεις των εκπαιδευτικών για το περιεχόμενο της επιμόρφωσης στην ειδική αγωγή. Το έκτο μέρος περιλαμβάνει τις ερωτήσεις 27 – 30 που διερευνούν τις αντιλήψεις των εκπαιδευτικών για τα πρακτικά ζητήματα διεξαγωγής της επιμόρφωσης στην ειδική αγωγή.

Οι ερωτήσεις του ερωτηματολογίου έχουν τη μορφή των ερωτήσεων της κλίμακας Likert. Οι εκπαιδευτικοί που συμμετέχουν στην έρευνα καλούνται να δηλώσουν τη στάση

τους ή να εκφράσουν την αντίληψή τους σχετικά με τις ερωτήσεις επιλέγοντας μια απάντηση ανάμεσα στην πεντάβαθμη κλίμακα που περιλαμβάνει τις απαντήσεις “καθόλου”, “λίγο”, “αρκετά”, “πολύ”, “πάρα πολύ”. Με άλλα λόγια προτείνονται απαντήσεις με κάποια διαβάθμιση, από τις οποίες ο εκπαιδευτικός πρέπει να διαλέξει μόνο μία. Το πρώτο και το έκτο μέρος του ερωτηματολογίου διαφοροποιούνται από αυτή την κλίμακα λόγω της διαφορετικής φύσης των ερωτήσεων, αλλά και πάλι καλούνται οι εκπαιδευτικοί να επιλέξουν απαντήσεις “κλειστού” τύπου που αρμόζουν στις ερωτήσεις.

Το ερωτηματολόγιο κατασκευάστηκε μέσω της φόρμας Google και διανεμήθηκε μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Η συλλογή του ερευνητικού υλικού διήρκεσε γύρω στις δύο εβδομάδες. Πιο συγκεκριμένα οι απαντήσεις των ερωτηματολογίων άρχισαν να αποστέλλονται στις 20 Νοεμβρίου 2019 και ολοκληρώθηκαν στις 2 Δεκεμβρίου 2019. Η ανταπόκριση των εκπαιδευτικών στην έρευνα ήταν άμεση. Το ερωτηματολόγιο βρίσκεται στο Παράρτημα.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Η επεξεργασία των δεδομένων της έρευνας έγινε ύστερα από ανασκόπηση της σχετικής βιβλιογραφίας (Καρακώστας, 1993· Λουκάς, 1998) με τη βοήθεια του ηλεκτρονικού υπολογιστή και χρησιμοποιήθηκε το στατιστικό πακέτο SPSS 21.0. Ακολουθεί ο έλεγχος των ερευνητικών υποθέσεων προκειμένου να εξαχθεί η επιβεβαίωση ή η διάψευσή τους.

Ερευνητική Υπόθεση 1: Υπάρχει σημαντική συσχέτιση μεταξύ των εκπαιδευτικών με αυξημένα ακαδημαϊκά προσόντα στην ειδική αγωγή και των αντιλήψεων για την επιμόρφωση στην ειδική αγωγή και την εμπειρία;

Για να αποτυπωθούν οι αντιλήψεις των εκπαιδευτικών για την επιμόρφωση στην ειδική αγωγή και την εμπειρία κλήθηκαν να απαντήσουν στις ερωτήσεις 10,11,12 .

Δηλαδή κλήθηκαν να απαντήσουν σε 3 ερωτήσεις -δηλώσεις μετρημένες σε μία 5-βάθμια κλίμακα (καθόλου =0, 4=πάρα πολύ).

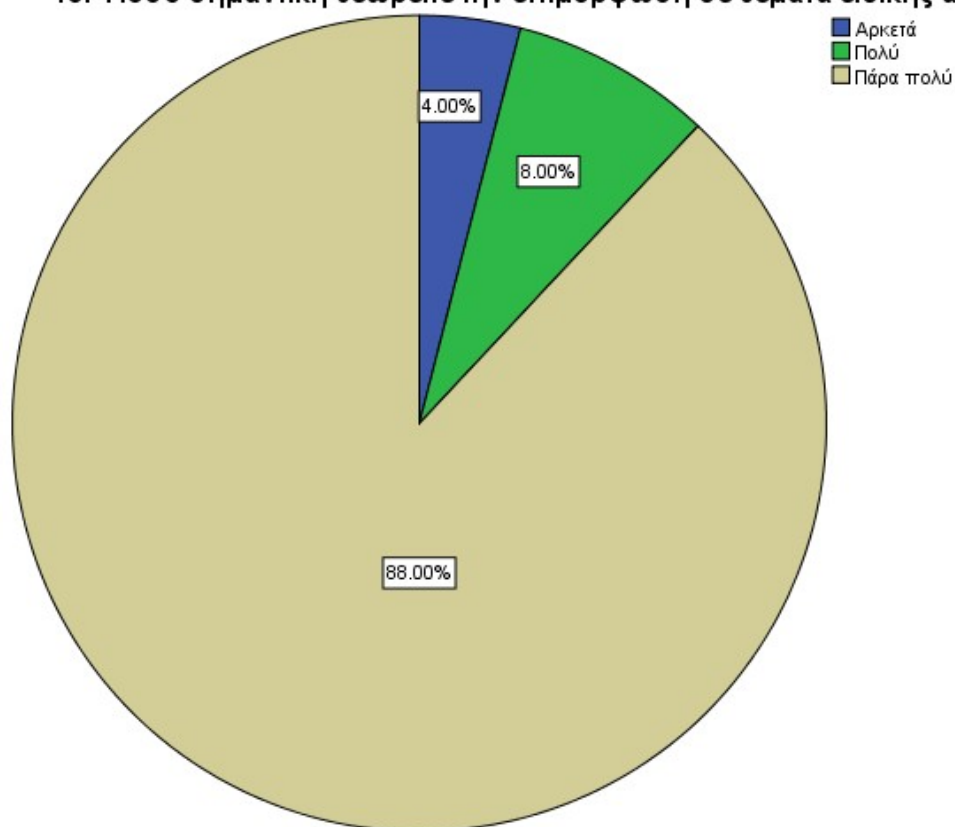
Πίνακας 10: Συχνότητες και ποσοστά απαντήσεων στην ερώτηση 10

10. Πόσο σημαντική θεωρείτε την επιμόρφωση σε θέματα ειδικής αγωγής;

	Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid Αρκετά	4	4.0	4.0	4.0
Πολύ	8	8.0	8.0	12.0
Πάρα πολύ	88	88.0	88.0	100.0
Total	100	100.0	100.0	

Σχήμα 10: Ποσοστά απαντήσεων στην ερώτηση 10

10. Πόσο σημαντική θεωρείτε την επιμόρφωση σε θέματα ειδικής αγωγής;

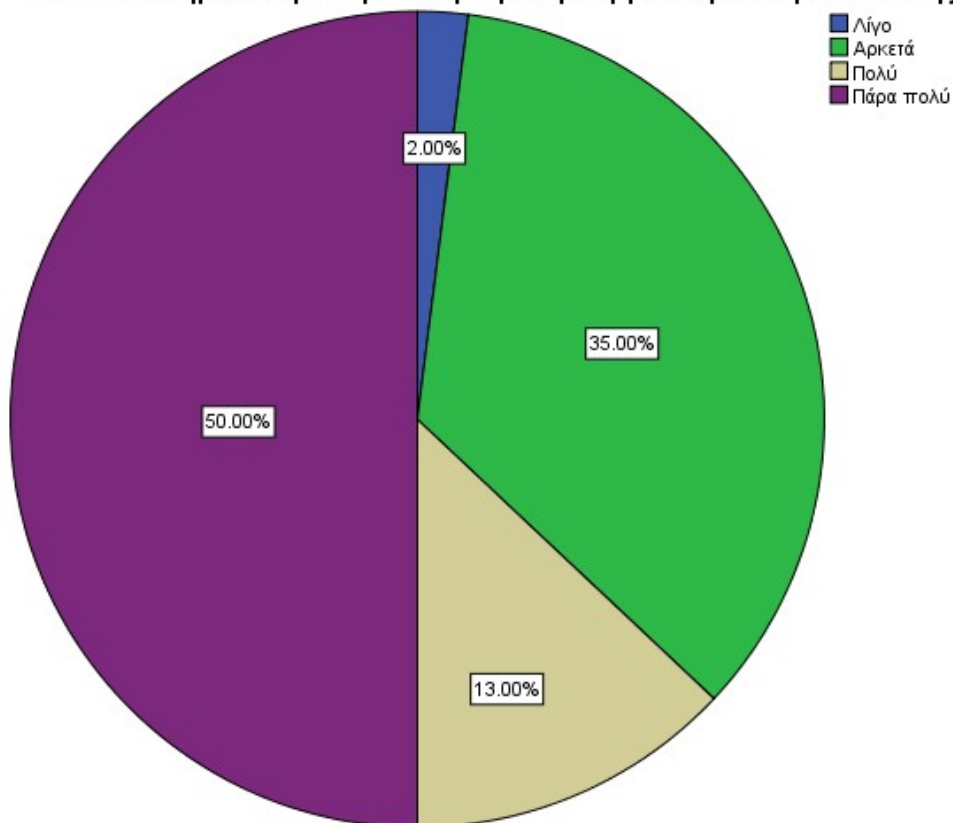
Πίνακας 11: Συχνότητες και ποσοστά απαντήσεων στην ερώτηση 11

11. Πόσο σημαντική θεωρείτε την εμπειρική γνώση σε θέματα ειδικής αγωγής;

	Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid Λίγο	2	2.0	2.0	2.0
Αρκετά	35	35.0	35.0	37.0
Πολύ	13	13.0	13.0	50.0
Πάρα πολύ	50	50.0	50.0	100.0
Total	100	100.0	100.0	

Σχήμα 11: Ποσοστά απαντήσεων στην ερώτηση 11

11. Πόσο σημαντική θεωρείτε την εμπειρική γνώση σε θέματα ειδικής αγωγής;

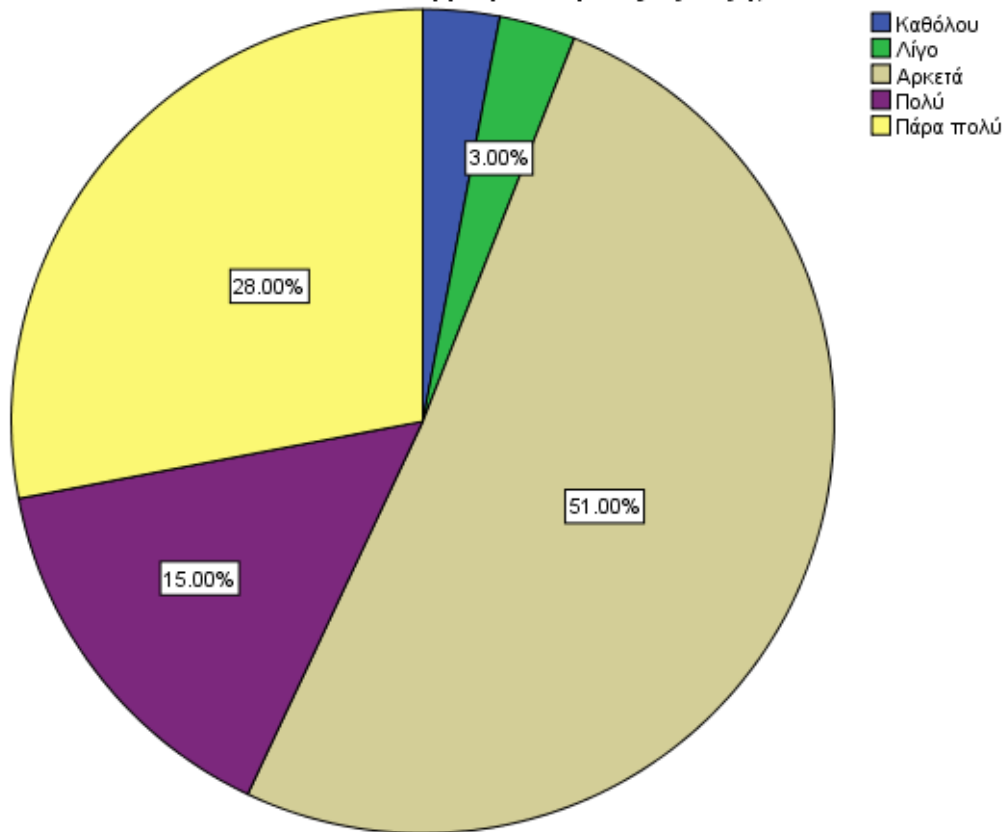
Πίνακας 12: Συχνότητες και ποσοστά απαντήσεων στην ερώτηση 12

12. Πόσο σημαντική θεωρείτε τη βεβαίωση παρακολούθησης που δίνεται μετά την ολοκλήρωση ενός επιμορφωτικού προγράμματος στην ειδική αγωγή για την επαγγελματική σας εξέλιξη;

	Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid Καθόλου	3	3.0	3.0	3.0
Λίγο	3	3.0	3.0	6.0
Αρκετά	51	51.0	51.0	57.0
Πολύ	15	15.0	15.0	72.0
Πάρα πολύ	28	28.0	28.0	100.0
Total	100	100.0	100.0	

Σχήμα 12: Ποσοστά απαντήσεων στην ερώτηση 12

12. Πόσο σημαντική θεωρείτε τη βεβαίωση παρακολούθησης που δίνεται μετά την ολοκλήρωση ενός επιμορφωτικού προγράμματος στην ειδική αγωγή για την επαγγελματική σας εξέλιξη;

Ένας τρόπος προσέγγισης της ερευνητικής αυτής υπόθεσης είναι να εξετάσουμε αν αυτές οι τρεις ερωτήσεις θα μπορούσαν να συνθέσουν μια κλίμακα μέτρησης της σημαντικότητας της επιμόρφωσης και στη συνέχεια να εξετάσουμε αν υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά στη μέση τιμή της κλίμακας ως προς τα επίπεδα του παράγοντα.

Για το σκοπό αυτό γίνεται αντιστροφή της ερώτησης 11 για να δηλώνει μη αποδοχή της εμπειρικής γνώσης, άρα ταυτόχρονα υπονοείται ότι αποδέχονται τη σημασία της επιμόρφωσης και των γνώσεων.

Στον Πίνακα 1 που ακολουθεί παρουσιάζονται οι μέσες τιμές και οι τυπικές αποκλίσεις των 3 δηλώσεων που συμπεριλαμβάνονται στην κλίμακα.

Πίνακας 1

	Μέση τιμή	Τυπική απόκλιση
10. Πόσο σημαντική θεωρείτε την επιμόρφωση σε θέματα ειδικής αγωγής;	3.8400	.46537
11 αν. Πόσο ασήμαντη θεωρείτε την εμπειρική γνώση σε θέματα ειδικής αγωγής;	.8900	.96290
12. Πόσο σημαντική θεωρείτε τη βεβαίωση παρακολούθησης που δίνεται μετά την ολοκλήρωση ενός επιμορφωτικού προγράμματος στην ειδική αγωγή για την επαγγελματική σας εξέλιξη;	2.6200	1.02277

Για τον έλεγχο της αξιοπιστίας της κλίμακας χρησιμοποιήθηκε ο συντελεστής *AlphaCronbach* που είναι και ο πιο συνηθής. Προέκυψε χαμηλός συντελεστής αξιοπιστίας στην κλίμακα ($\text{Alpha}=0,4$). Ακόμα προέκυψε ότι η μέση τιμή της κλίμακας είναι 7,35 (μέση τιμή απάντησης ανά ερώτηση: 2,450) και η διακύμανση είναι 2,836 (.73 αντίστοιχα).

ReliabilityStatistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.342	.400	3

ScaleStatistics

Mean	Variance	Std. Deviation	N of Items

7.3500	2.836	1.68400	3
--------	-------	---------	---

	Mean
ItemMeans	2.450
ItemVariances	.730

Παρατίθενται τα αποτελέσματα που αφορούν τα περιγραφικά στατιστικά για το μέσο όρο στην κλίμακα ως προς την ύπαρξη αυξημένων ή όχι ακαδημαϊκών προσόντων και δίνεται το t-τεστ σύγκρισης μέσων τιμών με ανεξάρτητα δείγματα. Ως προκαταρκτικός έλεγχος διεξάγεται ο έλεγχος της ισότητας των πληθυσμιακών διακυμάνσεων με το τεστ Levene.

GroupStatistics

	Αυξημένα ακαδημαϊκά προσόντα	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Αντιλήψεις για την επιμόρφωση στην ειδική αγωγή και την εμπειρία	Ναι	64	2.4583	.46953	.05869
	Όχι	36	2.4352	.70292	.11715

IndependentSamplesTest

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means		
	F	Sig.	t	df	Sig. (2- tailed)
Αντιλήψεις για την επιμόρφωση στην ειδική αγωγή και την εμπειρία	7.238	.008	.177	52.921	.860

Προκύπτει ότι σε επίπεδο σημαντικότητας 5% δεν υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφοροποίηση στη μέση βαθμολογία .

Με βάση τα παραπάνω δεδομένα προκύπτει ότι η πρώτη ερευνητική υπόθεση δεν επιβεβαιώνεται και συνεπώς δεν επηρεάζονται οι αντιλήψεις των εκπαιδευτικών για την

επιμόρφωση στην ειδική αγωγή και την εμπειρία από τα αυξημένα ακαδημαϊκά τους προσόντα στην ειδική αγωγή.

***Ερευνητική Υπόθεση 2:** Υπάρχει σημαντική συσχέτιση μεταξύ των εκπαιδευτικών που έχουν παρακολουθήσει σεμινάριο επιμόρφωσης στην ειδική αγωγή τουλάχιστον 400 ωρών και των αντιλήψεων για τους επιμορφωτές των προγραμμάτων ειδικής αγωγής;*

Για να αποτυπωθούν οι αντιλήψεις των εκπαιδευτικών για τους επιμορφωτές των προγραμμάτων ειδικής αγωγής κλήθηκαν να απαντήσουν στις ερωτήσεις 13-19 .

Δηλαδή κλήθηκαν να απαντήσουν σε 7 ερωτήσεις - δηλώσεις μετρημένες σε μία 5-βάθμια κλίμακα (καθόλου =0, 4=πάρα πολύ).

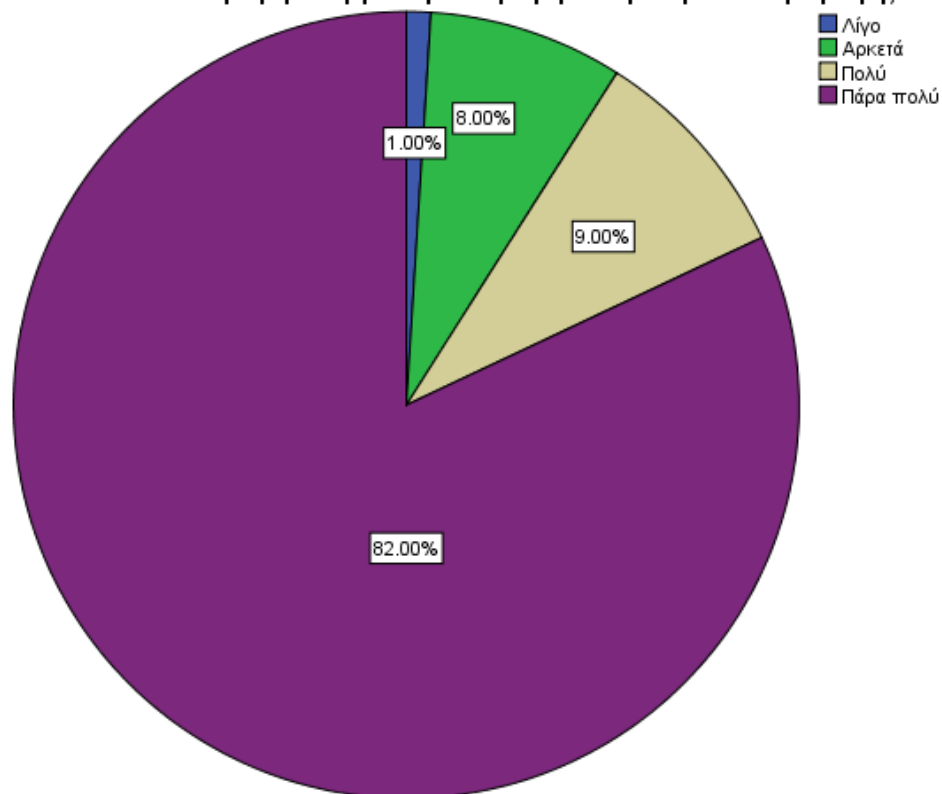
Πίνακας 13: Συχνότητες και ποσοστά απαντήσεων στην ερώτηση 13

13. Πόσο σημαντική θεωρείτε την εξειδίκευση και τα ακαδημαϊκά προσόντα του επιμορφωτή για την επιμόρφωση στην ειδική αγωγή;

	Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid Λίγο	1	1.0	1.0	1.0
Αρκετά	8	8.0	8.0	9.0
Πολύ	9	9.0	9.0	18.0
Πάρα πολύ	82	82.0	82.0	100.0
Total	100	100.0	100.0	

Σχήμα 13: Ποσοστά απαντήσεων στην ερώτηση 13

13. Πόσο σημαντική θεωρείτε την εξειδίκευση και τα ακαδημαϊκά προσόντα του επιμορφωτή για την επιμόρφωση στην ειδική αγωγή;

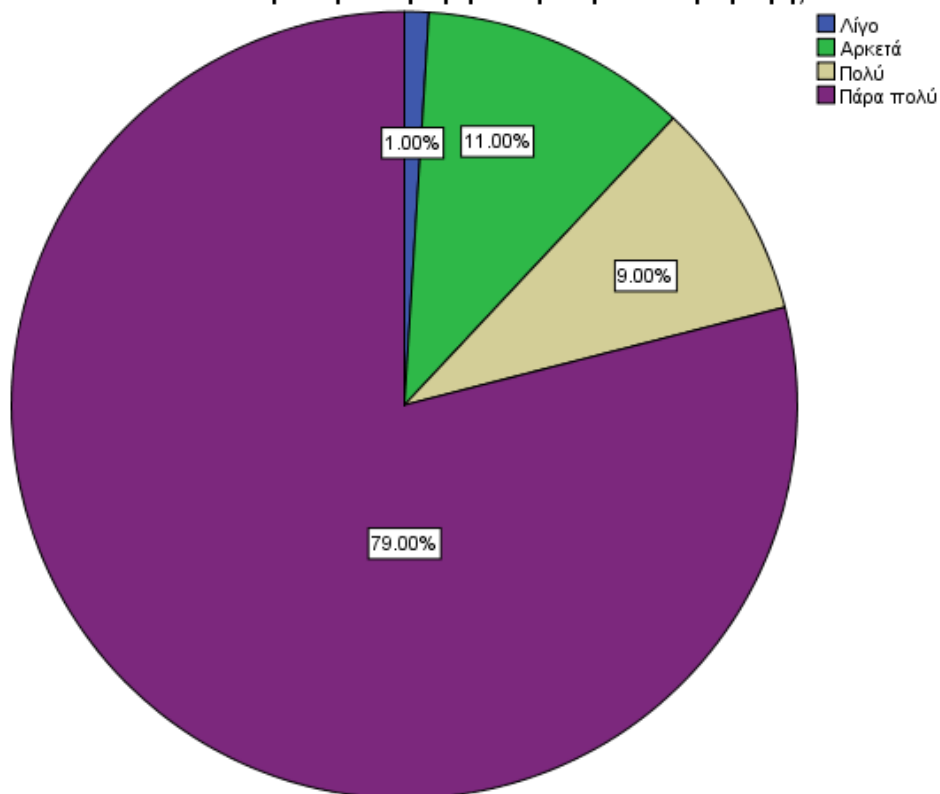
Πίνακας 14: Συχνότητες και ποσοστά απαντήσεων στην ερώτηση 14

14. Πόσο σημαντική θεωρείτε την εμπειρία στη διδακτική πράξη του επιμορφωτή για την επιμόρφωση στην ειδική αγωγή;

	Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid Λίγο	1	1.0	1.0	1.0
Αρκετά	11	11.0	11.0	12.0
Πολύ	9	9.0	9.0	21.0
Πάρα πολύ	79	79.0	79.0	100.0
Total	100	100.0	100.0	

Σχήμα 14: Ποσοστά απαντήσεων στην ερώτηση 14

14. Πόσο σημαντική θεωρείτε την εμπειρία στη διδακτική πράξη του επιμορφωτή για την επιμόρφωση στην ειδική αγωγή;

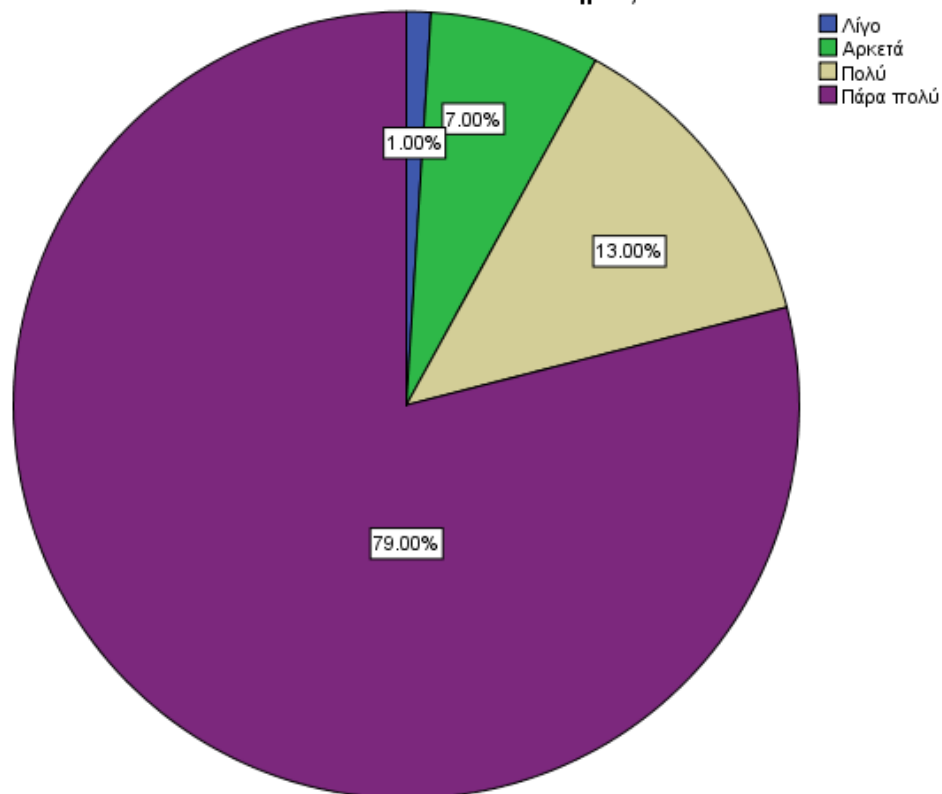
Πίνακας 15: Συχνότητες και ποσοστά απαντήσεων στην ερώτηση 15

15. Συμφωνείτε ότι η επιμόρφωση στην ειδική αγωγή πρέπει να γίνεται από Πανεπιστήμια;

	Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid Λίγο	1	1.0	1.0	1.0
Αρκετά	7	7.0	7.0	8.0
Πολύ	13	13.0	13.0	21.0
Πάρα πολύ	79	79.0	79.0	100.0
Total	100	100.0	100.0	

Σχήμα 15: Ποσοστά απαντήσεων στην ερώτηση 15

15. Συμφωνείτε ότι η επιμόρφωση στην ειδική αγωγή πρέπει να γίνεται από Πανεπιστήμια;

Πίνακας 16: Συχνότητες και ποσοστά απαντήσεων στην ερώτηση 16

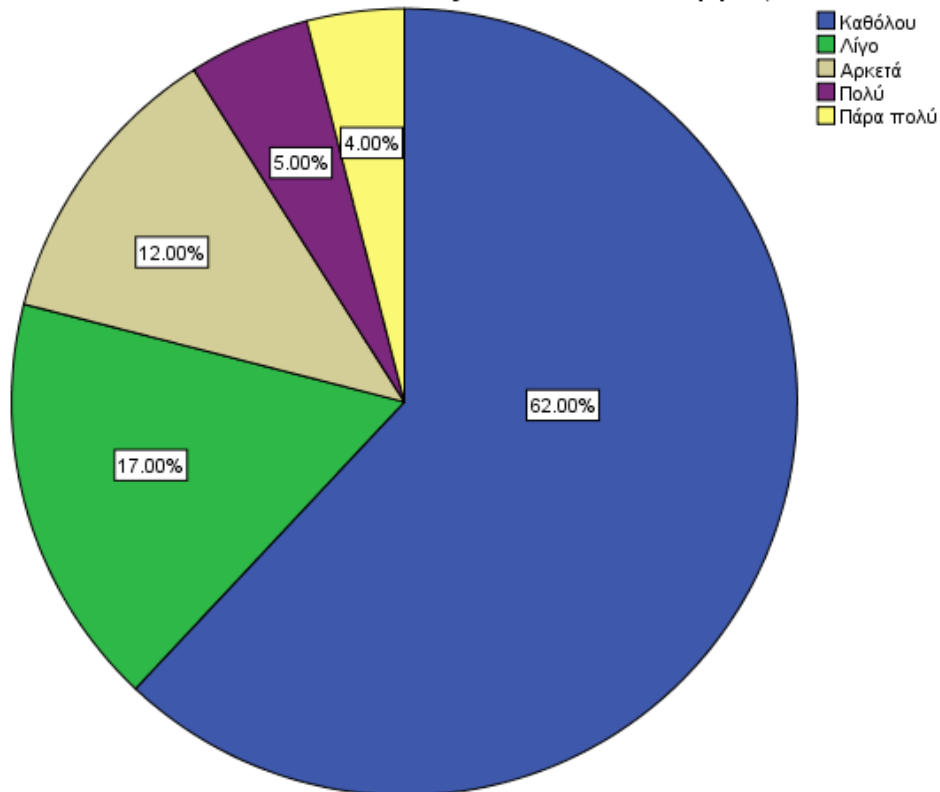
16. Συμφωνείτε ότι η επιμόρφωση στην ειδική αγωγή πρέπει να γίνεται από τους Συντονιστές Εκπαιδευτικού Έργου;

	Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid Καθόλου	62	62.0	62.0	62.0
Λίγο	17	17.0	17.0	79.0
Αρκετά	12	12.0	12.0	91.0
Πολύ	5	5.0	5.0	96.0
Πάρα πολύ	4	4.0	4.0	100.0

Total	100	100.0	100.0	
-------	-----	-------	-------	--

Σχήμα 16: Ποσοστά απαντήσεων στην ερώτηση 16

16. Συμφωνείτε ότι η επιμόρφωση στην ειδική αγωγή πρέπει να γίνεται από τους Συντονιστές Εκπαιδευτικού Έργου;

Πίνακας 17: Συχνότητες και ποσοστά απαντήσεων στην ερώτηση 17

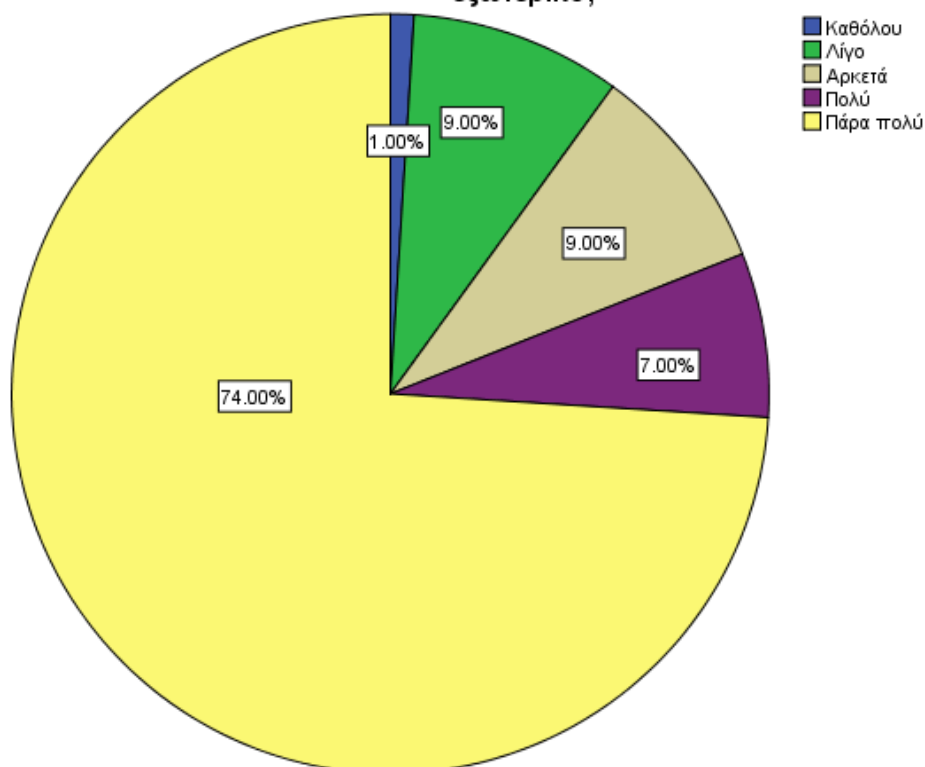
17. Συμφωνείτε ότι η επιμόρφωση στην ειδική αγωγή πρέπει να γίνεται από συναδέλφους που συμμετείχαν σε προγράμματα Erasmus+ ειδικής αγωγής στο εξωτερικό;

	Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid Καθόλου	1	1.0	1.0	1.0
Λίγο	9	9.0	9.0	10.0
Αρκετά	9	9.0	9.0	19.0

Πολύ	7	7.0	7.0	26.0
Πάρα πολύ	74	74.0	74.0	100.0
Total	100	100.0	100.0	

Σχήμα 17: Ποσοστά απαντήσεων στην ερώτηση 17

17. Συμφωνείτε ότι η επιμόρφωση στην ειδική αγωγή πρέπει να γίνεται από συναδέλφους που συμμετείχαν σε προγράμματα Erasmus+ ειδικής αγωγής στο εξωτερικό;

Πίνακας 18: Συχνότητες και ποσοστά απαντήσεων στην ερώτηση 18

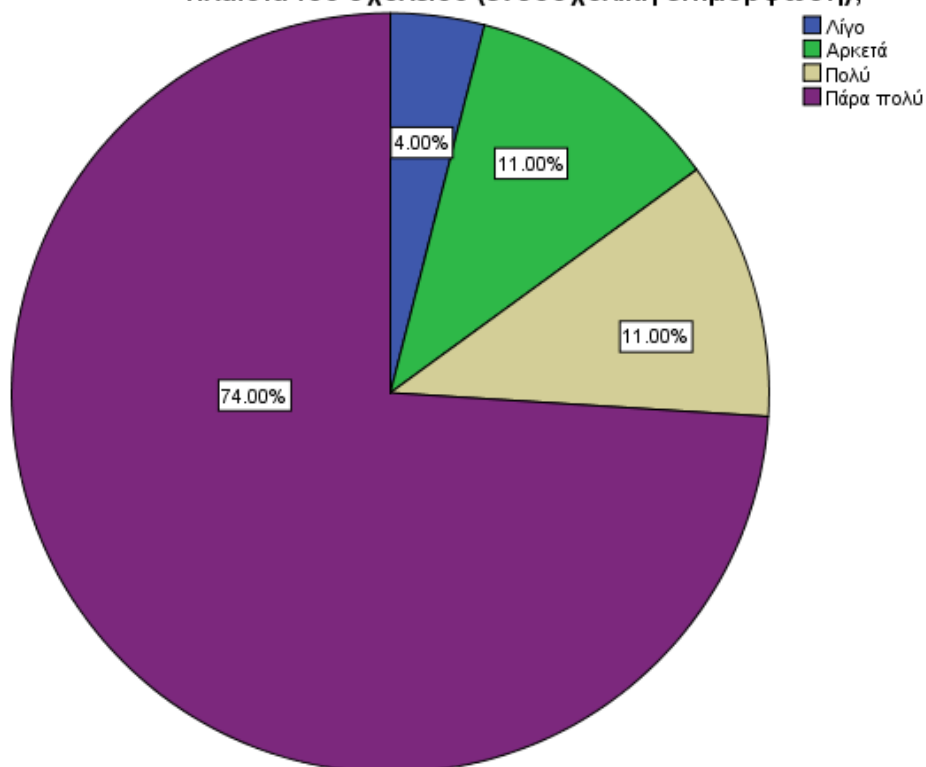
18. Συμφωνείτε ότι η επιμόρφωση στην ειδική αγωγή πρέπει να γίνεται από συναδέλφους με αυξημένα ακαδημαϊκά προσόντα στην ειδική αγωγή στα πλαίσια του σχολείου (ενδοσχολική επιμόρφωση);

	Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid Λίγο	4	4.0	4.0	4.0
Αρκετά	11	11.0	11.0	15.0

Πολύ	11	11.0	11.0	26.0
Πάρα πολύ	74	74.0	74.0	100.0
Total	100	100.0	100.0	

Σχήμα 18: Ποσοστά απαντήσεων στην ερώτηση 18

18. Συμφωνείτε ότι η επιμόρφωση στην ειδική αγωγή πρέπει να γίνεται από συναδέλφους με αυξημένα ακαδημαϊκά προσόντα στην ειδική αγωγή στα πλαίσια του σχολείου (ενδοσχολική επιμόρφωση);

Πίνακας 19: Συχνότητες και ποσοστά απαντήσεων στην ερώτηση 19

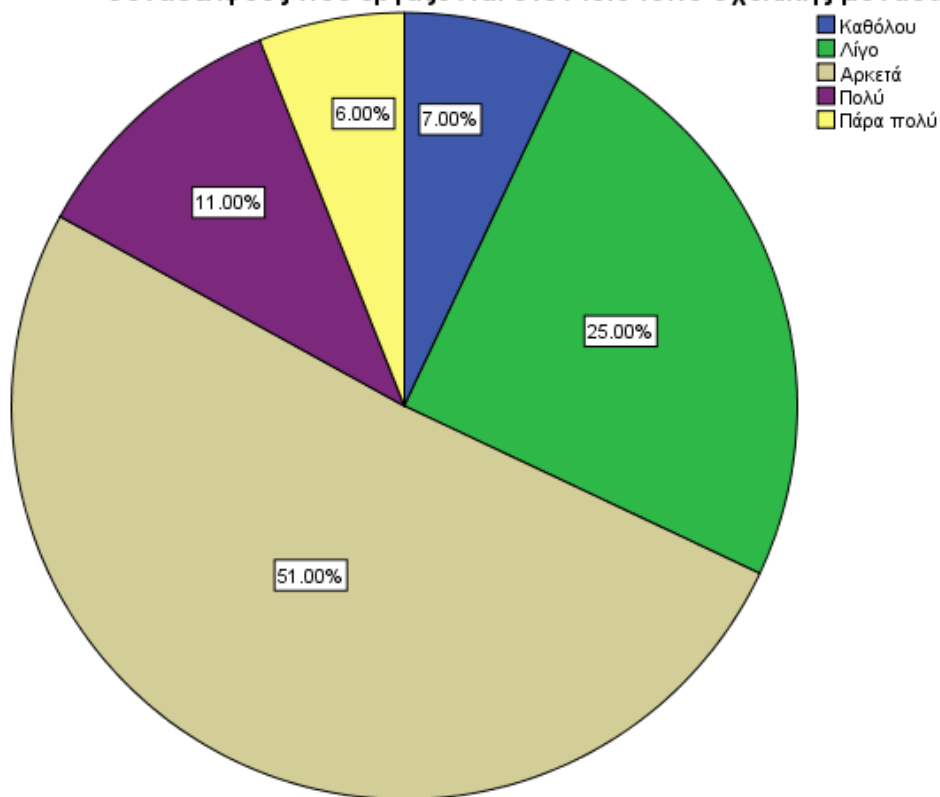
19. Συμφωνείτε ότι η επιμόρφωση στην ειδική αγωγή πρέπει να γίνεται από συναδέλφους που εργάζονται στον ίδιο τύπο σχολικής μονάδας;

	Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid Καθόλου	7	7.0	7.0	7.0
Λίγο	25	25.0	25.0	32.0

Αρκετά	51	51.0	51.0	83.0
Πολύ	11	11.0	11.0	94.0
Πάρα πολύ	6	6.0	6.0	100.0
Total	100	100.0	100.0	

Σχήμα 19: Ποσοστά απαντήσεων στην ερώτηση 19

19. Συμφωνείτε ότι η επιμόρφωση στην ειδική αγωγή πρέπει να γίνεται από συναδέλφους που εργάζονται στον ίδιο τύπο σχολικής μονάδας;

Ένας τρόπος προσέγγισης της ερευνητικής αυτής υπόθεσης είναι να εξετάσουμε αν αυτές οι ερωτήσεις θα μπορούσαν να συνθέσουν μια κλίμακα μέτρησης και στη συνέχεια να εξετάσουμε αν υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά στη μέση τιμή της κλίμακας ως προς τα επίπεδα του παράγοντα.

Για το σκοπό αυτό γίνεται αντιστροφή των ερωτήσεων 16,19.

Στον Πίνακα 2 που ακολουθεί παρουσιάζονται οι μέσες τιμές και οι τυπικές αποκλίσεις των 7 δηλώσεων που συμπεριλαμβάνονται στην κλίμακα.

Πίνακας 2

ItemStatistics			
	Mean	Std. Deviation	N
13. Πόσο σημαντική θεωρείτε την εξειδίκευση και τα ακαδημαϊκά προσόντα του επιμορφωτή για την επιμόρφωση στην ειδική αγωγή;	3.7200	.65258	100
14. Πόσο σημαντική θεωρείτε την εμπειρία στη διδακτική πράξη του επιμορφωτή για την επιμόρφωση στην ειδική αγωγή;	3.6600	.71379	100
15. Συμφωνείτε ότι η επιμόρφωση στην ειδική αγωγή πρέπει να γίνεται από Πανεπιστήμια;	3.7000	.64354	100
16. Συμφωνείτε ότι η επιμόρφωση στην ειδική αγωγή δεν πρέπει να γίνεται από τους Συντονιστές Εκπαιδευτικού Έργου	3.2800	1.11083	100
17. Συμφωνείτε ότι η επιμόρφωση στην ειδική αγωγή πρέπει να γίνεται από συναδέλφους που συμμετείχαν σε προγράμματα Erasmus+ ειδικής αγωγής στο εξωτερικό;	3.4400	1.04756	100

18. Συμφωνείτε ότι η επιμόρφωση στην ειδική αγωγή πρέπει να γίνεται από συναδέλφους με αυξημένα ακαδημαϊκά προσόντα στην ειδική αγωγή στα πλαίσια του σχολείου (ενδοσχολική επιμόρφωση);	3.5500	.84537	100
19. Συμφωνείτε ότι η επιμόρφωση στην ειδική αγωγή δεν πρέπει να γίνεται από συναδέλφους που εργάζονται στον ίδιο τύπο σχολικής μονάδας;	2.1600	.92899	100

Για τον έλεγχο της αξιοπιστίας της κλίμακας χρησιμοποιήθηκε ο συντελεστής *AlphaCronbach* που είναι και ο πιο συνήθης. Προέκυψε υψηλός συντελεστής αξιοπιστίας στην κλίμακα ($\text{Alpha}=0,809$). Ακόμα προέκυψε ότι η μέση τιμή της κλίμακας είναι 23,51 (μέση τιμή απάντησης ανά ερώτηση: 3,359) και η διακύμανση είναι 16,737 (.751 αντίστοιχα).

ReliabilityStatistics

Cronbach'sAlpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N ofItems
.800	.809	7

ScaleStatistics

Mean	Variance	Std. Deviation	N ofItems
23.5100	16.737	4.09112	7

	Mean
ItemMeans	3.359

ItemVariances	.751
---------------	------

Παρατίθενται τα αποτελέσματα που αφορούν τα περιγραφικά στατιστικά για το μέσο όρο στην κλίμακα ως προς την ύπαρξη ή όχι επιμόρφωσης 400 ωρών και δίνεται το t-τεστ σύγκρισης μέσων τιμών με ανεξάρτητα δείγματα. Ως προκαταρκτικός έλεγχος διεξάγεται ο έλεγχος της ισότητας των πληθυσμιακών διακυμάνσεων με το τεστ Levene.

GroupStatistics

	8. Επιμόρφωση 400 ωρών	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Αντιλήψεις για τους επιμορφωτές των προγραμμάτων ειδικής αγωγής	Όχι	56	3.5510	.40262	.05380
	Ναι	44	3.1136	.68517	.10329

IndependentSamplesTest

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means			
	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	MeanDiffer ence
	Αντιλήψεις για τους επιμορφωτές των προγραμμάτων ειδικής αγωγής	40.248	.000	3.755	65.715	.000

Προκύπτει ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφοροποίηση στην μέση τιμή της κλίμακας ανάλογα με το αν έχουν επιμόρφωση 400 ωρών ή όχι (ttest άνισων διακυμάνσεων, τιμή=3,755 β.ε. 65.715 και p-value<0.001). Ειδικότερα έχουν στατιστικά σημαντικά μεγαλύτερη μέση τιμή όσοι δεν έχουν επιμόρφωση 400 ωρών θεωρώντας πιο σημαντικό το ρόλο του επιμορφωτή.

Με βάση τα παραπάνω δεδομένα προκύπτει ότι η δεύτερη ερευνητική υπόθεση επιβεβαιώνεται και συνεπώς επηρεάζονται οι αντιλήψεις των εκπαιδευτικών για τους

επιμορφωτές των προγραμμάτων ειδικής αγωγής από την παρακολούθηση σεμιναρίου επιμόρφωσης στην ειδική αγωγή τουλάχιστον 400 ωρών. Πιο συγκεκριμένα φαίνεται ότι οι εκπαιδευτικοί που έχουν παρακολουθήσει το σεμινάριο ειδικής αγωγής 400 ωρών θεωρούν λιγότερο σημαντικό το ρόλο του επιμορφωτή σε σχέση με αυτούς που δεν το έχουν παρακολουθήσει.

Ερευνητική Υπόθεση 3: Υπάρχει σημαντική συσχέτιση μεταξύ του φύλου των εκπαιδευτικών και των αντιλήψεων για το σκοπό της επιμόρφωσης στην ειδική αγωγή;

Ερευνητική Υπόθεση 4: Υπάρχει σημαντική συσχέτιση μεταξύ των ετών υπηρεσίας σε ΣΜΕΑΕ των εκπαιδευτικών και των αντιλήψεων για το σκοπό της επιμόρφωσης στην ειδική αγωγή;

Για να αποτυπωθούν οι αντιλήψεις των εκπαιδευτικών για το σκοπό της επιμόρφωσης στην ειδική αγωγή κλήθηκαν να απαντήσουν στις ερωτήσεις 20,21,22 .Δηλαδή κλήθηκαν να απαντήσουν σε 3 ερωτήσεις -δηλώσεις μετρημένες σε μία 5-βάθμια κλίμακα (καθόλου =0, 4=πάρα πολύ).

Πίνακας 20: Συχνότητες και ποσοστά απαντήσεων στην ερώτηση 20

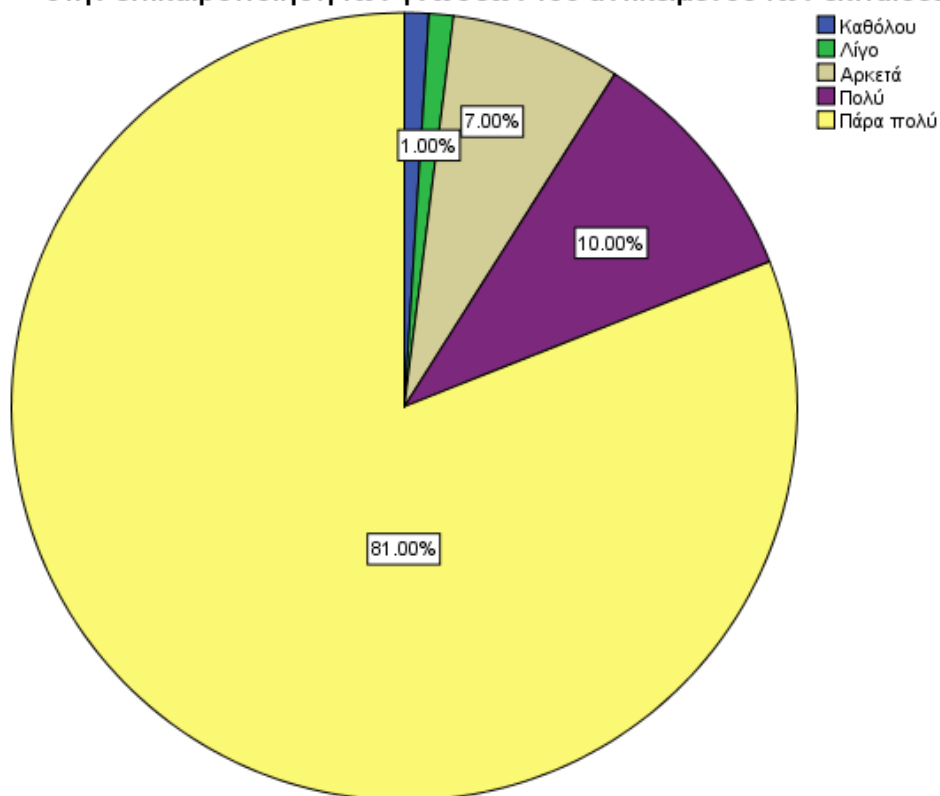
20. Συμφωνείτε ότι η επιμόρφωση στην ειδική αγωγή πρέπει να αποσκοπεί στην επικαιροποίηση των γνώσεων του αντικειμένου των εκπαιδευτικών;

	Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent

Valid	Καθόλου	1	1.0	1.0	1.0
	Λίγο	1	1.0	1.0	2.0
	Αρκετά	7	7.0	7.0	9.0
	Πολύ	10	10.0	10.0	19.0
	Πάρα πολύ	81	81.0	81.0	100.0
	Total	100	100.0	100.0	

Σχήμα 20: Ποσοστά απαντήσεων στην ερώτηση 20

20. Συμφωνείτε ότι η επιμόρφωση στην ειδική αγωγή πρέπει να αποσκοπεί στην επικαιροποίηση των γνώσεων του αντικειμένου των εκπαιδευτικών;

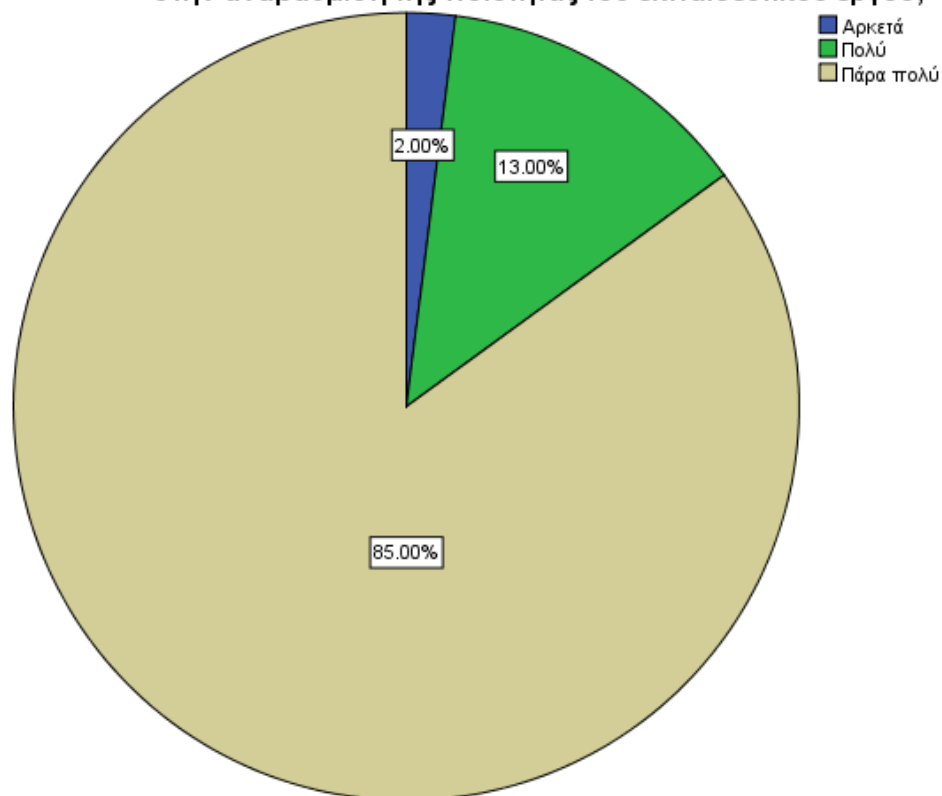
Πίνακας 21: Συχνότητες και ποσοστά απαντήσεων στην ερώτηση 21

21. Συμφωνείτε ότι η επιμόρφωση στην ειδική αγωγή πρέπει να αποσκοπεί στην αναβάθμιση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου;

	Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid Αρκετά	2	2.0	2.0	2.0
Πολύ	13	13.0	13.0	15.0
Πάρα πολύ	85	85.0	85.0	100.0
Total	100	100.0	100.0	

Σχήμα 21: Ποσοστά απαντήσεων στην ερώτηση 21

21. Συμφωνείτε ότι η επιμόρφωση στην ειδική αγωγή πρέπει να αποσκοπεί στην αναβάθμιση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου;

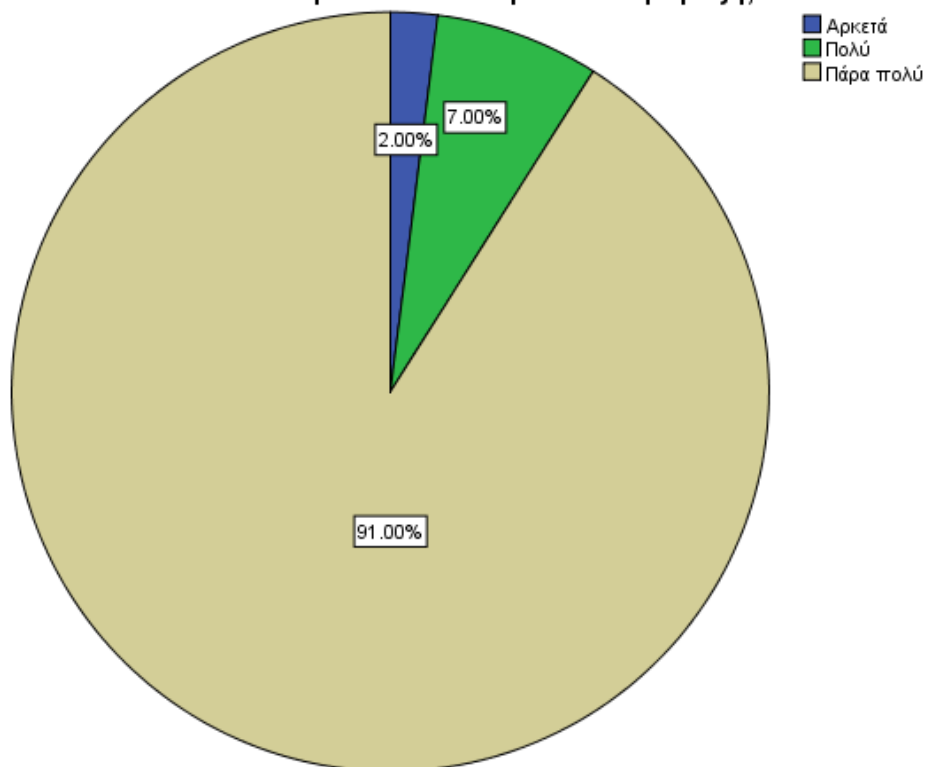
Πίνακας 22: Συχνότητες και ποσοστά απαντήσεων στην ερώτηση 22

22. Συμφωνείτε ότι η επιμόρφωση στην ειδική αγωγή πρέπει να αποσκοπεί στην αντιμετώπιση των καθημερινών αναγκών και προβλημάτων που προκύπτουν στη διδακτική πράξη;

	Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid Αρκετά	2	2.0	2.0	2.0
Πολύ	7	7.0	7.0	9.0
Πάρα πολύ	91	91.0	91.0	100.0
Total	100	100.0	100.0	

Σχήμα 22: Ποσοστά απαντήσεων στην ερώτηση 22

22. Συμφωνείτε ότι η επιμόρφωση στην ειδική αγωγή πρέπει να αποσκοπεί στην αντιμετώπιση των καθημερινών αναγκών και προβλημάτων που προκύπτουν στη διδακτική πράξη;

Ένας τρόπος προσέγγισης της 3ης ερευνητικής υπόθεσης είναι να εξετάσουμε αν αυτές οι τρεις ερωτήσεις θα μπορούσαν να συνθέσουν μια κλίμακα μέτρησης και στη

συνέχεια να εξετάσουμε αν υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά στη μέση τιμή της κλίμακας ως προς τα επίπεδα του παράγοντα.

Στον Πίνακα 3 που ακολουθεί παρουσιάζονται οι μέσες τιμές και οι τυπικές αποκλίσεις των 3 δηλώσεων που συμπεριλαμβάνονται στην κλίμακα

Πίνακας 3

	Mean	Std. Deviation
20. Συμφωνείτε ότι η επιμόρφωση στην ειδική αγωγή πρέπει να αποσκοπεί στην επικαιροποίηση των γνώσεων του αντικειμένου των εκπαιδευτικών;	3,690	,7344
21. Συμφωνείτε ότι η επιμόρφωση στην ειδική αγωγή πρέπει να αποσκοπεί στην αναβάθμιση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου;	3,830	,4277
22. Συμφωνείτε ότι η επιμόρφωση στην ειδική αγωγή πρέπει να αποσκοπεί στην αντιμετώπιση των καθημερινών αναγκών και προβλημάτων που προκύπτουν στη διδακτική πράξη;	3,890	,3732

Για τον έλεγχο της αξιοπιστίας της κλίμακας χρησιμοποιήθηκε ο συντελεστής *AlphaCronbach* που είναι και ο πιο συνήθης. Προέκυψε υψηλός συντελεστής αξιοπιστίας στην κλίμακα ($\text{Alpha}=0,831$). Ακόμα προέκυψε ότι η μέση τιμή της κλίμακας είναι 11,41 (μέση τιμή απάντησης ανά ερώτηση: 3,803) και η διακύμανση είναι 1,780 (,287 αντίστοιχα).

	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
Cronbach's Alpha	,774	3

Scale Statistics

Mean	Variance	Std. Deviation	N of Items
11,410	1,780	1,3341	3

	Mean
Item Means	3,803
Item Variances	,287

Παρατίθενται τα αποτελέσματα που αφορούν τα περιγραφικά στατιστικά για το μέσο όρο στην κλίμακα ως προς το φύλο και δίνεται το t-τεστ σύγκρισης μέσων τιμών με ανεξάρτητα δείγματα. Ως προκαταρκτικός έλεγχος διεξάγεται ο έλεγχος της ισότητας των πληθυσμιακών διακυμάνσεων με το τεστ Levene.

Group Statistics

	1. Φύλο	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Αντιλήψεις για το σκοπό της επιμόρφωσης στην ειδική αγωγή	Άνδρας	64	3.8854	.36233	.04529
	Γυναίκα	36	3.6574	.53740	.08957

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means		
	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)
Αντιλήψεις για το σκοπό της επιμόρφωσης στην ειδική αγωγή	11.092	.001	2.272	53.253	.027

Προκύπτει ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφοροποίηση στην μέση τιμή της κλίμακας ανάλογα με το φύλο (ttest άνισων διακυμάνσεων, τιμή=2,272 β.ε. 53,253 και p-value-0.027<0.05). Ειδικότερα έχουν στατιστικά σημαντικά μεγαλύτερη μέση τιμή οι άνδρες σε σχέση με τις γυναίκες θεωρώντας πιο σημαντικό το σκοπό της επιμόρφωσης στην ειδική αγωγή.

Με βάση τα παραπάνω δεδομένα προκύπτει ότι η τρίτη ερευνητική υπόθεση επιβεβαιώνεται και συνεπώς επηρεάζονται οι αντιλήψεις των εκπαιδευτικών για το σκοπό της επιμόρφωσης στην ειδική αγωγή από το φύλο τους. Πιο συγκεκριμένα οι άνδρες θεωρούν πιο σημαντικό το σκοπό της επιμόρφωσης στην ειδική αγωγή σε σχέση με τις γυναίκες.

Σε συνέχεια της παραπάνω ανάλυσης για την 4^η ερευνητική υπόθεση ισχύουν τα εξής:

Καθώς στις κατηγορίες 6-10, 11-15 και 16 και άνω υπήρχαν λίγοι εκπαιδευτικοί αυτοί συγχωνεύθηκαν.

6. Έτη υπηρεσίας στις ΣΜΕΑΕ

		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	1-5	74	74.0	74.0	74.0
	6-10	11	11.0	11.0	85.0
	11-15	9	9.0	9.0	94.0
	16 και άνω	6	6.0	6.0	100.0
	Total	100	100.0	100.0	

Group Statistics

	ΣΜΕΑΕ 6. Έτη υπηρεσίας στις ΣΜΕΑΕ	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
scale3 Αντιλήψεις για το σκοπό της επιμόρφωσης στην ειδική αγωγή	,00 1-5	74	3,9820	,15500	,01802
	1,00				
	Περισσότερα από 5	26	3,2949	,59125	,11595

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means		
	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)
	scale3 Αντιλήψεις για το σκοπό της επιμόρφωσης στην ειδική αγωγή	107,768	,000	5,855	26,217

Προκύπτει ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφοροποίηση στην μέση τιμή της κλίμακας ανάλογα με τα έτη υπηρεσίας ΣΜΕΑΕ (ttest άνισων διακυμάνσεων, τιμή=5,855 β.ε. 26,217 και $p\text{-value}<0,001<0,05$). Ειδικότερα έχουν στατιστικά σημαντικά μεγαλύτερη μέση τιμή αυτοί που έχουν λιγότερα έτη υπηρεσίας θεωρώντας πιο σημαντικό το σκοπό της επιμόρφωσης στην ειδική αγωγή.

Με βάση τα παραπάνω δεδομένα προκύπτει ότι η τέταρτη ερευνητική υπόθεση επιβεβαιώνεται και συνεπώς επηρεάζονται οι αντιλήψεις των εκπαιδευτικών για το σκοπό της επιμόρφωσης στην ειδική αγωγή από τα έτη υπηρεσίας τους σε ΣΜΕΑΕ. Πιο συγκεκριμένα αυτοί που έχουν λιγότερα έτη υπηρεσίας σε ΣΜΕΑΕ θεωρούν πιο σημαντικό το σκοπό της επιμόρφωσης στην ειδική αγωγή σε σχέση με αυτούς που έχουν περισσότερα έτη υπηρεσίας σε ΣΜΕΑΕ.

Ερευνητική Υπόθεση 5: Υπάρχει σημαντική συσχέτιση μεταξύ των ετών υπηρεσίας σε ΣΜΕΑΕ των εκπαιδευτικών και των αντιλήψεων για το περιεχόμενο της επιμόρφωσης στην ειδική αγωγή;

Για να αποτυπωθούν οι αντιλήψεις των εκπαιδευτικών για το περιεχόμενο της επιμόρφωσης στην ειδική αγωγή κλήθηκαν να απαντήσουν στις ερωτήσεις 23,24,25,26. Δηλαδή κλήθηκαν να απαντήσουν σε 4 ερωτήσεις - δηλώσεις μετρημένες σε μία 5-βάθμια κλίμακα (καθόλου =0, 4=πάρα πολύ).

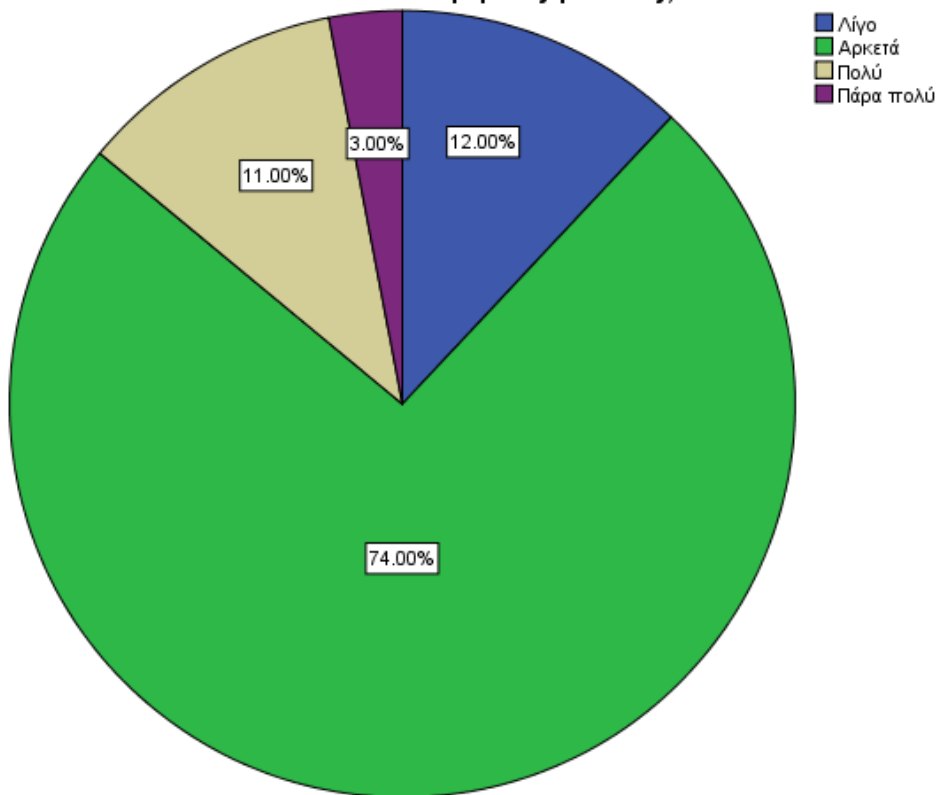
Πίνακας 23: Συχνότητες και ποσοστά απαντήσεων στην ερώτηση 23

23. Συμφωνείτε ότι η επιμόρφωση στην ειδική αγωγή πρέπει να περιλαμβάνει θεωρητικές γνώσεις;

	Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid Λίγο	12	12.0	12.0	12.0
Αρκετά	74	74.0	74.0	86.0
Πολύ	11	11.0	11.0	97.0
Πάρα πολύ	3	3.0	3.0	100.0
Total	100	100.0	100.0	

Σχήμα 23: Ποσοστά απαντήσεων στην ερώτηση 23

23. Συμφωνείτε ότι η επιμόρφωση στην ειδική αγωγή πρέπει να περιλαμβάνει θεωρητικές γνώσεις;

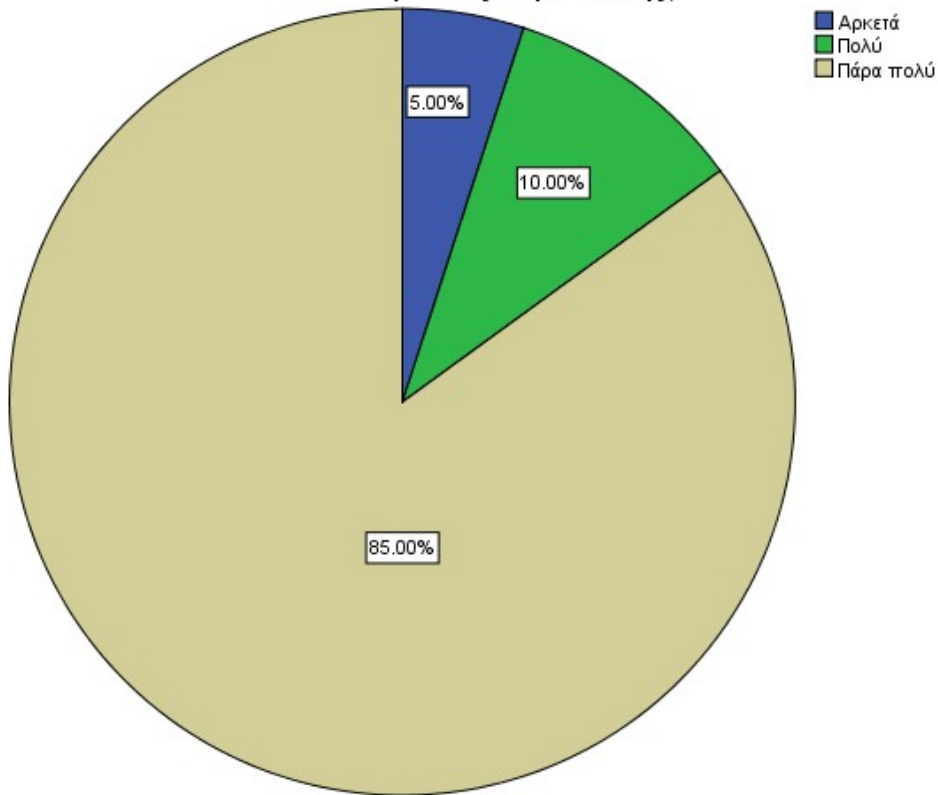
Πίνακας 24: Συχνότητες και ποσοστά απαντήσεων στην ερώτηση 24

24. Συμφωνείτε ότι η επιμόρφωση στην ειδική αγωγή πρέπει να περιλαμβάνει μελέτες περίπτωσης;

	Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid Αρκετά	5	5.0	5.0	5.0
Πολύ	10	10.0	10.0	15.0
Πάρα πολύ	85	85.0	85.0	100.0
Total	100	100.0	100.0	

Σχήμα 24: Ποσοστά απαντήσεων στην ερώτηση 24

24. Συμφωνείτε ότι η επιμόρφωση στην ειδική αγωγή πρέπει να περιλαμβάνει μελέτες περίπτωσης;

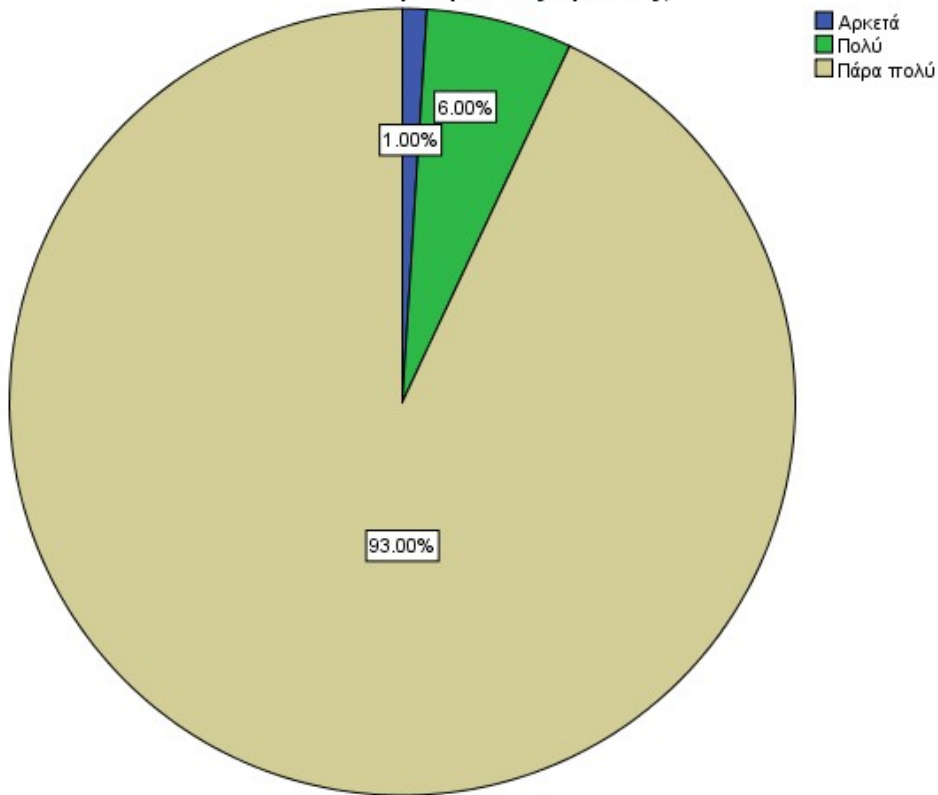
Πίνακας 25: Συχνότητες και ποσοστά απαντήσεων στην ερώτηση 25

25. Συμφωνείτε ότι η επιμόρφωση στην ειδική αγωγή πρέπει να περιλαμβάνει βιωματικές δράσεις;

	Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid Αρκετά	1	1.0	1.0	1.0
Πολύ	6	6.0	6.0	7.0
Πάρα πολύ	93	93.0	93.0	100.0
Total	100	100.0	100.0	

Σχήμα 25: Ποσοστά απαντήσεων στην ερώτηση 25

25. Συμφωνείτε ότι η επιμόρφωση στην ειδική αγωγή πρέπει να περιλαμβάνει βιωματικές δράσεις;

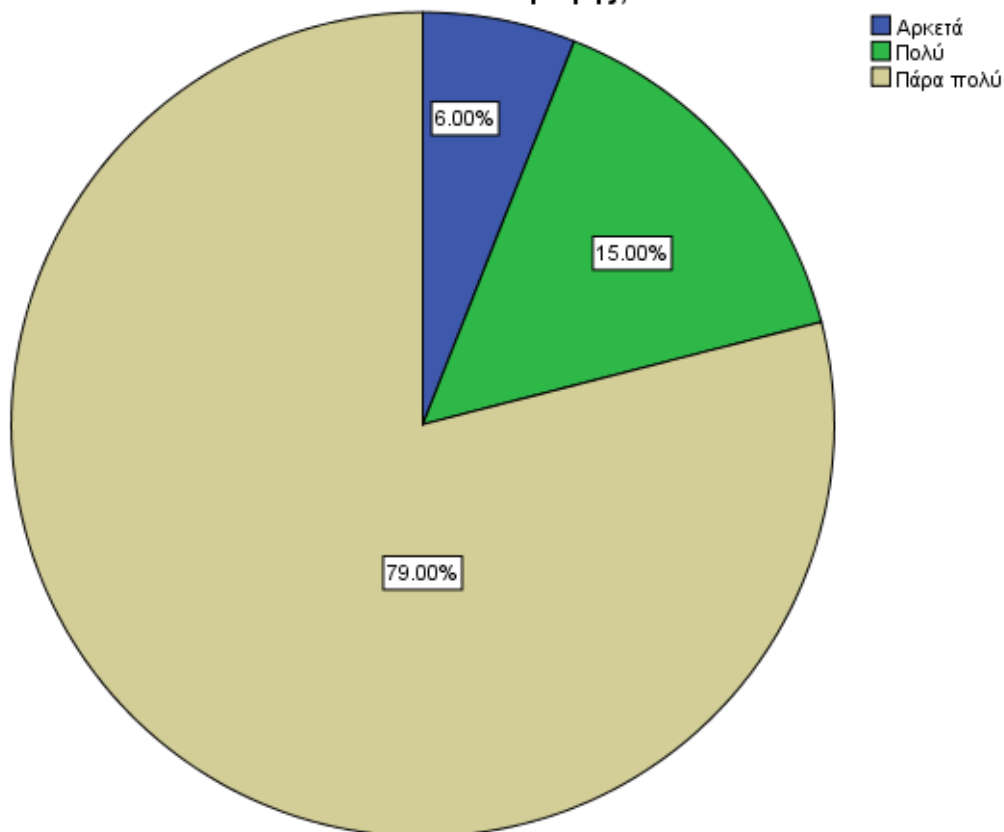
Πίνακας 26: Συχνότητες και ποσοστά απαντήσεων στην ερώτηση 26

26. Συμφωνείτε ότι οι εκπαιδευτικοί ειδικής αγωγής πρέπει να έχουν λόγο στο σχεδιασμό και το περιεχόμενο των επιμορφωτικών προγραμμάτων ειδικής αγωγής;

	Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid Αρκετά	6	6.0	6.0	6.0
Πολύ	15	15.0	15.0	21.0
Πάρα πολύ	79	79.0	79.0	100.0
Total	100	100.0	100.0	

Σχήμα 26: Ποσοστά απαντήσεων στην ερώτηση 26

26. Συμφωνείτε ότι οι εκπαιδευτικοί ειδικής αγωγής πρέπει να έχουν λόγο στο σχεδιασμό και το περιεχόμενο των επιμορφωτικών προγραμμάτων ειδικής αγωγής;

Ένας τρόπος προσέγγισης της ερευνητικής αυτής υπόθεσης είναι να εξετάσουμε αν αυτές οι ερωτήσεις θα μπορούσαν να συνθέσουν μια κλίμακα μέτρησης και στη συνέχεια να εξετάσουμε αν υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά στη μέση τιμή της κλίμακας ως προς τα επίπεδα του παράγοντα.

Στον Πίνακα 4 που ακολουθεί παρουσιάζονται οι μέσες τιμές και οι τυπικές αποκλίσεις των δηλώσεων που συμπεριλαμβάνονται στην κλίμακα.

Πίνακας 4

ItemStatistics		
	Mean	Std. Deviation
@23. Συμφωνείτε ότι η επιμόρφωση στην ειδική αγωγή πρέπει να περιλαμβάνει θ 23. Συμφωνείτε ότι η επιμόρφωση στην ειδική αγωγή πρέπει να περιλαμβάνει θεωρητικές γνώσεις;	2,050	,5925
@24. Συμφωνείτε ότι η επιμόρφωση στην ειδική αγωγή πρέπει να περιλαμβάνει 24. Συμφωνείτε ότι η επιμόρφωση στην ειδική αγωγή πρέπει να περιλαμβάνει μελέτες περίπτωσης;	3,800	,5125
@25. Συμφωνείτε ότι η επιμόρφωση στην ειδική αγωγή πρέπει να περιλαμβάνει 25. Συμφωνείτε ότι η επιμόρφωση στην ειδική αγωγή πρέπει να περιλαμβάνει βιωματικές δράσεις;	3,920	,3075

@26. Συμφωνείτε ότι οι εκπαιδευτικοί ειδικής αγωγής πρέπει να έχουν λόγο στο σχεδιασμό και το περιεχόμενο των επιμορφωτικών προγραμμάτων ειδικής αγωγής;	3,730	,5660
--	-------	-------

Για τον έλεγχο της αξιοπιστίας της κλίμακας χρησιμοποιήθηκε ο συντελεστής *AlphaCronbach* που είναι και ο πιο συνήθης. Προέκυψε ικανοποιητικός συντελεστής αξιοπιστίας στην κλίμακα ($\text{Alpha}=0,678$). Ακόμα προέκυψε ότι η μέση τιμή της κλίμακας είναι 13,5 (μέση τιμή απάντησης ανά ερώτηση: 3,375) και η διακύμανση είναι 1,909 (,257 αντίστοιχα).

ReliabilityStatistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
,615	,678	4

ScaleStatistics

Mean	Variance	Std. Deviation	N of Items
13,500	1,909	1,3817	4

	Mean
Item Means	3,375
Item Variances	,257

Παρατίθενται τα αποτελέσματα που αφορούν τα περιγραφικά στατιστικά για το μέσο όρο στην κλίμακα ως προς τα έτη υπηρεσίας σε ΣΜΕΑΕ και δίνεται το t-τεστ σύγκρισης μέσων τιμών με ανεξάρτητα δείγματα. Ως προκαταρκτικός έλεγχος διεξάγεται ο έλεγχος της ισότητας των πληθυσμιακών διακυμάνσεων με το τεστ Levene.

GroupStatistics

	ΣΜΕΑΕ 6. Έτη υπηρεσίας στις ΣΜΕΑΕ	N	Mean	Std. Deviation	Std. ErrorMean
scale4	,00 1-5	74	3,4831	,12640	,01469
	1,00 Περισσότερα από 5	26	3,0673	,54110	,10612

IndependentSamplesTest

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means		
	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)
scale4	69,600	,000	3,881	25,965	,001

Προκύπτει ότι σε επίπεδο σημαντικότητας 5% υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφοροποίηση στη μέση βαθμολογία (ttest άνισων διακυμάνσεων, τιμή=3,881 β.ε. 25,965 και p-value<0,001<0.05). Ειδικότερα έχουν στατιστικά σημαντικά μεγαλύτερη μέση τιμή αυτή που έχουν λιγότερα έτη υπηρεσίας τείνοντας να απαντούν προς την κατεύθυνση πάρα πολύ.

Με βάση τα παραπάνω δεδομένα προκύπτει ότι η πέμπτη ερευνητική υπόθεση επιβεβαιώνεται και συνεπώς επηρεάζονται οι αντιλήψεις των εκπαιδευτικών για το περιεχόμενο της επιμόρφωσης στην ειδική αγωγή από τα έτη υπηρεσίας τους σε ΣΜΕΑΕ. Πιο συγκεκριμένα αυτοί που έχουν λιγότερα έτη υπηρεσίας σε ΣΜΕΑΕ θεωρούν πάρα πολύ σημαντικό να περιλαμβάνονται θεωρητικές γνώσεις, μελέτες περίπτωσης, βιωματικές δράσεις στην επιμόρφωση της ειδικής αγωγής, καθώς και να έχουν λόγο στο σχεδιασμό και το περιεχόμενο των επιμορφωτικών προγραμμάτων ειδικής αγωγής σε σχέση με αυτούς που έχουν περισσότερα έτη υπηρεσίας σε ΣΜΕΑΕ.

Ερευνητική Υπόθεση 6: Υπάρχει σημαντική συσχέτιση μεταξύ της ηλικίας των εκπαιδευτικών και των αντιλήψεων για τα πρακτικά ζητήματα διεξαγωγής της επιμόρφωσης στην ειδική αγωγή;

Για να αποτυπωθούν οι αντιλήψεις των εκπαιδευτικών για τα πρακτικά ζητήματα διεξαγωγής της επιμόρφωσης στην ειδική αγωγή κλήθηκαν να απαντήσουν στις ερωτήσεις 27,28,29,30.

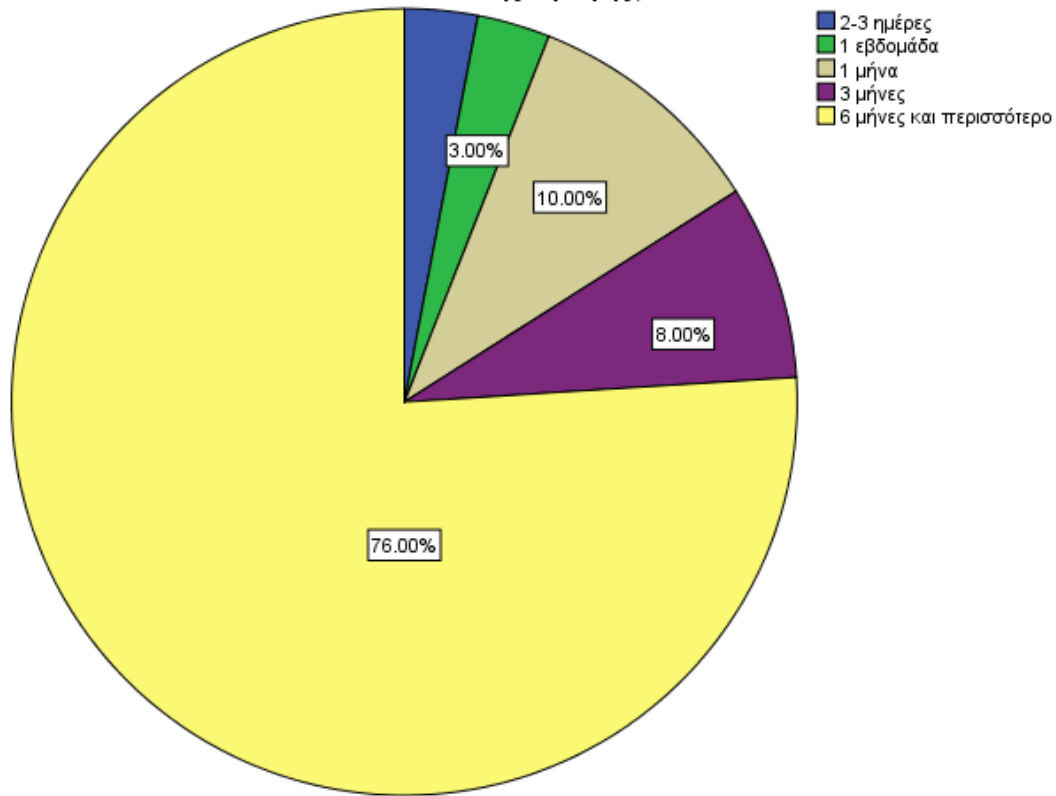
Πίνακας 27: Συχνότητες και ποσοστά απαντήσεων στην ερώτηση 27

27. Πόση διάρκεια θα προτιμούσατε να έχει ένα επιμορφωτικό πρόγραμμα ειδικής αγωγής;

	Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid 2-3 ημέρες	3	3.0	3.0	3.0
1 εβδομάδα	3	3.0	3.0	6.0
1 μήνα	10	10.0	10.0	16.0
3 μήνες	8	8.0	8.0	24.0
6 μήνες και περισσότερο	76	76.0	76.0	100.0
Total	100	100.0	100.0	

Σχήμα 27: Ποσοστά απαντήσεων στην ερώτηση 27

27. Πόση διάρκεια θα προτιμούσατε να έχει ένα επιμορφωτικό πρόγραμμα ειδικής αγωγής;

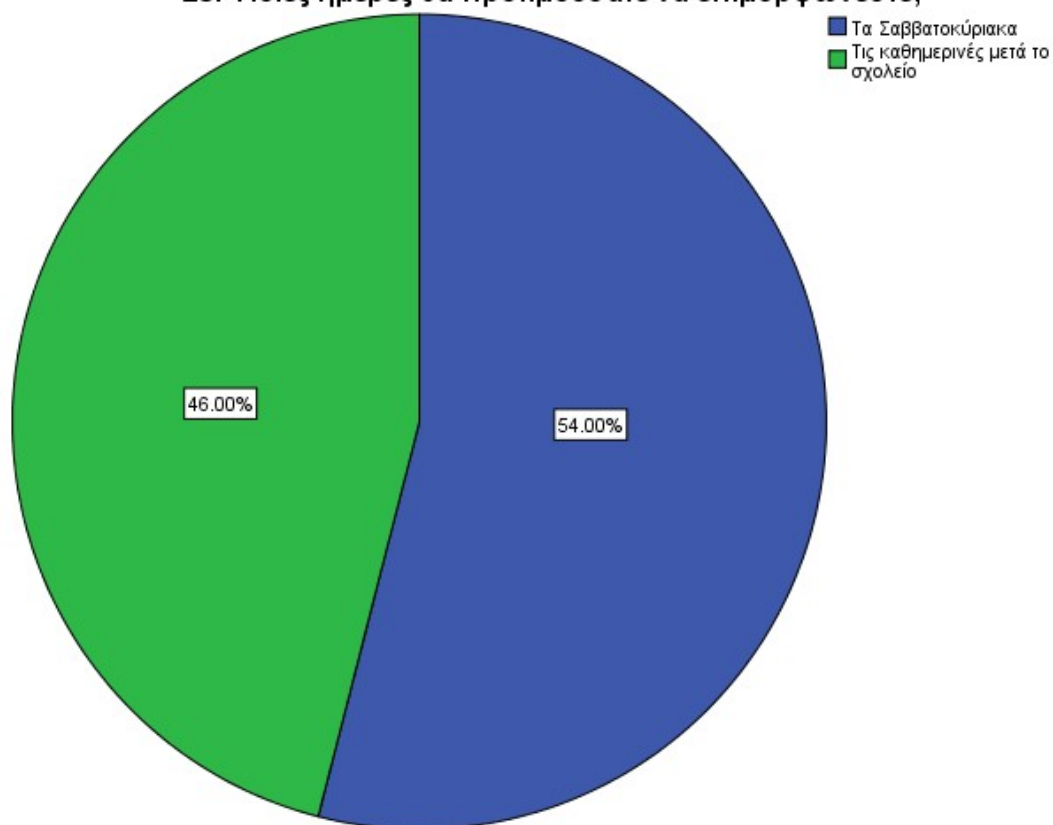
Πίνακας 28: Συχνότητες και ποσοστά απαντήσεων στην ερώτηση 28

28. Ποιες ημέρες θα προτιμούσατε να επιμορφώνεστε;

	Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid Τα Σαββατοκύριακα	54	54.0	54.0	54.0
Τις καθημερινές μετά το σχολείο	46	46.0	46.0	100.0
Total	100	100.0	100.0	

Σχήμα 28: Ποσοστά απαντήσεων στην ερώτηση 28

28. Ποιες ημέρες θα προτιμούσατε να επιμορφώνεστε;

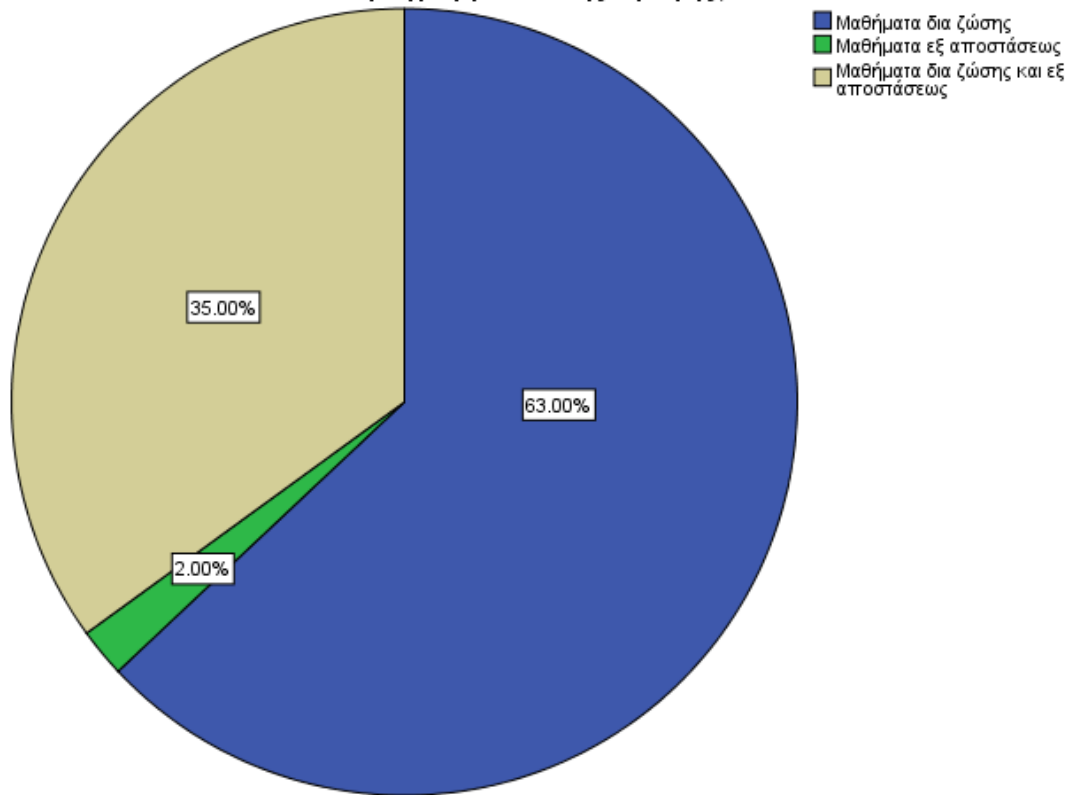
Πίνακας 29: Συχνότητες και ποσοστά απαντήσεων στην ερώτηση 29

29. Ποια μορφή μαθημάτων θα προτιμούσατε να έχει ένα επιμορφωτικό πρόγραμμα ειδικής αγωγής;

	Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid Μαθήματα δια ζώσης	63	63.0	63.0	63.0
Μαθήματα εξ αποστάσεως	2	2.0	2.0	65.0
Μαθήματα δια ζώσης και εξ αποστάσεως	35	35.0	35.0	100.0
Total	100	100.0	100.0	

Σχήμα 29: Ποσοστά απαντήσεων στην ερώτηση 29

29. Ποια μορφή μαθημάτων θα προτιμούσατε να έχει ένα επιμορφωτικό πρόγραμμα ειδικής αγωγής;

Πίνακας 30: Συχνότητες και ποσοστά απαντήσεων στην ερώτηση 30

30. Πόσο συχνά θα προτιμούσατε να επιμορφώνεστε;

	Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid Μία φορά το χρόνο	15	15.0	15.0	15.0
Δύο φορές το χρόνο	11	11.0	11.0	26.0
Τρεις φορές το χρόνο	1	1.0	1.0	27.0
Τέσσερις φορές το χρόνο και περισσότερες	73	73.0	73.0	100.0
Total	100	100.0	100.0	

Σχήμα 30: Ποσοστά απαντήσεων στην ερώτηση 30

Στους παρακάτω πίνακες συνάφειας φαίνεται πώς διαφοροποιούνται οι απαντήσεις του δείγματος με βάση την ηλικία.

Crosstab

	@2.Ηλικία 2. Ηλικία			Total	
	,0 25-35	1,0 36-45	2,0 46 και άνω		
27. Πόση διάρκεια θα ,0 2-3 ημέρες	Count	0	1	2	3

προτιμούσατε να έχει ένα επιμορφωτικό πρόγραμμα ειδικής αγωγής;	% within v20				
	27. Πόση διάρκεια θα προτιμούσατε να έχει ένα επιμορφωτικό πρόγραμμα ειδικής αγωγής;	0,0%	33,3%	66,7%	100,0%
	% within @2.Ηλικία 2.	0,0%	3,4%	12,5%	3,0%
	% ofTotal	0,0%	1,0%	2,0%	3,0%
	AdjustedResidual	-1,9	,2	2,4	
1,0 1 εβδομάδα	Count	0	1	2	3
	% within v20				
	27. Πόση διάρκεια θα προτιμούσατε να έχει ένα επιμορφωτικό πρόγραμμα ειδικής αγωγής;	0,0%	33,3%	66,7%	100,0%
	% within @2.Ηλικία 2.	0,0%	3,4%	12,5%	3,0%
	% ofTotal	0,0%	1,0%	2,0%	3,0%
	AdjustedResidual	-1,9	,2	2,4	
2,0 1 μήνα	Count	0	3	7	10

	% within v20				
	27. Πόση				
	διάρκεια θα				
	προτιμούσατε				
	να έχει ένα	0,0%	30,0%	70,0%	100,0%
	επιμορφωτικό				
	πρόγραμμα				
	ειδικής				
	αγωγής;				
	% within				
	@2.Ηλικία 2.	0,0%	10,3%	43,8%	10,0%
	Ηλικία				
	% ofTotal	0,0%	3,0%	7,0%	10,0%
	AdjustedResi				
	dual	-3,7	,1	4,9	
3,0 3 μήνες	Count	0	3	5	8
	% within v20				
	27. Πόση				
	διάρκεια θα				
	προτιμούσατε				
	να έχει ένα	0,0%	37,5%	62,5%	100,0%
	επιμορφωτικό				
	πρόγραμμα				
	ειδικής				
	αγωγής;				
	% within				
	@2.Ηλικία 2.	0,0%	10,3%	31,3%	8,0%
	Ηλικία				
	% ofTotal	0,0%	3,0%	5,0%	8,0%
	AdjustedResi				
	dual	-3,3	,6	3,7	
4,0 6 μήνες και	Count	55	21	0	76

	περισσότερο	% within v20				
		27. Πόση διάρκεια θα προτιμούσατε να έχει ένα επιμορφωτικό πρόγραμμα ειδικής αγωγής;	72,4%	27,6%	0,0%	100,0%
		% within @2.Ηλικία 2. Ηλικία	100,0%	72,4%	0,0%	76,0%
		% ofTotal	55,0%	21,0%	0,0%	76,0%
		AdjustedResidual	6,2	-,5	-7,8	
Total		Count	55	29	16	100
		% within v20				
		27. Πόση διάρκεια θα προτιμούσατε να έχει ένα επιμορφωτικό πρόγραμμα ειδικής αγωγής;	55,0%	29,0%	16,0%	100,0%
		% within @2.Ηλικία 2. Ηλικία	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
		% ofTotal	55,0%	29,0%	16,0%	100,0%

Από τον παραπάνω πίνακα φαίνεται ότι οι μικρότεροι σε ηλικία προτιμούν ένα επιμορφωτικό πρόγραμμα ειδικής αγωγής να έχει διάρκεια 6 μήνες και περισσότερο.

Crosstab

				@2.Ηλικία 2. Ηλικία			Total
				,0 25-35	1,0 36-45	2,0 46 και άνω	
v22 29. Ποια μορφή μαθημάτων θα προτιμούσατε να έχει ένα επιμορφωτικό πρόγραμμα ειδικής αγωγής;	,0 Μαθήματα	Count	45	14	4	63	
	μαθημάτων θα προτιμούσατε να έχει ένα επιμορφωτικό πρόγραμμα ειδικής αγωγής;	% within v22 29.	71,4%	22,2%	6,3%	100,0%	
		Ποια μορφή μαθημάτων θα προτιμούσατε να έχει ένα επιμορφωτικό πρόγραμμα ειδικής αγωγής;	% within @2.Ηλικία 2. Ηλικία	81,8%	48,3%	25,0%	63,0%
		% ofTotal	45,0%	14,0%	4,0%	63,0%	
		AdjustedResidual	4,3	-1,9	-3,4		
1,0 Μαθήματα εξ αποστάσεως	Count	1	0	1	2		
	% within v22 29.	50,0%	0,0%	50,0%	100,0%		
	Ποια μορφή μαθημάτων θα προτιμούσατε να έχει ένα επιμορφωτικό πρόγραμμα ειδικής αγωγής;	% within @2.Ηλικία 2. Ηλικία	1,8%	0,0%	6,3%	2,0%	
	% ofTotal	1,0%	0,0%	1,0%	2,0%		
	AdjustedResidual	-,1	-,9	1,3			
2,0 Μαθήματα δια ζώσης και εξ αποστάσεως	Count	9	15	11	35		
	% within v22 29.	25,7%	42,9%	31,4%	100,0%		
	Ποια μορφή μαθημάτων θα προτιμούσατε να έχει ένα επιμορφωτικό πρόγραμμα ειδικής αγωγής;						

	% within @2.Ηλικία 2. Ηλικία	16,4%	51,7%	68,8%	35,0%
	% ofTotal	9,0%	15,0%	11,0%	35,0%
	AdjustedResidual	-4,3	2,2	3,1	
Total	Count	55	29	16	100
	% within v22 29. Ποια μορφή μαθημάτων θα προτιμούσατε να έχει ένα επιμορφωτικό πρόγραμμα ειδικής αγωγής;	55,0%	29,0%	16,0%	100,0%
	% within @2.Ηλικία 2. Ηλικία	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
	% ofTotal	55,0%	29,0%	16,0%	100,0%

Από τον παραπάνω πίνακα φαίνεται ότι οι μικρότεροι σε ηλικία προτιμούν ένα επιμορφωτικό πρόγραμμα ειδικής αγωγής να έχει μαθήματα διά ζώσης και οι μεγαλύτεροι σε ηλικία προτιμούν να έχει μαθήματα δια ζώσης και εξ αποστάσεως.

Crosstab

			@2.Ηλικία 2. Ηλικία			Total
			,0 25-35	1,0 36-45	2,0 46 και άνω	
v23 30. Πόσο συχνά θα προτιμούσατε να επιμορφώνεστε;	1,0 Μία φορά το χρόνο	Count	0	6	9	15
		% within v23 30. Πόσο συχνά θα προτιμούσατε να επιμορφώνεστε;	0,0%	40,0%	60,0%	100,0%
		% within @2.Ηλικία 2. Ηλικία	0,0%	20,7%	56,3%	15,0%

	% ofTotal	0,0%	6,0%	9,0%	15,0%
	AdjustedResidual	-4,6	1,0	5,0	
2,0 Δύο φορές το χρόνο	Count	0	4	7	11
	% within v23 30.				
	Πόσο συχνά θα προτιμούσατε να επιμορφώεστε;	0,0%	36,4%	63,6%	100,0%
	% within @2.Ηλικία	0,0%	13,8%	43,8%	11,0%
	2. Ηλικία				
	% ofTotal	0,0%	4,0%	7,0%	11,0%
	AdjustedResidual	-3,9	,6	4,6	
3,0 Τρεις φορές το χρόνο	Count	0	1	0	1
	% within v23 30.				
	Πόσο συχνά θα προτιμούσατε να επιμορφώεστε;	0,0%	100,0%	0,0%	100,0%
	% within @2.Ηλικία	0,0%	3,4%	0,0%	1,0%
	2. Ηλικία				
	% ofTotal	0,0%	1,0%	0,0%	1,0%
	AdjustedResidual	-1,1	1,6	-,4	
4,0 Τέσσερις φορές	Count	55	18	0	73

	το χρόνο και περισσότερες	% within v23 30. Πόσο συχνά θα προτιμούσ ατε να επιμορφών εστε;	75,3%	24,7%	0,0%	100,0%
		% within @2.Ηλικία 2. Ηλικία	100,0%	62,1%	0,0%	73,0%
		% ofTotal	55,0%	18,0%	0,0%	73,0%
		AdjustedRe sidual	6,7	-1,6	-7,2	
Total		Count	55	29	16	100
		% within v23 30. Πόσο συχνά θα προτιμούσ ατε να επιμορφών εστε;	55,0%	29,0%	16,0%	100,0%
		% within @2.Ηλικία 2. Ηλικία	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
		% ofTotal	55,0%	29,0%	16,0%	100,0%

Από τον παραπάνω πίνακα φαίνεται ότι οι μικρότεροι σε ηλικία προτιμούν να επιμορφώνονται τέσσερις φορές το χρόνο και περισσότερες, ενώ οι μεγαλύτεροι σε ηλικία μία φορά ή δύο φορές το χρόνο.

ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Είναι χρήσιμο τα αποτελέσματα που εξάγονται από την παρούσα έρευνα να συγκριθούν με τα αποτελέσματα άλλων ερευνών προκειμένου να προκύψουν ταυτίσεις και αντιθέσεις.

Στην παρούσα έρευνα δεν προέκυψε συσχέτιση μεταξύ των εκπαιδευτικών με αυξημένα ακαδημαϊκά προσόντα στην ειδική αγωγή και στη σημαντικότητα της επιμόρφωσης σε θέματα ειδικής αγωγής. Αυτό έρχεται σε αντίθεση με την έρευνα της Παντελιάδου (2000) από την οποία προκύπτει ότι οι εκπαιδευτικοί επιθυμούν μια επιμόρφωση στην ειδική αγωγή που θα τους δώσει την ευκαιρία να εξοικειωθούν με όλες τις κατηγορίες της. Επίσης έρχεται σε αντίθεση με την έρευνα των Παντελιάδου και Νικολαραϊζή (2001) που οι εκπαιδευτικοί θεωρούν ότι η επιμόρφωση στην ειδική αγωγή είναι απαραίτητη και θα πρέπει να είναι διαρκής. Ακόμη η έρευνα των Σκουλίδη, Παντισίδου, Παπασταμάτη και Βαλκάνου (2015) έδειξε ότι οι συμμετέχοντες θεωρούν την οργάνωση των επιμορφωτικών προγραμμάτων πολύ και πάρα πολύ σημαντική. Η έρευνα των Λαϊνά και Παπαδοπούλου (2016) έδειξε την αναγκαιότητα της συνεχούς επιμόρφωσης. Τέλος, στην έρευνα του Μπικάκη (2016) οι συμμετέχοντες ενδιαφέρονται για την αναγνώριση του πτυχίου τους, ενώ στην παρούσα έρευνα δεν προέκυψε συσχέτιση μεταξύ των εκπαιδευτικών με αυξημένα ακαδημαϊκά προσόντα και τη σημαντικότητα της βεβαίωσης παρακολούθησης που δίνεται μετά την ολοκλήρωση του επιμορφωτικού προγράμματος στην ειδική αγωγή για την επαγγελματική εξέλιξη. Γίνεται φανερό ότι τα αποτελέσματα της παρούσας έρευνας για αυτό το πεδίο έρχονται σε αντίθεση με τα αποτελέσματα των παραπάνω ερευνών.

Στην παρούσα έρευνα προκύπτει ότι οι εκπαιδευτικοί που έχουν παρακολουθήσει το σεμινάριο ειδικής αγωγής 400 ωρών θεωρούν λιγότερο σημαντικό το ρόλο του επιμορφωτή σε σχέση με αυτούς που δεν το έχουν παρακολουθήσει. Επομένως όσοι εκπαιδευτικοί δεν έχουν παρακολουθήσει το σεμινάριο ειδικής αγωγής 400 ωρών θεωρούν σημαντική την εξειδίκευση, τα ακαδημαϊκά προσόντα του επιμορφωτή και την εμπειρία του στη διδακτική πράξη, καθώς επίσης και ότι η επιμόρφωση είναι σημαντική να γίνεται από τα Πανεπιστήμια και στα πλαίσια του σχολείου (ενδοσχολική επιμόρφωση). Τα αποτελέσματα της έρευνας της Παντελιάδου (2000) συμφωνούν με τα παραπάνω, καθώς έγινε φανερό ότι οι εκπαιδευτικοί προτιμούν διδάσκοντες με σημαντική ερευνητική, θεωρητική και διδακτική εμπειρία. Η σημαντικότητα της θεωρητικής και της πρακτικής εμπειρίας των διδασκόντων φαίνεται και στην έρευνα των Παντελιάδου και Νικολαραϊζή (2001). Ακόμη η έρευνα των Σκουλίδη, Παντισίδου, Παπασταμάτη και Βαλκάνου (2015) έδειξε ότι είναι σημαντική η πολυετής διδακτική εμπειρία των επιμορφωτών, καθώς και ότι η ενδοσχολική επιμόρφωση είναι η πιο αποτελεσματική μορφή επιμόρφωσης στην ειδική αγωγή. Τέλος, τα ΑΕΙ και τα ΤΕΙ είναι οι καταλληλότεροι φορείς για την υλοποίηση επιμορφωτικών προγραμμάτων ειδικής αγωγής.

Γίνεται αντιληπτό ότι όλα τα παραπάνω συμπεράσματα συμφωνούν με τις απόψεις των εκπαιδευτικών της παρούσας έρευνας που δεν έχουν παρακολουθήσει το σεμινάριο ειδικής αγωγής 400 ωρών.

Στην παρούσα έρευνα προκύπτει ότι οι άνδρες θεωρούν πιο σημαντικό το σκοπό της επιμόρφωσης στην ειδική αγωγή, μέσα στον οποίο περιλαμβάνεται η αντιμετώπιση των καθημερινών αναγκών και προβλημάτων που προκύπτουν στη διδακτική πράξη, σε σχέση με τις γυναίκες. Αυτό έρχεται σε αντίθεση με την έρευνα των Σκουλίδη, Παντισίδου, Παπασταμάτη και Βαλκάνου (2015) από την οποία προκύπτει ότι οι γυναίκες και όσοι έχουν μεταπτυχιακό στην ειδική αγωγή κρίνουν ως πιο αναγκαίο επιμορφωτικό πεδίο τη διαχείριση προβλημάτων σχολικής τάξης.

Στην παρούσα έρευνα προκύπτει ότι αυτοί που έχουν λιγότερα έτη υπηρεσίας σε ΣΜΕΑΕ θεωρούν πάρα πολύ σημαντικό να περιλαμβάνονται θεωρητικές γνώσεις, μελέτες περίπτωσης, βιωματικές δράσεις στην επιμόρφωση της ειδικής αγωγής, καθώς και να έχουν λόγο στο σχεδιασμό και το περιεχόμενο των επιμορφωτικών προγραμμάτων ειδικής αγωγής σε σχέση με αυτούς που έχουν περισσότερα έτη υπηρεσίας σε ΣΜΕΑΕ. Παρόμοια αποτελέσματα προέκυψαν και από την έρευνα των Σκουλίδη, Παντισίδου, Παπασταμάτη και Βαλκάνου (2015) θεωρώντας οι εκπαιδευτικοί καταλληλότερες διδακτικές μεθόδους για την επιμόρφωσή τους τις βιωματικές προσεγγίσεις και τη μελέτη περίπτωσης/ επεξεργασία προβλήματος. Επίσης, οι κάτοχοι μεταπτυχιακού τίτλου στην ειδική αγωγή θεωρούν τις βιωματικές εκπαιδευτικές ασκήσεις ως την πιο κατάλληλη μέθοδο επιμόρφωσης. Τέλος, από την έρευνα των Λαϊνά και Παπαδοπούλου (2016) προκύπτει ότι η διερεύνηση των επιμορφωτικών αναγκών οφείλει να λαμβάνει υπόψη τις αντιλήψεις των εκπαιδευτικών ως επιμορφούμενων, έτσι ώστε ο σχεδιασμός των επιμορφωτικών προγραμμάτων να βασίζεται στις πραγματικές τους ανάγκες.

Στην παρούσα έρευνα προκύπτει ότι οι μικρότεροι σε ηλικία προτιμούν ένα επιμορφωτικό πρόγραμμα ειδικής αγωγής να έχει διάρκεια 6 μήνες και περισσότερο. Στην έρευνα της Παντελιάδου (2000) γίνεται φανερή η ανάγκη διάρκειας της επιμόρφωσης τουλάχιστον 100 ωρών και οι καθηγητές της Δευτεροβάθμιας προτιμούν προγράμματα ακόμη μεγαλύτερης διάρκειας. Στην έρευνα των Σκουλίδη, Παντισίδου, Παπασταμάτη και Βαλκάνου (2015) οι εκπαιδευτικοί δήλωσαν ότι θεωρούν καταλληλότερη την επιμόρφωση σε θέματα ειδικής αγωγής σε όλη τη διάρκεια της θητείας τους. Στην παρούσα έρευνα οι

μικρότεροι σε ηλικία προτιμούν να επιμορφώνονται τέσσερις φορές το χρόνο και περισσότερες, ενώ οι μεγαλύτεροι σε ηλικία μία φορά ή δύο φορές το χρόνο. Τέλος, στην έρευνα του Μπικάκη (2016) οι εκπαιδευτικοί που είναι ηλικιακά έως 35 ετών επιζητούν της επιμόρφωση στην ειδική αγωγή, ενώ στις πιο μεγάλες ηλικίες δεν επιζητείται η επιμόρφωση σε αυτόν τον τομέα.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Τα συμπεράσματα που εξάγονται από την παρούσα έρευνα με βάση τις ερευνητικές υποθέσεις που τέθηκαν συνοψίζονται στα εξής:

- Αναφορικά με την πρώτη ερευνητική υπόθεση: *“Υπάρχει σημαντική συσχέτιση μεταξύ των εκπαιδευτικών με αυξημένα ακαδημαϊκά προσόντα στην ειδική αγωγή και των αντιλήψεων για την επιμόρφωση στην ειδική αγωγή και την εμπειρία;”* φαίνεται ότι δεν επιβεβαιώνεται και συνεπώς δεν επηρεάζονται οι αντιλήψεις των εκπαιδευτικών για την επιμόρφωση στην ειδική αγωγή και την εμπειρία από τα αυξημένα ακαδημαϊκά τους προσόντα στην ειδική αγωγή.
- Αναφορικά με τη δεύτερη ερευνητική υπόθεση: *“Υπάρχει σημαντική συσχέτιση μεταξύ των εκπαιδευτικών που έχουν παρακολουθήσει σεμινάριο επιμόρφωσης στην ειδική αγωγή τουλάχιστον 400 ωρών και των αντιλήψεων για τους επιμορφωτές των προγραμμάτων ειδικής αγωγής;”* προκύπτει ότι επιβεβαιώνεται και συνεπώς επηρεάζονται οι αντιλήψεις των εκπαιδευτικών για τους επιμορφωτές των προγραμμάτων ειδικής αγωγής από την παρακολούθηση σεμιναρίου επιμόρφωσης στην ειδική αγωγή τουλάχιστον 400 ωρών. Πιο συγκεκριμένα φαίνεται ότι οι εκπαιδευτικοί που έχουν παρακολουθήσει το σεμινάριο ειδικής αγωγής 400 ωρών θεωρούν λιγότερο σημαντικό το ρόλο του επιμορφωτή σε σχέση με αυτούς που δεν το έχουν παρακολουθήσει.
- Αναφορικά με την τρίτη ερευνητική υπόθεση: *“Υπάρχει σημαντική συσχέτιση μεταξύ του φύλου των εκπαιδευτικών και των αντιλήψεων για το σκοπό της επιμόρφωσης στην ειδική αγωγή;”* προκύπτει ότι επιβεβαιώνεται και συνεπώς επηρεάζονται οι αντιλήψεις των εκπαιδευτικών για το σκοπό της επιμόρφωσης στην ειδική αγωγή από το φύλο τους.

Πιο συγκεκριμένα οι άνδρες θεωρούν πιο σημαντικό το σκοπό της επιμόρφωσης στην ειδική αγωγή σε σχέση με τις γυναίκες.

- Αναφορικά με την τέταρτη ερευνητική υπόθεση: *“Υπάρχει σημαντική συσχέτιση μεταξύ των ετών υπηρεσίας σε ΣΜΕΑΕ των εκπαιδευτικών και των αντιλήψεων για το σκοπό της επιμόρφωσης στην ειδική αγωγή;”* προκύπτει ότι επιβεβαιώνεται και συνεπώς επηρεάζονται οι αντιλήψεις των εκπαιδευτικών για το σκοπό της επιμόρφωσης στην ειδική αγωγή από τα έτη υπηρεσίας τους σε ΣΜΕΑΕ. Πιο συγκεκριμένα αυτοί που έχουν λιγότερα έτη υπηρεσίας σε ΣΜΕΑΕ θεωρούν πιο σημαντικό το σκοπό της επιμόρφωσης στην ειδική αγωγή σε σχέση με αυτούς που έχουν περισσότερα έτη υπηρεσίας σε ΣΜΕΑΕ.
- Αναφορικά με την πέμπτη ερευνητική υπόθεση: *“Υπάρχει σημαντική συσχέτιση μεταξύ των ετών υπηρεσίας σε ΣΜΕΑΕ των εκπαιδευτικών και των αντιλήψεων για το περιεχόμενο της επιμόρφωσης στην ειδική αγωγή;”* προκύπτει ότι επιβεβαιώνεται και συνεπώς επηρεάζονται οι αντιλήψεις των εκπαιδευτικών για το περιεχόμενο της επιμόρφωσης στην ειδική αγωγή από τα έτη υπηρεσίας τους σε ΣΜΕΑΕ. Πιο συγκεκριμένα αυτοί που έχουν λιγότερα έτη υπηρεσίας σε ΣΜΕΑΕ θεωρούν πάρα πολύ σημαντικό να περιλαμβάνονται θεωρητικές γνώσεις, μελέτες περίπτωσης, βιωματικές δράσεις στην επιμόρφωση της ειδικής αγωγής, καθώς και να έχουν λόγο στο σχεδιασμό και το περιεχόμενο των επιμορφωτικών προγραμμάτων ειδικής αγωγής σε σχέση με αυτούς που έχουν περισσότερα έτη υπηρεσίας σε ΣΜΕΑΕ.
- Αναφορικά με την έκτη ερευνητική υπόθεση: *“Υπάρχει σημαντική συσχέτιση μεταξύ της ηλικίας των εκπαιδευτικών και των αντιλήψεων για τα πρακτικά ζητήματα διεξαγωγής της επιμόρφωσης στην ειδική αγωγή;”* προκύπτει ότι επιβεβαιώνεται και συνεπώς επηρεάζονται οι αντιλήψεις των εκπαιδευτικών για τα πρακτικά ζητήματα διεξαγωγής της επιμόρφωσης στην ειδική αγωγή από την ηλικία των εκπαιδευτικών. Πιο συγκεκριμένα οι μικρότεροι σε ηλικία προτιμούν ένα επιμορφωτικό πρόγραμμα ειδικής αγωγής να έχει διάρκεια 6 μήνες και περισσότερο. Επίσης οι μικρότεροι σε ηλικία προτιμούν ένα επιμορφωτικό πρόγραμμα ειδικής αγωγής να έχει μαθήματα διά ζώσης και οι μεγαλύτεροι σε ηλικία προτιμούν να έχει μαθήματα δια ζώσης και εξ αποστάσεως. Τέλος, οι μικρότεροι σε ηλικία προτιμούν να επιμορφώνονται τέσσερις φορές το χρόνο και περισσότερες, ενώ οι μεγαλύτεροι σε ηλικία μία φορά ή δύο φορές το χρόνο.

ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ – ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΕΡΕΥΝΑ

Στόχος της παρούσας έρευνας ήταν η διερεύνηση των αντιλήψεων των εκπαιδευτικών ειδικής αγωγής Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης για το ρόλο της επιμόρφωσης στην εκπαιδευτική πράξη.

Παρόλο που το δείγμα της έρευνας ήταν σχετικά ικανοποιητικό θα μπορούσε να ήταν μεγαλύτερο. Επίσης λόγω του ότι η συμπλήρωση και η αποστολή του ερωτηματολογίου ήταν αποκλειστικά ηλεκτρονική υπάρχει πιθανότητα να αποτελεί ένα λόγο περιορισμού του δείγματος. Λόγω του ότι δεν έχουν όλοι οι εκπαιδευτικοί πρόσβαση στο διαδίκτυο αλλά και την εξοικείωση με τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές μπορεί να επηρεάζεται και να περιορίζεται το δείγμα της έρευνας. Πιθανότατα το δείγμα να αποτελείται από πιο νέους εκπαιδευτικούς που είναι εξοικειωμένοι με τον ηλεκτρονικό υπολογιστή και που έχουν πρόσβαση στο διαδίκτυο.

Με βάση τους παραπάνω περιορισμούς θα μπορούσε να διεξαχθεί στο μέλλον μια έρευνα με μεγαλύτερο δείγμα, ώστε τα αποτελέσματα να είναι εγκυρότερα και ασφαλέστερα. Ακόμη θα μπορούσε η διανομή του ερωτηματολογίου να γίνεται και με φυσικό έντυπο, ώστε να αποφευχθεί ο περιορισμός του δείγματος. Τέλος, θα μπορούσαν να περιλαμβάνονται στο ερωτηματολόγιο και ερωτήσεις “ανοιχτού” τύπου, ώστε να καταγράφονται καλύτερα και με περισσότερη σαφήνεια οι αντιλήψεις των εκπαιδευτικών.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αθανασίου, Λ. (2000). *Μέθοδοι και Τεχνικές Έρευνας στις Επιστήμες της Αγωγής*. Ιωάννινα: Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Γοροζίδης, Γ. & Παπαϊωάννου, Α. (2011). Η σημασία του αυτό-καθορισμού των εκπαιδευτικών στα προγράμματα επιμόρφωσής τους: η περίπτωση των εκπαιδευτικών φυσικής αγωγής. *Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών Θεμάτων*, (17), 273-298

Cohen, L. & Manion, L. (1994). *Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας*. (μτφ. Χ. Μητσοπούλου & Μ. Φιλοπούλου) Αθήνα: Μεταίχμιο (έτος πρωτότυπης έκδοσης 1994)

Δούκας, Χ., Βαβουράκη, Α., Θωμοπούλου, Μ., Kalantzis, Μ., Κούτρα, Χ. & Σμυρνωτοπούλου, Α. (2008). Επιμόρφωση των Εκπαιδευτικών. Στο ανθολόγιο: Γκιζέλη, Β. Δ. (Επιμελητής Έκδοσης). *Η ποιότητα στην Εκπαίδευση* (σελ. 357-390). Αθήνα: Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, Παιδαγωγικό Ινστιτούτο

Καρακώστας, Κ. Ξ. (1993). *Επαγωγική Στατιστική*. Ιωάννινα: Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Κωστίκα, Ι. (2004). *Η Επιμόρφωση των Εκπαιδευτικών: Διερεύνηση απόψεων και στάσεων Στελεχών Εκπαίδευσης*. Χατζηδήμου, Δ. Χρ., Ταρατόρη, Ε. Ευ. (Επιμελητές έκδοσης). Θεσσαλονίκη: Αφοί Κυριακίδη Α.Ε.

Λαϊνά, Μ. & Παπαδοπούλου, Κ. (2016). Διερεύνηση των αντιλήψεων εκπαιδευτικών Γυμνασίων σε σχέση με την επιμόρφωση στην Ειδική Αγωγή. Στο ανθολόγιο: Παπαδάτος, Γ., Πολυχρονοπούλου, Σ. & Μπαστέα, Α. (Επιμελητές έκδοσης). *Λειτουργίες νόησης και λόγου στη συμπεριφορά, στην εκπαίδευση και στην ειδική αγωγή*. (σελ.754-763) . Αθήνα: Υπουργείο Πολιτισμού, Παιδείας και

Θρησκευμάτων. Ανακτήθηκε 7 Οκτωβρίου, 2019, από <https://eproceedings.epublishing.ekt.gr/index.php/edusc/article/view/132/100>

Λιακοπούλου, Μ. (χ.χ.). Η σχολική μονάδα ως εστία επαγγελματικής μάθησης των εκπαιδευτικών. Ανακτήθηκε 7 Οκτωβρίου, 2019, από http://www.diapolis.auth.gr/epimorfotiko_uliko/images/pdf/keimena/odigos/liakopoulou.pdf

Λουκάς, Σ. Β. (1998). *Στατιστική*. Ιωάννινα: Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Μαυρογιώργος, Γ. (1999). «Επιμόρφωση εκπαιδευτικών και επιμορφωτική πολιτική στην Ελλάδα». Στο ανθολόγιο: Αθανασούλα-Ρέππα Α., Ανθόπουλου Σ., Κατσουλάκη Σ., Μαυρογιώργου Γ., *Διοίκηση Εκπαιδευτικών Μονάδων - Διοίκηση Ανθρώπινου Δυναμικού* (σελ. 93-135). Πάτρα: Ε.Α.Π.

Μπαμπινιώτης, Γ. (2002). *Λεξικό της Νέας Ελληνικής Γλώσσας*. (Β' έκδοση). Αθήνα: Κέντρο Λεξικολογίας

Μπικιάκης, Ι. (2016). Οι λόγοι που οι καθηγητές Α & Β βάρθμιας εκπαίδευσης επιμορφώνονται στην ειδική αγωγή κατά τη διάρκεια της σταδιοδρομίας τους. Στο ανθολόγιο: Παπαδάτος, Γ., Πολυχρονοπούλου, Σ. & Μπαστέα, Α. (Επιμελητές έκδοσης). *6^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Επιστημών Εκπαίδευσης και Ειδικής Αγωγής*. (σελ.781-798) . Αθήνα: Υπουργείο Παιδείας. Ανακτήθηκε 7 Οκτωβρίου, 2019, από <https://eproceedings.epublishing.ekt.gr/index.php/edusc/article/view/986/1176>

Μπουζάκης, Σ. (2000). *Η επιμόρφωση και η μετεκπαίδευση των Δασκάλων – Διδασκαλισσών και των Νηπιαγωγών στο νεοελληνικό κράτος*. Αθήνα: Gutenberg

Μπουζάκης, Σ., Τζήκας, Χ. & Ανθόπουλος, Κ. (2000). Η επιμόρφωση και η μετεκπαίδευση των δασκάλων- διδασκαλισσών και των νηπιαγωγών στο Νεοελληνικό κράτος. Αθήνα: Gutenberg

Νικολακάκη, Μ. (2003). Διερεύνηση των προϋποθέσεων για μια αποτελεσματική επιμόρφωση των εκπαιδευτικών. *Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών Θεμάτων*, (8), 5-19

Νόμος 3699/2008 Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση ατόμων με αναπηρία ή με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Ανακτήθηκε 5 Νοεμβρίου 2019, από https://www.kodiko.gr/nomologia/document_navigation/142858/nomos-3699-2008

Νόμος 4547/2018 Αναδιοργάνωση των δομών υποστήριξης της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις. Ανακτήθηκε 5 Νοεμβρίου 2019, από https://www.kodiko.gr/nomologia/document_navigation/372828/nomos-4547-2018

ΟΕΠΕΚ (2007). *Διερεύνηση, Καταγραφή και Αποτύπωση της Ευρωπαϊκής Διάστασης της Επιμόρφωσης σε σχέση με την Ελληνική Εκπαιδευτική Πραγματικότητα*, Ανακτήθηκε 7 Οκτωβρίου 2019, από

http://reader.ekt.gr/bookReader/show/index.php?lib=EDULLL&item=984&bitstream=984_01#page/1/mode/1up

Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (2009). *Πρόταση για την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών*. Αθήνα. Ανακτήθηκε 2 Οκτωβρίου 2019, από www.pi-schools.gr/paideia_dialogos/prot_epimorf.pdf

Παντελιάδου, Σ. (2000). Επιμορφωτικές ανάγκες των εκπαιδευτικών σε θέματα σχετικά με την εκπαίδευση ατόμων με ειδικές ανάγκες (Εκτίμηση των στάσεων των εκπαιδευτικών ως προς τις ανάγκες επιμόρφωσής τους σχετικά με την εκπαίδευση των παιδιών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες). Β΄ Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Εκπαίδευσης και Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης, Ανακτήθηκε 7 Οκτωβρίου, 2019, από http://www.kee.gr/html/research_main.php

Παντελιάδου, Σ. & Νικολαράιζη, Μ. (2001). Ανάγκες επιμόρφωσης στην Ειδική Αγωγή: Μια ποιοτική ερευνητική προσέγγιση. *Πρακτικά Συνεδρίου Ειδικής Αγωγής*, (184-205). Ρέθυμνο: Πανεπιστήμιο Κρήτης

Παπαναούμ, Ζ. (χ.χ.). *Για ένα καλύτερο σχολείο: Ο ρόλος της επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών*. Ανακτήθηκε 7 Οκτωβρίου, 2019, από <http://repository.edulll.gr/edulll/retrieve/369/105.pdf>

Παρασκευόπουλος, Ι. Ν. (1993). *Μεθοδολογία Επιστημονικής Έρευνας*. (τ. 1 & 2) Αθήνα (αυτοέκδοση)

Πύλη για την ελληνική γλώσσα. Ανακτήθηκε 1 Οκτωβρίου, 2019, από http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/tools/lexica/search.html?lq=%CE%B5%CF%80%CE%B9%CE%BC%CF%8C%CF%81%CF%86%CF%89%CF%83%CE%B7&sin=all

Πύλη για την ελληνική γλώσσα. Ανακτήθηκε 1 Οκτωβρίου, 2019, από http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/tools/lexica/search.html?lq=μετεκπαίδευση&dq=

Σαλτερής, Ν., (χ.χ.). *Επιμορφωτικά μορφώματα και σύστημα επιμόρφωσης εκπαιδευτικών: εννοιολογικές διευκρινίσεις, σχέσεις και στόχοι*. Στο ανθολόγιο: Μπαγάκης, Γ. (Επιμελητής έκδοσης).

Θεσμοθετημένες και νέες μορφές επιμόρφωσης. Προς αναζήτηση συνέργειας και καλών πρακτικών (σελ. 7-13). Ο.Ε.Π.Ε.Κ.

Σκουλίδης, Ζ., Πανιτσίδου, Ε., Παπασταμάτης, Α. & Βαλκάνος, Ε. (2015). Υποστηρίζοντας τους εκπαιδευτικούς που εργάζονται στα Εργαστήρια Ειδικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης: Διερεύνηση Επιμορφωτικών Αναγκών. *Έρευνα στην Εκπαίδευση*, (3), 20-40. Ανακτήθηκε 7 Οκτωβρίου, 2019, από <https://ejournals.epublishing.ekt.gr/index.php/hjre/article/view/8846/9068>

Φίλιας, Β., (2003). *Εισαγωγή στη Μεθοδολογία και τις Τεχνικές των Κοινωνικών Ερευνών* (β' έκδοση). Αθήνα: Gutenberg

Φώκιαλη, Π., Ράπτης, Ν. (2008). *Οι επιμορφωτικές ανάγκες των εκπαιδευτικών στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση*. Χατζηδήμου, Δ. Χρ., Ταρατόρη, Ε. Ευ. (Επιμελητές έκδοσης). Θεσσαλονίκη: Αφοί Κυριακίδη Α.Ε.

Χατζηπαναγιώτου, Π. (2001). *Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών: ζητήματα οργάνωσης, σχεδιασμού και αξιολόγησης*. Αθήνα: Τυπωθήτω - Δαρδανός

Whitcomb, J., Borko, H. & Liston, D. (2009). Growing talent promising professional development models and practices. *Journal of Teacher Education*, 60 (3), 207-212

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

- 1) Φύλο: Άνδρας Γυναίκα
- 2) Ηλικία: 25-35 36-45 46-55 56 και πάνω
- 3) Τύπος Εκπαιδευτικής Μονάδας Εργασίας ή Θέση Εργασίας: ΕΕΕΕΚ Ειδικό Γυμνάσιο
Ενιαίο Ειδικό Επαγγελματικό Γυμνάσιο - Λύκειο Τμήμα Ένταξης
Παράλληλη στήριξη Άλλο
- 4) Εργασιακή κατάσταση: Μόνιμος Αναπληρωτής Ωρομίσθιος
- 5) Έτη υπηρεσίας: 1-5 6-10 11-15 16 και άνω
- 6) Έτη υπηρεσίας στις ΣΜΕΑΕ: 1-5 6-10 11-15 16 και άνω
- 7) Επιπλέον σπουδές: 2ο Πτυχίο Μεταπτυχιακό
Μεταπτυχιακό ΕΑΕ ή Σχολικής Ψυχολογίας Διδακτορικό

8) Επιμόρφωση – Σεμινάρια: Σεμινάριο επιμόρφωσης στην ΕΑΕ τουλάχιστον 400 ωρών

ΤΠΕ Α' επιπέδου ΤΠΕ Β' επιπέδου Επιμόρφωση από το ΙΕΠ

Επιμόρφωση από Πανεπιστήμιο Σεμινάρια ΠΕ.Κ.Ε.Σ./ Συντονιστών Εκπαιδευτικού Έργου

Σεμινάρια από άλλους φορείς Όχι

9) Πότε παρακολουθήσατε σεμινάριο επιμόρφωσης στην ΕΑΕ τουλάχιστον 400 ωρών;

Πριν να εργαστώ σε ΣΜΕΑΕ Μετά την εργασία μου σε ΣΜΕΑΕ

Δεν παρακολούθησα σεμινάριο στην ΕΑΕ τουλάχιστον 400 ωρών

Αντιλήψεις για την επιμόρφωση στην ειδική αγωγή και την εμπειρία

10) Πόσο σημαντική θεωρείτε την επιμόρφωση σε θέματα ειδικής αγωγής;

καθόλου	λίγο	αρκετά	πολύ	πάρα πολύ

11) Πόσο σημαντική θεωρείτε την εμπειρική γνώση σε θέματα ειδικής αγωγής;

καθόλου	λίγο	αρκετά	πολύ	πάρα πολύ

12) Πόσο σημαντική θεωρείτε τη βεβαίωση παρακολούθησης που δίνεται μετά την ολοκλήρωση ενός επιμορφωτικού προγράμματος στην ειδική αγωγή για την επαγγελματική σας εξέλιξη;

καθόλου	λίγο	αρκετά	πολύ	πάρα πολύ

Αντιλήψεις για τους επιμορφωτές των προγραμμάτων ειδικής αγωγής

13) Πόσο σημαντική θεωρείτε την εξειδίκευση και τα ακαδημαϊκά προσόντα του επιμορφωτή για την επιμόρφωση στην ειδική αγωγή;

καθόλου	λίγο	αρκετά	πολύ	πάρα πολύ

14) Πόσο σημαντική θεωρείτε την εμπειρία στη διδακτική πράξη του επιμορφωτή για την επιμόρφωση στην ειδική αγωγή;

καθόλου	λίγο	αρκετά	πολύ	πάρα πολύ

15) Συμφωνείτε ότι η επιμόρφωση στην ειδική αγωγή πρέπει να γίνεται από Πανεπιστήμια;

καθόλου	λίγο	αρκετά	πολύ	πάρα πολύ

16) Συμφωνείτε ότι η επιμόρφωση στην ειδική αγωγή πρέπει να γίνεται από τους Συντονιστές Εκπαιδευτικού Έργου;

καθόλου	λίγο	αρκετά	πολύ	πάρα πολύ

17) Συμφωνείτε ότι η επιμόρφωση στην ειδική αγωγή πρέπει να γίνεται από συναδέλφους που συμμετείχαν σε προγράμματα Erasmus+ ειδικής αγωγής στο εξωτερικό ;

καθόλου	λίγο	αρκετά	πολύ	πάρα πολύ

18) Συμφωνείτε ότι η επιμόρφωση στην ειδική αγωγή πρέπει να γίνεται από συναδέλφους με αυξημένα ακαδημαϊκά προσόντα στην ειδική αγωγή στα πλαίσια του σχολείου (ενδοσχολική επιμόρφωση);

καθόλου	λίγο	αρκετά	πολύ	πάρα πολύ

19) Συμφωνείτε ότι η επιμόρφωση στην ειδική αγωγή πρέπει να γίνεται από συναδέλφους που εργάζονται στον ίδιο τύπο σχολικής μονάδας;

καθόλου	λίγο	αρκετά	πολύ	πάρα πολύ

Αντιλήψεις για το σκοπό της επιμόρφωσης στην ειδική αγωγή

20) Συμφωνείτε ότι η επιμόρφωση στην ειδική αγωγή πρέπει να αποσκοπεί στην επικαιροποίηση των γνώσεων του αντικειμένου των εκπαιδευτικών;

καθόλου	λίγο	αρκετά	πολύ	πάρα πολύ

21) Συμφωνείτε ότι η επιμόρφωση στην ειδική αγωγή πρέπει να αποσκοπεί στην αναβάθμιση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου;

καθόλου	λίγο	αρκετά	πολύ	πάρα πολύ

22) Συμφωνείτε ότι η επιμόρφωση στην ειδική αγωγή πρέπει να αποσκοπεί στην αντιμετώπιση των καθημερινών αναγκών και προβλημάτων που προκύπτουν στη διδακτική πράξη;

καθόλου	λίγο	αρκετά	πολύ	πάρα πολύ

Αντιλήψεις για το περιεχόμενο της επιμόρφωσης στην ειδική αγωγή

23) Συμφωνείτε ότι η επιμόρφωση στην ειδική αγωγή πρέπει να περιλαμβάνει θεωρητικές γνώσεις;

καθόλου	λίγο	αρκετά	πολύ	πάρα πολύ

24) Συμφωνείτε ότι η επιμόρφωση στην ειδική αγωγή πρέπει να περιλαμβάνει μελέτες περίπτωσης;

καθόλου	λίγο	αρκετά	πολύ	πάρα πολύ

25) Συμφωνείτε ότι η επιμόρφωση στην ειδική αγωγή πρέπει να περιλαμβάνει βιωματικές δράσεις;

καθόλου	λίγο	αρκετά	πολύ	πάρα πολύ

26) Συμφωνείτε ότι οι εκπαιδευτικοί ειδικής αγωγής πρέπει να έχουν λόγο στο σχεδιασμό και το περιεχόμενο των επιμορφωτικών προγραμμάτων ειδικής αγωγής;

καθόλου	λίγο	αρκετά	πολύ	πάρα πολύ

Αντιλήψεις για τα πρακτικά ζητήματα διεξαγωγής της επιμόρφωσης στην ειδική αγωγή

27) Πόση διάρκεια θα προτιμούσατε να έχει ένα επιμορφωτικό πρόγραμμα ειδικής αγωγής;

2-3 ημέρες	1 εβδομάδα	1 μήνα	3 μήνες	6 μήνες και περισσότερο

28) Ποιες ημέρες θα προτιμούσατε να επιμορφώνεστε;

Τα Σαββατοκύριακα	Τις καθημερινές μετά το σχολείο

29) Ποια μορφή μαθημάτων θα προτιμούσατε να έχει ένα επιμορφωτικό πρόγραμμα ειδικής αγωγής;

Μαθήματα δια ζώσης	Μαθήματα εξ αποστάσεως	Μαθήματα δια ζώσης και εξ αποστάσεως

30) Πόσο συχνά θα προτιμούσατε να επιμορφώνεστε;

Μία φορά το χρόνο	Δύο φορές το χρόνο	Τρεις φορές το χρόνο	Τέσσερις φορές το χρόνο και περισσότερες	Καθόλου

Ευχαριστώ πολύ για την

πολύτιμη συνεργασία σας!